

Budget 2023

Plan 2024–2027 för kommunkoncernen
Varbergsalliansens förslag till budget

För stabilitet och trygghet i en osäker tid

23

**VARBERGS
KOMMUN**

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. fastställa skattesatsen för år 2023 till 20,33 kronor.
2. fastställa finansiella mål för kommunkoncernen:
 1. Årets resultat för kommunkoncernen ska, efter finansiella poster, som ett genomsnitt uppgå till minst 265 mnkr per år för perioden 2019–2027
 2. Soliditeten för kommunkoncernen ska vid planperiodens slut uppgå till minst 30 procent.
3. fastställa finansiella mål för kommunen:
 1. Årets resultat för kommunen ska som ett genomsnitt uppgå till minst 200 mnkr per år för perioden 2019–2027
 2. Årets strukturella resultat ska för varje enskilt år, undantaget år 2023 och år 2024, uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning
 3. Soliditeten för kommunen (exkl. pensionsåtagande i ansvarsförbindelse samt skulder avseende kommunala bolag) ska vid planperiodens slut uppgå till minst 50 procent.
4. i övrigt godkänna budget 2023 och plan 2024–2027.
5. bemyndiga kommunstyrelsen att besluta om användning av kommunstyrelsens ofördelade medel.
6. bemyndiga kommunstyrelsen att besluta om användning av investeringsprojekt Prisjustering infrastruktur.
7. kommunkoncernens totala låneram för 2023 får vara högst 7 000 mnkr, inklusive lånen i Varbergs Stadshus AB.
8. omsätta och ta upp nya lån under budgetåret 2023:
 1. kommunstyrelsen under år 2023 har rätt att nyupplåna, det vill säga öka kommunkoncernens skulder under år 2023, med totalt 1 500 mnkr. Delegat medges teckna dessa lån
 2. kommunstyrelsen har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2023. Delegat medges teckna dessa lån.

Innehållsförteckning

Förslag till beslut	2
Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta	2
Varbergsalliansens kommentarer till Budget 2023 Plan 2024–2027	5
En budget med prioritet på våra kärnverksamheter – vård, skola och omsorg	5
Vision och mål.....	13
Vår styrmodell	13
Vår vision – Varberg västkustens kreativa mittpunkt.....	14
Mål och inriktning 2020–2023.....	14
Målområde 1 Ett samhälle för alla	15
Målområde 2 Hela kommunen lever och utvecklas	16
Målområde 3 Livskraftigt näringsliv	18
Målområde 4 Organisation som utmärks av utveckling och förnyelse.....	19
God ekonomisk hushållning	20
Planeringsförutsättningar	22
Nämndernas och bolagens utblick.....	24
Varberg växer och utvecklas.....	26
Personal- och kompetensförsörjning.....	28
Finansiell analys.....	29
Nämndernas driftsbudget	42
Förutsättningar för driftsbudget 2023-2027	42
Förändring av nämndernas ramar 2022-2023	45
Prioriteringar och uppdrag.....	46
Investeringar	50
Sammanfattande beskrivning	50
Kommunkoncernen.....	50
Kommunen.....	51
Investeringsplan per nämnd	52
Kommentarer till nämndernas investeringsplan.....	60
Investeringsplan per bolag.....	76
Exploateringar	78
Intäkter vid exploatering.....	78
Exploateringsbudget 2023–2027.....	78

Nämndernas och bolagens förutsättningar	84
Kommunfullmäktige, kommunrevisionen, valnämnden.....	84
Överförmyndarnämnden	84
Kommunstyrelsen	85
Förskole- och grundskolenämnden	86
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	86
Socialnämnden	87
Byggnadsnämnden	88
Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	89
Hamn- och gatunämnden	89
Kultur- och fritidsnämnden	90
Servicenämnden.....	90
Varbergs Stadshus AB	92
Varbergs Bostads AB	92
Varberg Energi AB	93
Arena Varberg AB	93
Varbergs Fastighets AB.....	94
Hallands Hamnar Varberg AB	94
Varberg Vatten AB.....	95

Varbergsalliansens kommentarer till Budget 2023 Plan 2024–2027

En budget med prioritet på våra kärnverksamheter – vård, skola och omsorg

För stabilitet och trygghet i en osäker tid

Aldrig har omvärlden upplevts så nära oss som i dessa tider. Med en god grundekonomi och kvalitet står sig Varberg väl rustad för att möta utmaningarna. Under många år har det förts en ansvarsfull politik där fokus har varit kvalitet och en god ekonomisk hushållning för framtiden. När kommunen växer ökar intäkter från skatter och exploateringar, men med fler invånare ökar också behoven av insatser från kommunens olika verksamheter. Därför finns det i budgeten särskilda prioriteringar på 52,6 miljoner kronor för 2023. Bland annat får socialnämnden sammanlagt 35 miljoner för insatser som kvalitetssäkrar verksamheten med speciellt fokus på hemtjänsten. Vi satsar också 10 miljoner kronor på tidiga insatser i förskole- och grundskolenämnden för att barn och elever ska ges förutsättningar att nå så långt som möjligt. När omvärlden förändras så står vi fortfarande stabilt och kan satsa på våra kärnverksamheter – vård, skola och omsorg.

Vision Varbergsalliansen

Vi är stolta över Varberg och vi tar ansvar för kommunen med en ekonomi i balans, låg skatt och hög kvalitet i vår välfärd. Vi tar ansvar för hela kommunen och vi vill fortsätta göra livet ännu bättre för oss som bor här. Vi vill säkerställa den positiva utvecklingen och kommer fortsätta att arbeta förebyggande för att kunna möta framtidens utmaningar. Vi tar ansvar för att Varberg ska vara en trygg kommun. Vi fortsätter arbetet med att skolresultaten ska ligga i topp och att kvaliteten inom både skolan och omsorgen ska vara i världsklass. Det är den viktigaste investeringen vi kan göra för framtiden. Med vår kommuns geografiskt centrala placering blir Varberg en naturlig plats för att både välkomna nya kommuninvånare och företag. Att vi tar ansvar, betyder att vi tar ansvar för att hela kommunen växer med varsamhet och omsorg. Både gamla och nya varbergsbor ska känna sig hemma och alla ska vinna på att kommunen växer och att nya möjligheter skapas. Fler som jobbar och en service, omsorg och skola som ständigt utvecklas och hänger med – så tar vi ansvar.

Ordning och reda i ekonomin

Vi vill på ett ansvarsfullt och effektivt sätt använda kommunens skattepengar. Det är vad som bygger Varberg till den fina kommun det är idag. Kommunen är inne i ett utvecklingsskede med flera stora infrastruktursatsningar och kommunala investeringar inom förskola, skola, äldreomsorg och välfärden i stort.

Vi arbetar för ordning och reda i ekonomin. Ekonomiska mål ska hållas och vara över tid. Prioritera trygghet, skola och omsorg genom att organisera våra verksamheter på bästa sätt genom att:

- Hålla den kommunala skattesatsen oförändrad under mandatperioden. (20:33)

- Ge så stort utrymme som möjligt till enskildas önskemål – valfrihet är viktigt för oss.
- Vi vill se över utformningen på dagens effektiviseringsmål. (Uppdrag på sidan 47)
- Kommunen ska fokusera på välfärdstjänsterna och avstå från sådant som kommunen inte ska ägna sig åt.
- Se över stödfunktioners uppdrag för hela kommunen, exempelvis finns funktioner för ekonomi, HR, IT och kommunikation både centralt placerade och på förvaltningsnivå. Detta kan minska effektiviteten och öka kostnaden. Fokus för ökad IT-säkerhet och en effektivare hantering av IT.
- Utveckla kommunen som en organisation för framtiden som präglas av effektivitet och nytänkande. För att kunna möta framtida investeringsbehov och ökade krav i våra verksamheter samt vara en attraktiv arbetsgivare ska vi kontinuerligt jobba med förbättringar och effektivisera våra processer. Vi ska vara nytänkande och våga utmana gamla sanningar.
- Utveckla processer och helhetstänk för att gynna kommunens bästa som helhet - inte respektive förvaltning eller bolag.

Varbergs kommun – Den bästa arbetsgivaren

Kommunen är en serviceorganisation för våra invånare. Bästa möjliga service skapas med motiverade och kunniga medarbetare. Varbergs kommun ska vara en arbetsgivare som associeras med nytänkande och positiv inställning till förändring och förbättringar. Vi arbetar för att Varbergs kommun ska ha en organisation som står för nytänkande och engagemang.

Vi arbetar för att fokus ska vara på verksamheterna som jobbar för våra invånare genom att:

- Vår personal ska ha goda möjligheter till kompetensutveckling.
- Alla människors lika rättigheter och värde är en grundbult. Vi ska ha verksamheter som är fria från diskriminering utifrån kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, religion, funktionsnedsättning och ålder. Detta gäller inom kommunens hela organisation samt bemötande till alla de som har kontakt med kommunen.
- Nolltolerans mot sexuella trakasserier och könsförtryckande attityder gäller i all kommunal verksamhet.
- Inkludera HBTQIA+ i kommunens jämställdhetsarbete
- Attrahera personer med en större mångfald av bakgrund och kompetens från det privata näringslivet för att komplettera våra organisationer med fler perspektiv.
- Arbetet med en sänkning av sjukskrivnings- och ohälsotalen ska fortsätta.
- Vara en förebild i det systematiskt arbetsmiljöarbetet.
- Den som har arbetsmiljöansvar ska tillse att alla medarbetare får en arbetssituation som ger ett hållbart arbetsliv genom att inte ha större eller mindre personalgrupper än vad som är hanterbart för att fylla vårt arbetsmiljöansvar.
- Erbjuda VFU-platser och andra praktikplatser för att förbättra möjligheterna till god personalrekrytering framgent.
- Verka för höjd språkkompetens bland våra anställda.

Alla ska ges möjlighet till livslångt lärande

Skolan ska ge alla möjligheten att forma sin egen framtid. Det finns troligtvis ingen annan faktor som kan förändra livet så mycket som en framgångsrik skolgång. Skolan ska ställa tydliga kunskapskrav och fokusera på elevernas utveckling. För oss är det av yttersta vikt att alla blir sedda och uppmuntras till lärande efter egen förmåga. Skolan ska ge lärarna förutsättningar att uppmuntra och stödja varje elevs kunskaps- och färdighetsutveckling i en god arbetsmiljö. Utbildning är i många fall en väg till minskat utanförskap, vilket leder till egenförsörjning och skapar frihet och egenvärde för varje enskild individ. Från första klass till vuxen ska alla få bra utbildning.

Vi arbetar för att Varbergs skolresultat ska ligga i topp i landet genom att:

- Arbeta likvärdigt och med tidiga insatser för alla elever ska nå kunskapskraven.
- Fortsätta arbetet med tillgängliga lärmiljöer.
- Fortsatt ha hög andel behöriga förskollärare och lärare. Kvaliteten på den pedagogiska verksamheten ska över tid fortsatt hålla en hög nivå.
- Utvärdera och följa upp resursskolan – Björkedal för att eventuellt utöka verksamheten på sikt.
- Utveckla samordningen mellan kommunens och regionens resurser för barn i behov av särskilt stöd.
- Barngrupperna i förskolan inte ska vara större än nu och vi vill följa utveckling och forskning inom området.
- Skolorna ska ha handlingsplaner för högpresterande och särbegåvade elever som ska uppmuntras att kunna läsa högre kurser.
- Elevhälsan organiseras likvärdigt och tillräckliga resurser finns för att möta nuvarande samt ökande behov och som förebygger psykisk ohälsa bland unga.
- Fortsätta satsningen på fysisk och pulshöjande aktivitet för bättre mående och studieresultat.
- Ordning och reda vill vi erbjuda en säker och trygg skolmiljö. Vi tror att studiero i klassrummet är en förutsättning för goda resultat. Lärarna ska ges det stöd de behöver för att skapa trygghet och arbetsro.
- Skolan tar vara på digitaliseringens möjligheter men eleverna ska också ha rätt till fysiska böcker i skolan. För förbättrad läsinlärning och ökad läsglädje vill vi öka andelen fysiska böcker i skolan.
- Utredda om livsmedelskostnaderna kan flyttas och ingå i servicenämndens rambudget.
- Utvärdera nytta och kostnad med bufféserving på två lämpliga grundskolor.
- Avveckla det kvantitativa målet om ekologisk kost för att minska kostnader och öka flexibiliteten.
- Avveckla de helvegetariska dagarna. Ett vegetariskt alternativ om dagen ska alltid erbjudas.
- Fristående aktörer tillför ytterligare pedagogiskt utbud och ökad valfrihet för medborgarna. Kommunen ska vara tillmötesgående och samverka med befintliga fristående verksamheter och nya aktörer för att exempelvis säkerställa lokalfrågor.
- Skolan har nära kontakt med näringslivet och erbjuda utbildningar anpassade efter dess behov.

Omsorg och stöd på dina villkor

Någon gång i livets skede kommer många till en punkt där man inte klarar vardagen helt själv. De som brukar kommunens olika tjänster ska känna att deras behov tillgodoses och att man träffar samma personal i största möjligaste mån. Att erbjuda kontinuitet bland personalen skapar en trygghet för både de som ger och för de som får hjälp. Vi vill uppmuntra och bidra till att fortsätta höja kompetens hos vårdens medarbetare genom kurser och vidareutbildning. För oss är den enskildes behov oerhört viktigt oavsett var i livet man befinner sig, därför värnar vi om valfrihet och olika aktörer för den enskildes bästa omsorgsbehov.

Vi arbetar för att sätta individen i centrum och skapa trygghet genom att i största möjliga mån ha samma personal runt den enskilda genom att:

- Öka kontinuiteten i hemtjänsten. Att personer som har hemtjänst ska få besök av färre personer – kontinuitet för ökad trygghet och kvalitet.
- Antalet platser på särskilda boenden och demensboenden ska svara upp mot behovet i hela kommunen och hålla hög kvalitet och hög trivsel.

- Öka kvaliteten i hemsjukvården och säkerställa tryggheten i vårdkedjan så att den enskilde – oavsett vårdgivare – får rätt vård. Alltmer avancerad sjukvård kan idag utföras i hemmet och bör i större utsträckning göra det.
- Noga följa den tekniska utvecklingen vad gäller hjälpmedel som avlastar såväl anställda som vårdtagare och implementera sådan utrustning.
- Förstärka samarbetet mellan skola, socialförvaltning, polis, företag, ideella organisationer och övriga organisationer för att stärka informationsinsatserna och arbetet mot alkohol, narkotika, tobak, droger och spelberoende i skolan och i samhället i stort genom tätare och strukturerade samtal och möten mellan parterna.
- Utredda behovet av att öppna ett fontänhus.
- Kontinuerligt fortbilda och höja kompetens inom omsorgen.
- Verka för höjd språkkompetens i omsorgen.
- Möjliggöra mötesplatser för äldre med aktivitet och gemenskap.
- Särskilda boenden ska tillhandahålla möjlighet till fysisk aktivitet och mental träning för de boende.
- Palliativ och geriatrisk kompetens ska finnas på kommunens äldreboenden
- Vid etablering av nästa regiondrivna vårdcentral ska vi undersöka möjlighet till familjecentral.

Ett ännu trivsammare Varberg för fler

Varberg växer, vilket är positivt. Det ger fler möjligheten att leva och bo i hela kommunen och det ger ökat utbud, ökad service och trivsel hos alla som bor här. Vi är medvetna om att förtätning väcker känslor. Vi är lyhörda för varbergsbornas synpunkter och vill växa med en sansad och balanserad utbyggnad, förtäta klokt, bibehålla och utveckla viktiga grönytor och undvika att bygga på jordbruksmark. Vi vill använda mark på ett effektivt sätt – inte minst då staden och flera serviceorter är omgivna av jordbruksmark.

Vi arbetar för att förtätningen sker med varsamhet för att ny och befintlig bebyggelse ska harmonisera och att vi främjar en blandning av olika boendeformer genom att:

- Främja en blandning av hyresrätter, bostadsrätter och ägarformer inom varje bostadsområde. Genom att ställa krav på byggföretagen i samband med markanvisningar kan vi styra mot önskad fördelning.
- Samsyn kring nya detaljplaner ska uppnås
- Kommunen fastslår en strategi för hållbart byggande
- Verka för att förslagen i ortsutvecklingsstrategierna genomförs.
- Byggklar mark för bostäder finns i hela kommunen.
- Arbeta för att ha färdiga detaljplaner i hela kommunen.
- Samhällsplanering och byggnation är långsiktig och görs i rätt ordning. Först vägar och infrastruktur, sedan samhällsservice och bostäder.
- Öka antalet tomter i hela kommunen i den kommunala tomtkön. Dessa tas fram på initiativ av kommunen och innebär möjligheter att bygga i egen regi.
- I ökad utsträckning prova byggnation av enstaka villor och lägenheter på landsbygden utan detaljplaner – det vill säga gå direkt på bygglov.
- Värna Varbergs stadskärna och slå vakt om dess karaktär och personlighet.
- Bua hamnplan exploateras med försiktighet så att fiskenäringen kan finnas kvar och utvecklas
- Möjligheten till att kombinera boende och annan verksamhet som till exempel förskolor, LSS-boende beaktas vid samhällsplanering.

Jobb före bidrag

Företagen är en förutsättning för en god välfärd. Jobben skapas i första hand av företagare. Det är vår uppgift att förenkla för människor att starta och driva företag. Genom ett gott företagsklimat får företagen att växa och anställa. Näringslivsklimatet är bra och blir allt bättre. Varberg är en attraktiv kommun att etablera sig i. Vi arbetar målmedvetet för att kunna erbjuda byggklar mark och god kommunal service för att företag ska kunna etablera sig och växa. När fler varbergsbor arbetar är vi fler som är med och bidrar till vår gemensamma välfärd och skattepengar kan användas för att utveckla skolan, vården, omsorgen och övrig välfärd. Därför är insatser som får fler i arbete inte bara viktiga för människors möjlighet till frihet, gemenskap och egen försörjning, utan även en av de viktigaste insatserna för att säkerställa fortsatt hög kvalitet i välfärden. Det är avgörande att alla som kan arbeta gör det. Fler arbetstillfällen innebär att färre människor hamnar i långvarigt utanförskap.

Vi arbetar för att i Varberg ska det alltid löna sig bättre att arbeta än att vara bidragsberoende genom att:

- Det ska finnas verksamhetsmark i tillräcklig omfattning.
- Underlätta för nyetablering av företag i kommunen.
- En bra kommunal service ska präglas av effektivitet, tillgänglighet och kunskap om företagandets villkor.
- Fler bostäder byggs så medarbetare kan flytta hit.
- Kollektivtrafiken ska i görligaste mån ska anpassas efter pendling till arbetsgivarorter och anpassas till arbetsplatser och arbetstider.
- Samarbetet mellan skola, akademi och näringsliv ska utvecklas ytterligare för att öka tillgången på kompetenta medarbetare. Yrkesinriktade utbildningar skapas i samarbete med näringslivet och tillgodoser behovet av kompetenta medarbetare. Rätt utbildning ger snabbt jobb.
- Elever ska erbjuds möjligheten att bli UF-företagare under sin skolgång.
- Det ska ställs tydliga krav på att den som är ny i Sverige och i Varberg ska lära sig svenska språket och hur det svenska samhället fungerar. Det leder till jobb och egenförsörjning.
- Företagslotsen ska bli än mer känd.
- Tillämpa upphandlingsreglerna så att både små och stora företag kan vara med i kommunens upphandlingar.
- Korta svarstiderna på kommunala beslut och besked genom effektivare och snabbare handläggning exempelvis genom digitaliserade rutiner.
- Bevara ett levande centrum med centrumhandel.

Alla ska känna sig trygga i Varberg

För oss är trygghet en av våra hjärtefrågor. Det är oerhört viktigt att vi slår vakt om en trygg och säker kommun. I Varberg ska alla – oavsett kön och ålder – känna sig trygga under dygnets alla timmar. Samtidigt som brottsligheten breder ut sig i Sverige känner sig många trygga i Varberg. Så ska det fortsätta vara, här ska tryggheten fortsätta att öka. Under många år har kommunen arbetat för att inte få några utanförskapsområden. Det kommer vi målmedvetet fortsätta att arbeta för. Det finns en mycket tydlig koppling mellan missbruk och kriminalitet – därför måste arbetet mot missbruk ha högsta prioritet. Tillsammans med polisen, näringslivet, regionen, socialtjänsten, skolan och övriga förvaltningar genomför vi ett stort arbete för att motverka brott och att tryggheten i Varberg ska bestå.

Vi arbetar för att Varberg fortsatt ska vara en trygg kommun som håller ihop och att den upplevda otryggheten ska minska genom att:

- Den kommunala planeringen ska resultera i trygga och säkra miljöer som motverkar segregation och utanförskap. Detta ska ske bland annat genom god planering vid byggande, väl upplysta parkeringsanläggningar, gång- och cykelstråk och väl genomtänkt växtlighet.
- Motverka brott genom nära samverkan med polisen.
- Utredda möjligheten att anställa kommunala trygghetsvårdar
- Möjliggöra kameraövervakning vid särskilt brottsutsatta och otrygga platser och mobil kameraövervakning där behov föreligger.
- Stödja arbetet mot våld i nära relationer. Stödet till kvinnojourer och brottsofferjourer ska vara långsiktigt.

Hållbar kommun – nu och i framtiden

Varberg är en attraktiv plats där många vill leva, jobba och studera. Naturen är grunden till vårt välbefinnande och det är en av vår största attraktionskraft som kommun. Närhet till en levande natur i kombination med en frisk miljö är avgörande för vår hälsa och vårt välbefinnande. Vi tar ansvar i klimatomställningen och bygger ett välbefinnande samhälle. Klimatet utgör förutsättningen för vår existens, såväl i Varbergs kommun som runt om i världen. Vi är övertygade om att en klimatomställning är möjlig. Genom att bejaka teknikutveckling och genom tro på den enskildes förmåga att göra goda val är en bättre framtid möjlig. Vi vill skapa förutsättningar för invånare och näringsliv att agera hållbart, miljösmart och ansvarsfullt.

Vi arbetar för att driva omställningen mot ett klimatneutralt, cirkulärt och hållbart samhälle genom att:

- Såväl volym, kvalitet som driftssäkerhet av kommunalt vatten och avlopp för framtiden ska säkerställas. Detta exempelvis genom färdigställande av vattentornet Våga, nya ledningar och utveckling av processer inom området.
- Etablering av nya vindkraftverk ska ske med stor hänsyn till människor, miljö och landskapsbild. Kommunen ska fortsatt ha stort inflytande över besluten både inom kommunen och i de fall etableringen påverkar människor som vistas där.
- Fortsätta installera solceller på fastigheter inom kommunkoncernen.
- Ge bästa möjliga förutsättningar för att ny kärnkraft etableras vid Ringhals.
- Kommunen fortsatt ska uppfattas som en ren och välstädad.
- Möjliggöra ny teknikneutral ladd-infrastruktur för att snabba på omställningen till en fossilfri fordonsflotta.
- Utredda förutsättningarna för att inrätta Nedregårdens naturområde som det första kommunala naturreservat.
- Ökad andel grönytor, träd och vattenytor i hela kommunen.
- Tillskapa områden för biologisk mångfald på ställen där det lämpar sig.

Goda kommunikationer för hela kommunen

För oss är det viktigt att ständigt ligga i framkant för att möta framtidens utmaningar. Staden växer och vi bygger på ett ansvarsfullt och trafiksäkert vis. En genomtänkt infrastruktur är en förutsättning för en bra utveckling av hela kommunen. För de projekt som kommun ansvarar för har vi tydlig uppföljning och ansvarsutkrävande. Det är av yttersta vikt att framtagna tidplaner för projekt är realistiska och efterlevs enligt plan. Projekt som ligger utanför kommunens ansvarsområde är det ofta Trafikverket som ansvarar för. För ökad kännedom samt möjligheten för kommuninvånarna att känna sig delaktiga inom de olika projekten som pågår erbjuds information i olika kanaler och forum.

Vi arbetar för att skapa en genomtänkt och långsiktig infrastruktur genom att:

- Öka trafiksäkerheten och förbättra flöden i trafiken.

- På sikt ser vi att våra infartsleder och ringleder behöver byggas om och förberedas för den ökade trafikmängd som en växande stad och medborgarnas behov innebär.
- Trafikstrategin ska revideras och fossilfria bilresor ska räknas som hållbara transporter och ges samma prioritet som gång, cykel och kollektivresor.
- Fri parkering i Varbergs innerstad enligt nuvarande omfattning ska behållas.
- Kommunen ska i dialog med stat och region, verka för en välordnad lokal- och regionaltrafik och för att rusta upp vägarna 153 och 41
- En fortsatt utbyggnad av gång- och cykelvägar i hela kommunen. Vi vill prioritera cykelväg mellan Stråvalla- Löftaskog, Veddige-Väröbacka, Veddige-Derome samt Skällinge-Rolfstorp.
- Förbättra parkeringssituationen i hela kommunen genom att ställa krav på tillräckligt antal p-platser vid nybyggnation.
- P-normen ska beslutas i kommunfullmäktige. Avsteg beslutas i kommunstyrelsen och eventuella avvikelser ska regleras i avtal.
- Hela kommunen ska ha tillgång till stabilt bredband.
- Det ska vara ordning på elhyrcyklar och elsparkcyklar, parkering ska endast ske på markerade platser/hubbar.
- Kommunen ska vara en pådrivande part i samarbetet med Trafikverket för att projekt Värö station ska kunna färdigställs enligt tidplan.
- Den nya Farehamnen ska färdigställas enligt tidplan och utvecklas till en modern och effektiv "Grön hamn" med så långt möjligt järnvägstransporter till och från hamnen.

Uppleva och göra

Det är viktigt med en levande och attraktiv kommun. Till detta bidrar ett rikt kultur- och fritidsliv, trivsamma omgivningar och många möjligheter för kommunens invånare oavsett ålder och turister att koppla av och utvecklas som individer. Vi fortsätter arbetet med att bygga ut olika promenad- och motionsspår samt att renovera och bygga nya idrottsanläggningar i takt med kommunens möjligheter i syfte att stimulera till fysisk aktivitet i hela kommunen oavsett ålder. Ett rikt kultur- och fritidsliv ska i största möjliga utsträckning nå samtliga kommunens invånare, oavsett bostadsort, ålder och eventuella funktionsvariationer.

Vi arbetar för att bidra till ett rikt kultur- och fritidsliv för alla genom att:

- Kommunen ska ha en fortsatt god dialog med kulturens, idrottens och fritidslivets aktörer samt att fortsätta stödja dessa.
- Civilsamhällets resurser och möjligheter i samverkan med kommunen ska tillvaratas.
- Rikta satsningar på aktiviteter för barn, funktionshindrade samt målgrupper som vanligtvis inte deltar i fritidsaktiviteter.
- Fortsätta att satsa på lek- och mötesplatser i hela kommunen.
- Fortsätta utveckla området kring Apelviken i samarbete med näringsliv och föreningar.
- Förlänga strandpromenaden från Apelviken till Naturum och i framtiden även till Getterön.
- Fortsätta att marknadsföra Varbergs och Hallands naturvärden.
- Utveckla nationaldagsfirandet för bättre delaktighet och inkludering.
- Kommunen ska skapa möjligheter och underlätta för andra arrangörer/aktörer för större och bredare utbud.
- Utreda placering och ekonomiska förutsättningar för områden i kommunen för motorburen ungdom.
- Den offentliga konsten ska värnas i hela kommunen.

Som framgår ovan vill vi mycket för en fortsatt god utveckling av Varberg. Vissa uppdrag ges av kommunfullmäktige – vilka dessa är framgår under avsnittet "prioriteringar och uppdrag". Övriga punkter behöver hanteras i det ordinarie i arbetet i förvaltningar, nämnder och bolag.

Gruppledare:

Ann-Charlotte Stenkil (M)

Andreas Havasi (SD)

Tobias Carlsson (L)

Morgan Börjesson (KD)

Vision och mål

Vår styrmodell

Kommunkoncernens arbete styrs utifrån beslutade mål

– det är en gemensam utgångspunkt för alla verksamheter. Hur detta målstyrda arbete ska gå till beskrivs i vår styrmodell.

I december 2018 antog kommunfullmäktige en styrmodell som berättar hur fullmäktige, nämnder och bolag ska arbeta med mål, ekonomi, kvalitet och uppföljning.

Vid varje ny mandatperiod beslutar fullmäktige om strategiska målområden och prioriterade mål som anger den politiska viljeinriktningen för de kommande fyra åren. Utgångspunkten är visionen om Varberg som västkustens kreativa mittpunkt.

Egna mål för nämnder och bolag

Utifrån de gemensamma strategiska målområden och prioriterade mål som kommunfullmäktige beslutar om, arbetar varje nämnd och bolag fram och antar egna mål som ska bidra till utveckling och måluppfyllelse inom fullmäktiges strategiska målområden och prioriterade mål. Även grunduppdraget, omvärldsförändringar och analys av verksamhetens kvalitet, resultat och effektivitet kan medföra prioriteringar och mål.

På vägen mot måluppfyllelse

En viktig del i det målstyrda arbetet är att fokusera på de resultat som ska uppnås. Resultaten utgör grunden och är ett viktigt underlag för att kunna analysera hur det går med måluppfyllelsen. För att göra detta enklare kopplas en eller flera resultatindikatorer till varje mål. Nämnderna och bolagen ansvarar genom sina respektive förvaltningar också för att, i en verksamhetsplan eller affärsplan, arbeta fram och beskriva övergripande strategier och aktiviteter som ska genomföras för att målen ska kunna nås.

Samarbete – nyckeln till framgång

En grundläggande utgångspunkt i styrmodellen är att god måluppfyllelse bygger på samarbete. För att största möjliga nytta ska uppnås för kommuninvånarna ska nämnder och bolag samarbeta både i arbetet med att ta fram sina mål och i arbetet för att uppnå dem.

Uppföljning och analys

Systematisk uppföljning och analys är en central och viktig del i styrmodellen. Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet och systematiskt följa upp den egna verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal. Kvalitet i analysarbetet är grundläggande för att kunna skapa välgrundade slutsatser och utveckla och förbättra den kommunala verksamheten.

Varje nämnd och bolagsstyrelse rapporterar regelbundet sina ekonomiska resultat till kommunstyrelsen, samtidigt som de beskriver väsentliga personalförhållanden och sitt arbete med målen.

Kommunstyrelsen rapporterar sedan vidare till fullmäktige. Genom denna process följs hur verksamheterna håller budget, hur de arbetar för en god måluppfyllelse samt om något av "risk och väsentlighet" behöver uppmärksammas inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Efter årets fyra första månader görs en gemensam tertiärrapport för samtliga nämnder och bolag, och efter åtta månader presenteras en gemensam delårsrapport och vid årets slut en gemensam årsredovisning. Rapporteringen kompletteras med månadsrapporter, och vid behov dialogsamtal mellan kommunstyrelsens arbetsutskott och ledningen för en nämnd eller ett bolag.

Vår vision – Varberg västkustens kreativa mittpunkt

All styrning tar sin utgångspunkt i vår gemensamma vision, vilken är ledstjärna för alla verksamheter. Detta innebär att den ska vara vägledande i allt från målformuleringar till genomförande.

Till visionen hör förhållningssätten hållbarhet och delaktighet. Dessutom ingår en verksamhetsidé med fokus på det viktiga uppdrag som alla anställda och politiker har gemensamt. I verksamhetsidén uttrycks den grundläggande och gemensamma utgångspunkten för hela kommunkoncernen - Vi ska förenkla människors vardag och inspirera dem att uppnå sina drömmar. Att ha kommuninvånarna eller de grupper som kommunkoncernen finns till för i fokus, ska vara den centrala utgångspunkten för alla verksamheter. Vi har också fyra ledord som hjälper oss att arbeta i riktning mot visionen - nytänkande, framåtanda, kunskap och mod.

Mål- och resultatstyrningen, som beskrivits tidigare, är en central del för att leda utvecklingen i riktning mot visionen. De strategiska målområdena, prioriterade målen och nämnds- och bolagsmålen är viktiga i styrningen genom att de visar den gemensamma inriktningen för kommunkoncernen och vägleder i de prioriteringar som ska göras.

Mål och inriktning 2020–2023

För perioden 2020–2023 har kommunfullmäktige beslutat om fyra strategiska målområden och nio prioriterade mål som anger inriktningen för kommunkoncernen och vad som ska uppnås.

Utgångspunkten för alla nämnder och bolag är att arbeta för ett hållbart Varberg – socialt, ekologiskt och ekonomiskt.

För att nå måluppfyllelse krävs ett målmedvetet arbete inom kommunkoncernen där alla nämnder och bolag bidrar till måluppfyllelse. Sammanfattningsvis kan det konstateras att det pågår aktiviteter inom ramen för samtliga målområden och att dessa ligger i linje med den politiska viljeinriktningen. Pandemin har de senaste åren inneburit ett ansträngt läge i flera verksamheter vilket påverkat möjligheterna att genomföra planerat utvecklingsarbete. Det är märkbart att detta också till viss del hämmat framdriften i målarbetet. Sammanfattningsvis konstateras att det är av största vikt att öka takten i målarbetet under återstoden av målperioden och säkerställa att de satsningar som görs leder till måluppfyllelse.

Här följer en kort beskrivning av respektive strategiskt målområde och vad som krävs för måluppfyllelse.

Målområde 1

Ett samhälle för alla

Bakgrund

Målområdet har sin bakgrund i att människors tillit till varandra och till samhällsinstitutioner är grundläggande för såväl ekonomisk utveckling som offentlig välfärd. Sambandet mellan hög tillit och välfärdsindikatorer som god hälsa, låg kriminalitet, hög grad av trygghet och uppskattad lycka är väl dokumenterad i forskningen. En polarisering i samhället riskerar att medföra ökade klyftor mellan olika grupper.

Prioriterat mål

- Varberg ska vara en inkluderande kommun som präglas av tillit och social sammanhållning.
- Alla invånare ska genom delaktighet och valfrihet få de bästa förutsättningarna genom livet.

Var är vi idag?

Kommunkoncernen bedriver arbete inom flera områden med koppling till målområdet. Ett led i att stärka arbetet med social hållbarhet är kommunens strategiska arbete med folkhälsa och trygghet som sker i samverkan med polisen och Region Halland.

Inom alla skolformer pågår arbetet med tillgängliga lärmiljöer och differentierad undervisning för att skapa förutsättningar för alla barn och elever att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

I syfte att skapa olika vägar och möjligheter för ungdomar som varken arbetar eller studerar har samverkan stärkts mellan vuxenutbildningen, arbetsmarknadsenheten och dem som arbetar med det kommunala aktivitetsansvaret.

Arbete för ökad delaktighet sker i relation till olika målgrupper. Barns och ungdomars delaktighet uppmärksammas särskilt på flera håll då utanförskap har en stor påverkan på den psykiska hälsan. Det pågår även ett arbete för att öka upplevelsen av delaktighet och trygghet inom alla särskilda boenden för äldre.

Vad krävs för måluppfyllelse?

Långsiktiga strategier finns och utifrån dessa pågår ett målinriktat arbete. Samverkan mellan nämnder och bolag samt systematik i arbetet ger förutsättningar för effektivitet och resultat framåt.

Ett samhälle för alla handlar om att samhället ska vara öppet och tillgängligt för alla som lever här. Det medvetna arbetet kring inkludering och jämställdhet som inletts inom kommunkoncernen under målperioden behöver breddas och fördjupas inom samtliga verksamheter.

För att bygga ett starkt demokratiskt samhälle som präglas av tillitsfulla relationer, krävs mod att kontinuerligt möta medborgarna. Kommunkoncernen behöver arbeta mer med brukarfokus och med att säkra representationen utifrån olika perspektiv, exempelvis diskrimineringsgrunderna, i dialogen med medborgarna.

För att lyckas i arbetet med social hållbarhet fordras ett nära samarbete med civilsamhället. Inom vissa verksamheter fungerar detta väl. För att nå måluppfyllelse krävs dock att arbetet med att stötta civilsamhället både utökas och fördjupas.

Målområde 2

Hela kommunen lever och utvecklas

Bakgrund

För kommunens fortsatta tillväxt och en god ekonomisk utveckling är det viktigt att det finns förutsättningar för utveckling i hela kommunen. Landsbygdens dragningskraft på turister har stärkts och efterfrågan på hållbar och närproducerad mat har ökat. Vidare bidrar teknikutvecklingen och bredbandsutbyggnaden till att knyta ihop samhället. Även tillgång till bostäder är en förutsättning för utveckling.

Prioriterat mål

- I Varberg ska det finnas goda och attraktiva livsmiljöer i hela kommunen.
- En variation av bostäder ska tillgodose invånarnas behov.
- Kommunen ska främja en god infrastruktur och ett hållbart resande.

Var är vi idag?

Kommunkoncernen arbetar aktivt för att skapa attraktiva livsmiljöer. Livsmiljön utgörs inte bara av bostaden utan av all miljö som människor vistas i. En viktig del i att skapa en hållbar utveckling är arbetet med att skapa livskraftiga ekosystem samt att klimatanpassa staden och tätorterna.

Det pågår ett arbete med en ny kommunövergripande översiktsplan och det har tagits fram förslag till planeringsinriktningar. Det har också gjorts flera utredningar som kommer att ligga till grund för klimatanpassningsåtgärder samt för att hitta platser som är lämpliga för förnyelsebar energiproduktion. Översiktsplanen är grunden i all fysisk planering och visar hur kommunen kan utvecklas.

För att ta till vara lokala initiativ som bidrar till en positiv utveckling på kommunens mindre orter, har ortsutvecklingsstrategier tagits fram. Det pågår nu ett arbete med att ta fram en handlingsplan till dessa. Detta är också ett viktigt steg för att möjliggöra att hela kommunen lever och utvecklas.

Under 2022 har flera verksamheter kunnat starta upp på nytt efter pandemin. Olika typer av kultur- och fritidsaktiviteter har genomförts runt om i kommunen vilket är en viktig del för att skapa attraktiva livsmiljöer.

Under 2022 har många olika typer av bostäder färdigställts varav mer än hälften i Varbergs Bostads AB:s regi. Antalet byggstartar har minskat något från föregående år och antalet bygglov för bostäder har nästan halverats. I början av året öppnade ett samsjuklighetsboende för personer med missbruksproblematik och psykisk ohälsa. Detta har inneburit att ett flertal personer som under längre tid varit externt placerade nu fått möjlighet att flytta hem till Varberg.

Som ett följduppdrag till bostadsförsörjningsstrategin är en bostadsbehovsanalys med fokus på äldres boende under framtagande. Förbättringar av äldres boende skulle kunna ge en mer rörlig bostadsmarknad överlag, samtidigt som de äldre skulle kunna få högre livskvalitet.

Under 2022 har kommunkoncernen inlett ett samarbete med en rad aktörer kopplat till hållbar mobilitet. Det har inletts ett planeringsarbete kring framtida strategiska satsningar på cykeln tillsammans med offentliga och privata aktörer. Dessutom har det gjorts en rad åtgärder för att främja Varbergs kommun som en cykelvänlig arbetsplats.

Vad krävs för måluppfyllelse?

Tillväxten i kommunen är fortsatt god och bostadsbyggandet möter för tillfället mer än väl den behovsanalys som är gjord. Dock syns ett trendbrott med minskat antal byggstartar, vilket troligen är en effekt av både pandemin och av det osäkra världsläget. Den största utmaningen inom målområdet framåt är att möjliggöra att kommunens tillväxt och utveckling sker på ett hållbart sätt, såväl socialt som ekonomiskt och ekologiskt.

Behovet av skolor och miljöer för barn behöva extra fokus under kommande år för att nå måluppfyllelse.

De stora frågorna inom infrastruktur är hållbar mobilitet samt vatten i olika former, inte minst hantering av dagvatten och skyfall. Förutom att det ska finnas möjlighet till bostäder och transporter har energiförsörjning kommit att bli en vital fråga för kommunen och hela landet.

Målområde 3

Livskraftigt näringsliv

Bakgrund

En allt viktigare framgångsfaktor för alla typer av organisationer är möjligheten att skapa goda nätverk mellan människor, organisationer och företag. I samverkan med varandra kan olika kunskaper och erfarenheter kombineras på ett kreativt sätt som bidrar till utveckling och framgång.

Prioriterat mål

- Kommunen ska vara en möjliggörare som ger företag förutsättningar för etablering, expansion och utveckling.
- I kontakten med kommunen ska näringslivet få bästa möjliga bemötande och service.

Var är vi idag?

Kommunen har under senare tid haft en snabb expansion när det gäller etableringar av nya verksamheter, vilket påverkar tillgången till verksamhetsmark. Planprogrammet för nästa större exploateringsområde, Himle, är påbörjat men det kommer dröja innan det finns byggklar mark. Tillgången på byggklar verksamhetsmark fortsätter därför att minska.

Kommunen har vid ett flertal tillfällen visat att myndighetsutövning inom stora tillståndsprocesser kan hanteras med en hög servicegrad vilket ger kommunen en konkurrensfördel vid etablering och expansion.

Flertalet förbättringsprocesser kring service och bemötande pågår inom kommunkoncernen och Varbergs kommun har under en lägre tid förbättrat företagsklimatet. Utmaningen är fortsatt effektivitet, vilket är starkt sammankopplat med en god kommunikation och information.

Kompetensförsörjning är en av näringslivets mest prioriterade frågor. Campus Varberg fortsätter att söka och bli beviljade yrkesutbildningar till nytta för näringslivet, där det finns ett ökat fokus inom data- och IT-kompetens.

Vad krävs för måluppfyllelse?

Måluppfyllelsen kommer troligen att påverkas av omvärldsläget under en period framåt. Osäkerhetsfaktorer för näringslivet som energipriser, energitillgång, ränteläge och inflation kan påverka utvecklingen avseende etablering och expansion framåt.

Tillgången på verksamhetsmark kommer att påverka, och påverkar redan näringslivets möjligheter till etablering och expansion i Varbergs kommun. Tills de nya verksamhetsområdena är klara kommer det att bli svårt att kunna erbjuda större företag förutsättningar för etablering.

Om Varbergs kommun ska fortsätta att förbättra företagsklimatet behöver informationen till näringslivet bli bättre och samverkan kring information och kommunikation stärkas inom organisationen.

När det gäller kompetensförsörjning har kommunkoncernen många fördelar i och med tillgången till yrkesutbildningar och Campus Varbergs verksamhet. Fördjupade samarbeten med högre utbildning pågår men skulle kunna breddas och utvecklas inom ytterligare områden, exempelvis inom digitalisering, data och IT.

Målområde 4

Organisation som utmärks av utveckling och förnyelse

Bakgrund

Kommuner och regioner står de närmaste åren inför stora pensionsavgångar, brist på utbildad personal och svårigheter att rekrytera vissa yrkesgrupper. En allt hårdare konkurrens om kompetens ställer krav på kommunen som arbetsgivare och på verksamhetens utformning. Samtidigt ger teknikutvecklingen ökade möjligheter till effektivisering. Genom digitalisering och artificiell intelligens (AI) sker omvälvande förändringar som påverkar alla organisationer.

Prioriterat mål

- Kommunen ska visa nytänkande och använda ny teknik och digitalisering för att utveckla verksamheter och arbetsmetoder.
- Kompetensförsörjningen ska tryggas genom fokus på gott ledarskap och ett hållbart arbetsliv.

Var är vi idag?

Nämnder och bolag har tagit flera steg när det gäller digitalisering. Samtidigt har det märkts av en viss inbromsning när det gäller nya initiativ. Tidigare utveckling har behövt revideras, den globala marknaden har påverkat tillgång till utrustning, och några initiativ har visat sig vara svåra att genomföra.

Organisationen har generellt klarat sig väl när det gäller personal- och kompetensförsörjning, men utmaningarna har varit större än tidigare. Utbildningssamarbeten, nytänkande vid nyrekrytering,

särskilda satsningar och en organisation med hög attraktivitet har bidragit till att behörighetsnivåer är höga. En ökad konkurrens på arbetsmarknaden inom ett större antal yrken har dock påverkat personalförsörjningen negativt i vissa fall.

Vad krävs för måluppfyllelse?

Kommunkoncernen som organisation står kommande år inför utmaningar. För att kunna möta dessa behöver verksamhetsutvecklingen fokusera på mer genomgripande omställning. Traditionella arbetssätt och processer kommer att behöva ifrågasättas till förmån för innovation och nytänkande inom många typer av verksamheter. På sikt kommer det även krävas tydliga prioriteringar av både politiker och chefer.

I all verksamhetsutveckling är det viktigt att analysera förväntad nytta, exempelvis om en förändring beräknas kunna frigöra tid för andra moment. Det krävs även ett större fokus på om effekten kommer invånare, näringsliv eller civilsamhälle till del.

För att lyckas med utveckling och omställning krävs att organisationen har förmåga att göra detta på ett hållbart sätt. Det är viktigt att satsa långsiktigt på ett utvecklande ledarskap och en god, jämlik, hälsofrämjande organisationskultur. Detta är kritiska faktorer för att skapa hållbara förutsättningar för organisationens medarbetare.

God ekonomisk hushållning

Kommuner har enligt kommunallagen krav på sig att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning. År 2000 infördes balanskravet och under 2013 tillkom möjligheten att använda en resultatutjämningsreserv (RUR). Samtliga delar av regelverket ska årligen följas upp i årsredovisning och förvaltningsberättelse.

God ekonomisk hushållning enligt kommunallagen innebär att kommunerna ska sköta sin ekonomi på ett ansvarsfullt sätt, att resurserna i verksamheten används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Kommunallagen sammanfattar:

- För verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.
- För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.
- För att utjämna svängningar i kommunens intäkter kan kommunen anta regler för hantering av resultatutjämningsreserv.

Vad är god ekonomisk hushållning för Varbergs kommun?

Styrning och ledning i Varbergs kommun utgår från kommunens styrmodell. I styrmodellen ges en övergripande helhetsbild av hur verksamheten i kommunkoncernen leds och styrs, hur arbetet planeras och följs upp och vilka krav som ställs på nämnder och bolag.

Genom styrmodellen förtydligas att det är fullmäktiges strategiska målområden och prioriterade mål som tillsammans med fullmäktiges finansiella mål, utgör ramverket för en god ekonomisk hushållning i Varberg. Målet är att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer.

Ordning och reda i kommunens ekonomi är en förutsättning för en god och hållbar utveckling. En välskött ekonomi skapar trygghet för såväl företag som hushåll och lägger grunden för fler arbeten och en trygg gemensam finansiering av välfärden.

De finansiella målen ska säkerställa att varje generation själv bär kostnaden för den service som den konsumerar. Målen är därför formulerade så att de genererar ett ekonomiskt resultat som klarar framtida åtaganden såsom pensionskostnader och investeringar och är utformade som ett genomsnitt över en längre tidsperiod.

Finansiella mål

Lagen om kommunal bokföring och redovisning som tillämpas från räkenskapsåret 2019 anger att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska följas upp och utvärderas för hela den kommunala koncernen. Från och med budgetåret 2022 beslutar därför kommunfullmäktige om finansiella mål för både kommunkoncernen i sin helhet och för primärkommunen.

Finansiella mål för kommunkoncernen:

1. Årets resultat för kommunkoncernen ska, efter finansiella poster, som ett genomsnitt uppgå till minst 265 mnkr för perioden 2019–2027.
2. Soliditeten för kommunkoncernen ska vid planperiodens slut uppgå till minst 30 procent.

Finansiella mål för kommunen:

1. Årets resultat för kommunen ska som ett genomsnitt uppgå till minst 200 mnkr per år för perioden 2019–2027.
2. Årets strukturella resultat¹ ska för varje enskilt år uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.
3. Soliditeten för kommunen (exklusive pensionsåtagande i ansvarsförbindelse samt skulder avseende kommunala bolag) ska vid planperiodens slut uppgå till minst 50 procent.

¹ Det strukturella resultatet anger kommunens ekonomiska resultat om exploateringsöverskott, reavinster på anläggningstillgångar och redovisningsmässiga intäkter i form av gåvor, exkluderas.

Planeringsförutsättningar

Statlig styrning och samhällsekonomisk utveckling

Kommunens budgetarbete påverkas i hög grad av den samhällsekonomiska utvecklingen och den statliga styrningen. När denna budget arbetas fram är osäkerheten stor, med ekonomisk turbulens i stora delar av världen och med valår i Sverige med senarelagd budgetproposition till riksdagen.

Den samhällsekonomiska utvecklingen

Ekonomistyrningsverket (ESV) analyserar löpande statens budget och den offentliga sektorns finansiering och lämnade i september 2022 sin prognos över ekonomins utveckling fram till år 2025. ESV skriver att tillväxten i Sverige ökade relativt mycket under första halvåret 2022 men gör bedömningen att BNP kommer sjunka framöver då hög inflation och stigande räntor minskar efterfrågan. Svensk ekonomi går då in i en lågkonjunktur och tillväxten blir svag år 2023.

Det finansiella sparandet i offentlig sektor som utgörs av skillnaden mellan sektorns inkomster och utgifter, beräknas 2022 visa ett överskott. Detta trots ett förhållandevis stort underskott för staten efter utgiftsökningar och skattesänkningar i budgeten för år 2022. I stället är det sparandet i kommunsektorn som tillsammans med ålderspensionssystemet förklarar överskottet. År 2023 väntas konjunkturförsvagningen bidra till att den offentliga sektorns finansiella sparande tillfälligt försvagas.

Riksbanken bekräftar ESV:s beskrivning av den samhällsekonomiska utvecklingen i sin penningpolitiska rapport från 20 september 2022. Riksbanken skriver att det är flera faktorer som bidragit till att driva upp inflationen. Dels uppstod globala obalanser mellan utbud och efterfrågan under pandemin, dels har Rysslands krig i Ukraina drivit upp priserna än mer på flera viktiga råvaror och skapat allvarliga störningar på energimarknaderna i Europa, vilket fått el- och gaspriser att stiga till mycket höga nivåer. Enligt Riksbanken beror de höga konsumentpriserna i Sverige dock inte bara på påverkan från omvärlden utan också på att konjunkturen i Sverige varit god.

De höga energipriserna har bidragit till ökade priser på flera andra varor och tjänster. Detta i kombination med kraftiga kostnadsökningar internationellt och en förhållandevis stark svensk konjunktur medförde att inflationen steg till 9,0 procent i augusti 2022, den högsta nivån sedan 1991. Som en konsekvens av den höga inflationstakten beslutade Riksbanken i september att höja styrräntan ytterligare, denna gång med 1 procentenhet till 1,75 procent. Ytterligare höjningar förväntas under hösten 2022 och våren 2023. Stigande priser och högre räntekostnader är kännbara för hushåll och företag, och många hushåll förväntas få betydligt högre levnadsomkostnader.

Även Sveriges kommuner och regioner (SKR) lämnar under året prognoser kring den samhällsekonomiska utvecklingen och tar fram budgetförutsättningar som landets kommuner kan använda i sitt planerings- och uppföljningsarbete. Den senaste prognosen lämnades i augusti 2022 genom cirkulär 22:28 och MakroNytt 2/2022.

Precis som ESV och Riksbanken skriver SKR att den höga inflationstakten nu har fått fäste i världsekonomin och att detta tillsammans med centralbankernas höjning av räntorna, dämpar både den globala konjunkturen och den svenska. Under 2022 har läget på den svenska arbetsmarknaden varit ansträngt med stor efterfrågan på arbetskraft och ett svårt rekryteringsläge. SKR spår dock att konjunkturavmattningen kommer synas på arbetsmarknaden nästa år och att sysselsättningsgraden då sjunker.

Den senaste skatteunderlagsprognosen från SKR visar i nominella termer på en relativt stark årlig skatteunderlagstillväxt på 4,4-4,9 procent för åren 2022-2025. Ökningen förklaras av en fortsatt stark återhämtning efter pandemin, både i antalet arbetade timmar och i lönesumman. Men med anledning

av kostnadsökningarna blir bilden av skatteunderlagsutvecklingen i praktiken en annan. Realt förväntas skatteunderlaget växa med i snitt 0,9 procent per år 2022-2025. Jämfört med de senaste 10 årens reala snitt på 1,7 procent innebär det en markant urholkning av kommunsektorns köpkraft. För 2023 är prognosen till och med negativ, den reella köpkraften förväntas falla med nära 2 procent. Viktigt att notera är att SKR lämnade skatteunderlagsprognosen innan augusti månads inflationstakt var känd och innan Riksbankens relativt kraftiga höjning av styrräntan.

Stigande pensionskostnader kommande år

Den stigande inflationen påverkar även kommunsektorns pensionskostnader då pensionerna värdesäkras med prisbasbelopp. En hög inflation i juni påverkade prisbasbeloppet 2023 som baseras på inflationen juni 2021 till juni 2022. Till detta kommer sektorns nya pensionsavtal som ytterligare driver på kostnadsutvecklingen. För kommunsektorn räknar SKR med att kostnaderna för pensionerna blir 40 mdkr högre 2023 än 2022 och ökar ytterligare 2024.

Ny riksdag och ny budgetproposition

Den 11 september 2022 hölls val i Sverige till riksdagen, kommunfullmäktige och regionfullmäktige. Som en konsekvens av valresultatet till riksdagen begärde statsministern sitt entledigande och en ny regering ska bildas. Enligt gällande regelverk ska den nya regeringen lämna sin budgetproposition inom tre veckor efter att den har tillträtt, dock senast den 15 november. Om ingen ny regering har tillträtt då blir det övergångsregeringen som lämnar budgetförslaget. Innehållet i en budgetproposition kan på flera sätt ha stor påverkan på kommunernas ekonomi. Parametrar som inte är kända när denna budgethandling skrivs.

Skatter och generella statsbidrag

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkterna, de utgör nära 80 procent av de totala kommunala intäkterna. Skattesatsen för Varbergs kommuninvånare ligger sedan 2012 på 20,33 procent, för beskattning av löneinkomster, pensioner och sociala ersättningar.

Kommunens skatteintäkter påverkas främst av skatteunderlagets utveckling och befolkningsförändringen. Eftersom det finns en betydande osäkerhet om hur stora de framtida skatteintäkterna ska bli, spelar prognoser en viktig roll i den ekonomiska planeringen. Varbergs kommun använder sig av prognoser från SKR samt kommunens befolkningsprognos.

Löneökningar och förändring av sysselsättningen är sådant som påverkar det kommunala skatteunderlaget. SKR beskriver i de budgetförutsättningar som presenterats för åren 2022-2025 att skatteunderlaget i nominella termer växer med 4,5 procent i genomsnitt per år under perioden 2022-2025. Den genomsnittliga ökningen de senaste tio åren (2012–2021) var 3,9 procent.

Procentuell förändring under året	2021	2022	2023	2024	2025
SKR, augusti	5,3	4,9	4,7	4,4	4,5

Kommunal utjämning inklusive fastighetsavgift

Vid sidan av skatteintäkterna är det kommunala utjämningsystemet, där den kommunala fastighetsavgiften ingår, en viktig inkomstkälla för Varbergs kommun. Det kommunala utjämningsystemet består av statliga bidrag för att utjämna skilda förutsättningar mellan landets olika kommuner. Vissa av delar av utjämningsystemet innebär att Varbergs kommun får ta emot bidrag, medan andra delar medför avgifter. Nedan beskrivs systemets olika delar lite närmare.

- Inkomstutjämningen kompenserar för olikheter i kommunernas skattekraft, det vill säga skillnader i medborgarnas genomsnittsinkomst. Samtidigt skjuter staten till medel så att varje

kommun är garanterad en inkomstnivå som motsvarar 115 procent av medelskattkraften i Sverige.

- Kostnadsutjämnningen ska balansera strukturella behovs- och kostnadsskillnader mellan kommuner, till exempel skillnader i andelen barn och äldre bland invånarna. Systemet ska däremot inte utjämna för skillnader som beror på servicenivå, kommunala avgifter eller politiska prioriteringar.
- LSS-utjämnningen ska jämställa kommunernas kostnader för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Här avgörs utjämnningen av antalet personer inom kommunen som är brukare av insatser inom LSS.
- Den kommunala fastighetsavgiften innebär att den kommuninvånare som äger en fastighet ska betala en avgift baserad på taxeringsvärde.
- Regleringsbidrag/regleringsavgift innebär att den totala nivån för en kommuns samtliga utjämningsbidrag jämförs med statens anslagna medel för kommunal utjämning. Beroende på om de anslagna medlen är högre eller lägre än kommunens netto, genererar det ett bidrag eller en avgift för kommunen.

Skatteintäkter samt utjämning och generella statsbidrag, mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Skatteintäkter						
Skatteinkomster	3 243,90	3 457,8	3 656,5	3 867,9	4 025,6	4 198,9
Slutavräkning 2021	12,6					
Slutavräkning 2022						
Summa skatteintäkter	3 256,50	3 457,8	3 656,5	3 867,9	4 025,6	4 198,9
Utjämning och generella statsbidrag						
Inkomstutjämning	556,5	647,1	647,4	657,8	700,0	746,1
Kostnadsutjämning	-116,2	-133,2	-159,6	-151,3	-143,7	-125,8
Regleringsbidrag/-avgift	167,2	103,1	100,8	92,5	94,9	98,9
Införandebidrag						
LSS-utjämning	-48,3	-49,8	-50,3	-50,8	-51,5	-52,2
Fastighetsavgift	151	163,5	163,5	163,5	163,5	163,5
Summa statsbidrag	710,2	730,7	701,8	711,6	763,2	830,5
Summa skatter, utjämning och generella statsbidrag	3 966,70	4 188,5	4 358,3	4 579,6	4 788,8	5 029,4

Nämndernas och bolagens utblick

Nämnderna och bolagen har i sina budgetunderlag beskrivit de viktigaste och mest prioriterade frågorna för planperioden. I underlagen kan ett antal gemensamma områden skönjas där kommunkoncernen står inför likartade utmaningar och utvecklingsbehov. Nedan följer en beskrivning av dessa.

Växande befolkning, komplexa behov och stigande förväntningar

Kommunens expansion kommer enligt prognoserna att fortsätta och utsikten är att kommunkoncernen under kommande år möter ett ökat tryck i samtliga verksamheter. En tydlig trend är att behov och förväntningar från invånare, näringsliv och besökare ökar i takt med expansionen. De höga förväntningarna gäller såväl verksamhetens kvalitet och servicenivå som verksamheternas tillgänglighet och snabbhet i kontakt med invånare. En ökad efterfrågan på digitala tjänster och möjligheter till snabb självservice noteras också. Kraven på kommunkoncernen att agera som en organisation blir allt tydligare, vilket ställer krav på samarbete och väl fungerande samverkan mellan nämnder och bolag.

En återkommande trend i flera verksamheter är att allt fler både barn och vuxna har en ökad komplex problematik med behov av omfattande och individuellt utformat stöd. För att kunna möta denna trend sker omställning inom både skola, vård och omsorg samt kultur och fritid. En utmaning på sikt är att i ökad utsträckning kunna möta den här typen av behov på hemmaplan. Bedömningen är också att ett framgångsrikt stöd till målgruppen förutsätter ökad samverkan både internt i organisationen och med externa aktörer.

Förändrad kostnadsbild och osäkerhet i planeringen

Samtliga nämnder och bolag är starkt påverkade av det osäkra omvärldsläget och en påtagligt förändrad kostnadsbild. Prisökningar noteras på bland annat livsmedel, drivmedel, transporter, el och byggmaterial. Tillgång till material lyfts också som en stor osäkerhetsfaktor. Hur kostnadsutvecklingen kommer att se ut under planperioden är svårt att prognosticera. För nämnder och bolag innebär detta sammantaget en stor påverkan på verksamheten med ökade drifts- och investeringskostnader, men också en stor osäkerhet i planeringen.

Förändrat uppdrag, nya arbetssätt och tydliga prioriteringar

Flera nämnder och bolag beskriver att de på olika sätt möter förändringar i behov och uppdrag. Dels utifrån de ekonomiska förutsättningarna, dels utifrån förändrade krav och behov både internt och externt. Ökade statliga krav noteras inom flera områden, parallellt med en rad statliga utredningar som kan få påverkan på uppdrag och omfattning i kommunkoncernens åtagande. Exempelvis sker inom vård och omsorg en förskjutning av vårduppdraget från sjukhusvården till den kommunala hälso- och sjukvården. Inom andra verksamheter utvecklas lagstiftningen och ställer nya och förändrade krav. Flera beskriver också att teknikutvecklingen skapar nya möjligheter och förväntningar hos kommunens målgrupper. Detta i kombination med mer ansträngda ekonomiska förutsättningar gör att nämnder och bolag ser ett ökat tryck på att ställa om sina verksamheter med avseende på nya arbetssätt och kompetens. Nämnder och bolag lyfter också att tydliga politiska prioriteringar kommer att vara nödvändiga.

Effektivare lokalutnyttjande

Det bedöms vara viktigt att nyttja kommunkoncernens lokaler på ett effektivt sätt, bland annat genom en högre grad av samutnyttjande mellan olika verksamheter. Samtidigt är behovet av nybyggnation och investeringar i befintliga lokaler stort. Det ställer krav på den ekonomiska planeringen och att investeringsplaneringen sker på ett hållbart sätt. Det ställer också krav på goda beslutsunderlag och samordning mellan verksamheter under alla delar av processen. Under kommande år kommer stort fokus vara på skolområdet.

Allt större utmaningar kopplat till personal- och kompetensförsörjning

Konkurrensen om kompetent arbetskraft tilltar alltmer mellan kommuner, regioner, statliga organisationer och privata bolag. Inom flera yrkesgrupper råder det också brist på utbildad personal. Flertalet nämnder och bolag ser effekter av detta och anger att personal- och kompetensförsörjning är

en viktig och prioriterad fråga kommande år. Möjligheter till karriärutveckling, digitalisering, attraktivitet som arbetsgivare, utbildning i egen regi, mentorskap, kombinationstjänster och samverkan med andra kommuner och bolag är några av de områden som lyfts fram som viktiga för en hållbar kompetensförsörjning.

Ökad samordning inom kommunkoncernen för en effektiv utbyggnad

En effektiv och välfungerande samhällsbyggnadsprocess är en förutsättning för att kommunen ska kunna växa med nya bostäder, mark för verksamheter och kommunal service. De stora utbyggnadsområdena som planeras innebär att komplexa samhällsbyggnadsfrågor ställs på sin spets. Samordning inom kommunkoncernen behövs för att öka framdriften i de olika områdena. Den höga tillväxttakten medför ett stort behov av investeringar i den kommunala förvaltningen men också i kommunens bolag. Arbetet med klimatanpassning behöver också öka takten, om kommunen ska vara en del av ett robust och motståndskraftigt samhälle som klarar av att möta kommande klimatförändringar.

Ytterligare ansträngningar behöver göras för att de olika investeringarna ska ske parallellt med utbyggnadsområdena och för att optimera investeringarnas effekt. För effektivare processer behövs förstärkningar på olika håll i kommunens organisation inom områdena kulturmiljö, klimat- och energi, trafik och hållbara transporter samt inom mark- och exploatering.

Behov av satsningar för social hållbarhet

Under planperioden kommer allt större fokus behöva läggas på arbetet med social hållbarhet. En faktor som uppmärksammas under flera år är behovet av bostäder i stort men också för olika målgrupper. Allt fler nyanlända personer avslutar sin tvååriga etableringsperiod utan att ha en egen försörjning, vilket blir en allt större utmaning på sikt för hela organisationen. För att motverka arbetslöshet, behov av ökat ekonomiskt bistånd och utanförskap behövs olika former av arbetsmarknadsinsatser och utbildning för återgång/inträde på arbetsmarknaden. Det kräver nära samverkan internt inom kommunkoncernen och med externa aktörer. Att arbeta för långsiktig inkludering i samhället är centralt. Den nyligen antagna strategin inom området är ett viktigt verktyg i kommunkoncernens fortsatta arbete för att minska utanförskap och främja integration och inkludering i samhället.

Varberg växer och utvecklas

Varbergs kommun tar varje år fram en befolkningsprognos som bland annat ligger till grund för planeringen av nya skolor, förskolor med mera. Prognosen gäller perioden 2022–2037.

År 2021 ökade kommunens befolkning med 1 261 personer och vid utgången av året uppgick folkmängden till 66 658 personer. Folkökningen förklaras till största delen av ett positivt flyttnetto. Antalet personer som flyttade in var ca 3 000 och antalet som flyttade ut var ca 2 000 personer. Under året föddes drygt 700 barn och något fler än 600 personer avled. Varberg är nu landets 35:e största kommun efter att växt om Karlskrona.

Befolkningsutvecklingen har sett positiv ut under första halvåret 2022. Befolkningen har ökat med ca 700 personer vilket motsvarar en ökning med ca 1 procent. En betydande del förklaras av inflyttning till kommunen. Jämfört med de övriga halländska kommunerna är Varberg den som växte mest, mätt i faktiska siffror.

Befolkningen antas fortsätta öka under hela prognosperioden. Inflyttningen beräknas vara den demografiska komponent som främst bidrar till folkökningen.

Även antalet födda beräknas öka under perioden. Detta som en följd av att andelen invånare i barnafödande ålder blir större. Detta beror i sin tur både på inflyttningen och de stora barnkullarna födda i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet.

Samtidigt kommer 40-talisterna upp i åldrar då dödligheten är hög och antalet avlidna ökar. Födelseöverskottet beräknas vara positivt till och med 2025 för att därefter vara negativt.

Varbergs kommun har relativt omfattande bostadsbyggnadsplaner och ett ganska stort antal bostäder väntas bli färdigställda under prognosperioden. Prognosen pekar på att kommunens invånare når 70 000 invånare år 2025. Under år 2036 beräknas folkmängden överstiga 80 000 personer. Vid utgången av år 2037 pekar prognosen på att folkmängden i Varbergs kommun kommer uppgå till drygt 81 500 personer.

Om Varbergs kommun följer den befolkningsutveckling kommunen haft sedan 1980 skulle slutsiffran kunna landa på runt 100 000 invånare år 2050.

Många vill bo i Varberg

Det är många som vill flytta till och inom Varbergs kommun och behovet av bostäder är stort. Många nya områden utreds runtom i Varbergs kommun, se axplock nedan.

Förtätning med bostäder och verksamheter i centrala Veddige

I detaljplanen prövas möjligheten till förtätning med fler bostäder och delvis verksamhetslokaler i centrala Veddige. Sammanlagt ryms ca 70 nya bostäder.

Bostäder och service i Tofta

Planområdet ligger centralt inom Tofta samhälle, vid Brandvägens anslutning till Toftavägen. Söder och väster om planområdet ligger Toftaås. Syftet med detaljplanen är att pröva lämpligheten för ca 12 nya bostäder i blandad form. Detaljplanen ska även möjliggöra för service i mindre omfattning.

Nya bostäder i centrum

Planarbetet syftar till att utreda förutsättningarna för att ersätta villabebyggelse med flerbostadshus. Planområdet är beläget intill Södra vägen och Almers väg inom södra delarna av kvarteret Rudan. Här planeras för bostäder i form av flerbostadshus.

Fler barn – behov av nya skolor och förskolor

I takt med att kommunen växer behövs nya skolor och förskolor. Kommunen har flera sådana planer. Här följer några aktuella projekt inom kommunen som är under utredning.

Förskola och bostäder på Södra Näs

Planområdet ligger på den norra sidan av Södra Näsvägen cirka fyra kilometer söder om Varbergs stadskärna. Detaljplanen prövar lämpligheten av att bygga bostäder i varierande former, samt utveckling av kommunal service i form av en förskola. Planarbetet syftar även till att möjliggöra en utbyggnad av en gång- och cykelväg längs med Södra Näsvägen.

Förskola och skolverksamhet i Träslöv

Detaljplanens syfte är att pröva lämpligheten för skolverksamhet. Planen syftar även till att bevara kultur- och naturvärden inom området för att främja lekmiljöer och ekosystemtjänster, samt möjliggöra gång- och cykelanslutningar till framtida utbyggnadsområden. Planen möjliggör skolverksamhet och tilltänkt byggnation av en förskola i två våningar för minst 160 barn på östra Träslöv.

Förskola vid Trönningenäsvägen

I Trönningenäs, norr om Varberg, byggs ett nytt bostadsområde. Med ökad inflyttning kommer inte den nuvarande förskolan i upptagningsområdet att räcka till.

Personal- och kompetensförsörjning

Samhället står inför stora utmaningar; en åldrande befolkning med ökade behov av vård och omsorg, samtidigt som personer i arbetsför ålder inte ökar i samma takt. Det innebär att konkurrensen om arbetskraften på hela arbetsmarknaden tilltar, inte minst inom välfärds- och samhällsbyggande områden. Varberg växer snabbt, vilket gör att dessa utmaningar i högsta grad är närvarande i kommunen redan idag.

Pandemins avtryck lever kvar i många delar av samhället. Flera förändringar som gjordes med hjälp av digital teknik under pandemin har behållits, även när smittspridningen mattats av. Användandet av teknik som stöd för arbete på distans har utvecklats och nya sätt att mötas och kommunicera har prövats. Samtidigt är det fortfarande tidigt att dra slutsatser kring vad det "nya normala" arbetslivet kommer att innebära, och vilka krav och förväntningar som kommer att finnas på kommunen som arbetsgivare. Kommunen behöver vara lyhörd för de olika förväntningar som framöver kommer att finnas i olika yrken, för att kunna stärka sin konkurrenskraft på arbetsmarknaden.

Behovet av ny personal inom samhällsbärande områden kvarstår. Möjligen kan tillgången till vårdpersonal som undersköterskor och sjuksköterskor på längre sikt öka. Detta då fler unga har sökt sig till vård- och omsorgsutbildningar, både på gymnasial och eftergymnasial nivå. Detta är dock inget som ännu fått tillräckligt genomslag. Tvärtom har konkurrensen på arbetsmarknaden hårdnat successivt när det gäller dessa yrken. Personal inom stadsbyggnadssektorn, IT och social omsorg är sedan tidigare erkänt svårrekryterade, men allt fler olika yrken har blivit svårare att tillsätta. Fem utmejslade kompetensförsörjningsstrategier vägleder Varbergs kommuns arbete för att attrahera, behålla och utveckla medarbetare:

använd teknik och kompetens rätt

bredda rekryteringen

skapa engagemang

hållbar arbetsgivare

visa utvecklingsvägar.

Det har sedan tidigare tagits fram en strategi för jämställda arbetsplatser. Den ska ytterligare synliggöra viktiga områden för kompetensförsörjning och säkra att insatser genomförs på ett jämställt sätt. Strategin ska dessutom bidra till en öppen och inkluderande organisation, och mer jämställda förutsättningar för chefer och medarbetare.

Satsningar på personal- och kompetensförsörjning samt verksamhetsutveckling

I samhället pågår en omställning där strukturer, arbetssätt och välfärdssystem som funnits under lång tid kommer att ändras i grunden. Samtidigt kräver den demografiska utvecklingen en snabbare förändringstakt än tidigare. Det behov av verksamhetsutveckling som finns idag, kräver mer samarbete över gränser, och att ny teknik och digitalisering i ännu större utsträckning kopplas samman med kompetensförsörjningen.

För att bygga ett framtidens Varberg som är hållbart, jämlikt och tryggt och för att kunna fortsätta leverera samhällsservice till invånarna, behöver nya vägar testas. Under mandatperioden har den

politiska ledningen i kommunen valt att satsa extra medel för att möjliggöra ett kommunövergripande digitaliseringsarbete och ytterligare medel för att säkra personal- och kompetensförsörjningen. Under åren har ett stort antal utvecklingsprojekt inom i stort sett alla förvaltningar påbörjats med hjälp av dessa medel. Som framgår av uppföljningen av kommunfullmäktiges målområde fyra krävs dock ännu större fokus på att dels ta hand om de vinster som görs med anledning av smartare arbetssätt, dels prioritera för mer genomgripande omställning för att klara Varbergs kommuns nuvarande och kommande utmaningar.

Finansiell analys

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska läge används en uppställning som är inspirerad av den finansiella analys som är framtagen av Kommunforskning i Västsverige (KFi) vid Göteborgs universitet. Den bygger på fyra finansiella aspekter: kapacitet, risk, beredskap och kontroll.

Modellen omfattar en genomgång av den finansiella utvecklingen, av lång- respektive kortsiktig betalningsberedskap och betalningskapacitet samt av riskförhållande. Målsättningen är att med modellens hjälp kunna identifiera eventuella finansiella problem och klargöra om kommunkoncernen (kommunen och dess bolag) har en god ekonomisk beredskap. Varje perspektiv inleds med en översiktlig analys av hela kommunkoncernens finansiella ställning, för att sedan mer djupgående analysera kommunen.

Resultat

Kommunkoncernen

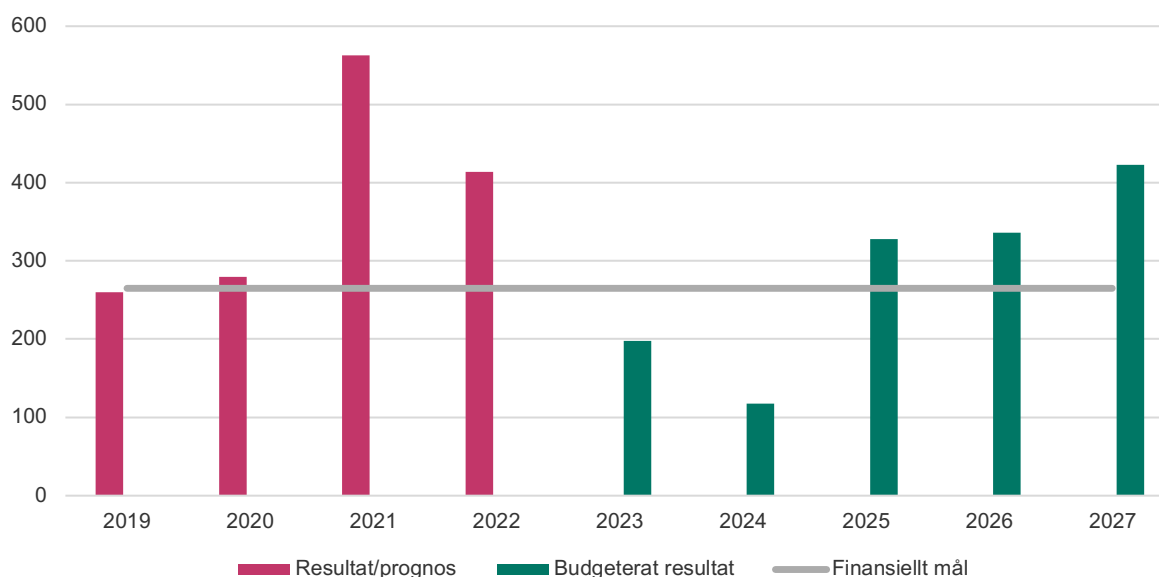
För att uppnå kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning beslutar kommunfullmäktige genom denna budgethandling om två finansiella mål för kommunkoncernen.

1. Årets resultat för kommunkoncernen ska, efter finansiella poster, som ett genomsnitt uppgå till minst 265 mnkr för perioden 2019-2027.
2. Soliditeten för kommunkoncernen ska vid planperiodens slut uppgå till minst 30 procent.

Målen är satta för att kommunkoncernen ska klara av den ekonomiska utmaning det innebär att växa till en befolkning på 80 000 invånare fram till mitten av 2030-talet. Ökningen i invånarantal kräver stora investeringar i kommunal service, bostäder och infrastruktur men resulterar samtidigt i ökade intäkter. De finansiella målen ska garantera en god finansiell ställning för kommunkoncernen efter planperiodens slut och baseras på de kommunala bolagens ägardirektiv samt uppsatta finansiella mål för kommunen.

Genom Budget 2023 och plan 2024-2027 beräknas kommunkoncernens genomsnittliga resultat efter finansiella poster för perioden 2019-2027, till 324 mnkr och resultatmålet nås därmed.

Driftsresultat kommunkoncernen, mnkr

Kommunen

Målen för kommunkoncernen förutsätter på följande finansiella mål för kommunen:

1. Årets resultat för kommunen ska som ett genomsnitt uppgå till minst 200 mnkr per år för perioden 2019-2027.
2. Årets strukturella resultat² ska för varje enskilt år uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.
3. Soliditeten för kommunen (exklusive pensionsåtagande i ansvarsförbindelse samt skulder avseende kommunala bolag) ska vid planperiodens slut uppgå till minst 50 procent.

Driftsresultat

Det första finansiella målet för kommunen fastställer att årets resultat i genomsnitt ska uppgå till minst 200 mnkr per år för perioden 2019-2027. Då målet är formulerat som ett genomsnitt för perioden kan resultatet variera mellan åren. Resultatet för 2020 uppgick till 153 mnkr medans resultatet för 2021 var historiskt högt på 413 mnkr. Det prognosticerade resultatet för 2022 pekar mot ett resultat om 268 mnkr. Resultatnivåerna under kommande planperiod beräknas uppgå till 171 mnkr i genomsnitt per år, vilket gör att resultatmålet uppnås.

Det är viktigt att beakta att det under många år framöver ingår exploateringsöverskott, reavinster på anläggningstillgångar och redovisningsmässiga intäkter i form av gåvor i budgeten. Dessa överskott är nödvändiga att beakta i planeringsarbetet och bidrar starkt till de höga resultatnivåerna. Det är emellertid avgörande att även planera för ett positivt resultat där dessa poster exkluderas, ett så kallat strukturellt resultat. Genom *Budget 2023- och plan 2024-2027* beslutar därför fullmäktige om ett kompletterande resultatmål som säger att det strukturella resultat för varje enskilt år ska uppgå till

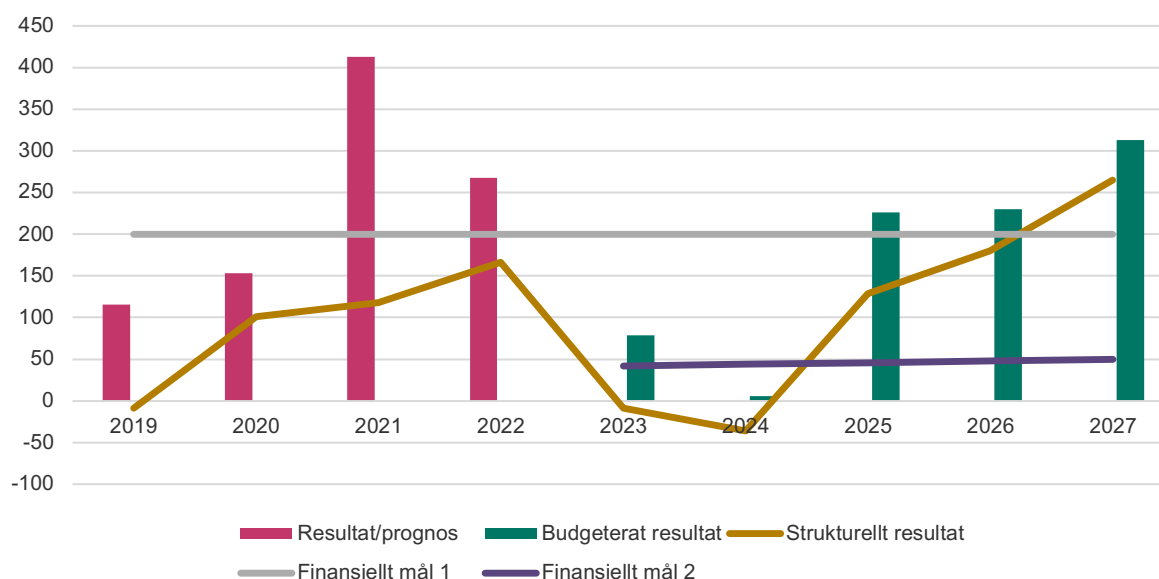
² Det strukturella resultatet anger kommunens ekonomiska resultat om exploateringsöverskott, reavinster på anläggningstillgångar och redovisningsmässiga intäkter i form av gåvor, exkluderas.

minst 1 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. I inledningen av planperioden kommer inte det strukturella resultatmålet uppnås eftersom den höga inflationen ger engångseffekter på pensionskostnaderna men för perioden 2025 till 2027 beräknas målet nås med bred marginal.

Resultatnivåerna i *Budget 2023 och plan 2024-2027* förutsätter en omfattande anpassning och omställning av verksamheterna i storleksordningen 250 mnkr. Förutsatt att dessa åtgärder genomförs, uppnås de finansiella resultatmålen för kommunen.

Budget 2023 och plan 2024–2027 baseras på oförändrad skattesats med 20,33 procent.

Driftsresultat kommunen, mnkr

Skatt- och nettokostnadsutveckling

Kommunens skatteintäkter inklusive kommunalekonomisk utjämning beräknas öka med mellan 3,0 och 6,0 procent per år under åren 2023–2027, den varierande ökningstakten beror på befolknings- och skatteunderlagsförändring.

Ur ett ekonomiskt perspektiv är det viktigt att nettokostnaderna inte ökar mer än skatteintäkterna. Nettokostnadsutvecklingen som visas i diagrammet nedan inkluderar effekterna av planerat anpassnings- och omställningsarbete och visar på vikten av att hålla nettokostnadsutvecklingen på en hållbar nivå.

Även om effekterna av pandemin börjat klinga av så skapar kriget i Ukraina en stor osäkerhet med hög inflation, höjda räntor och åtstramning i penningpolitiken. Den samhällsekonomiska utvecklingen är helt avgörande för skatteintäkternas förväntade utveckling. En förändring av skatteunderlaget med en procentenhet innebär ökade eller minskade skatteintäkter för kommunen med 30 mnkr.

Skatt- och nettokostnadsutveckling, %

Investeringsnivå

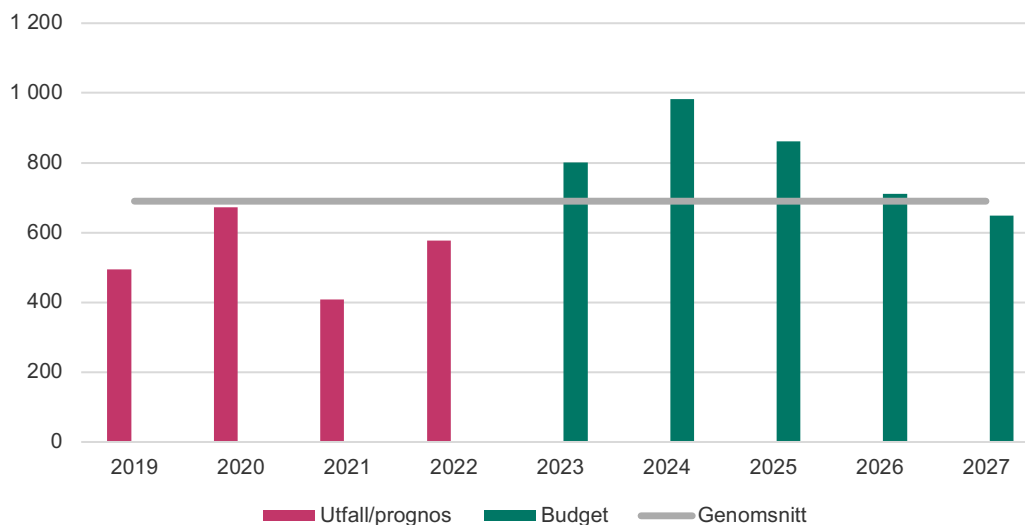
Diagram som följer visar en genomsnittlig investeringsnivå på knappt 690 mnkr för kommunen under perioden 2019–2027. Den höga investeringsnivån är möjlig tack vare en hög budgeterad resultatnivå och ett förändrat soliditetsmål från 60 till 50 procent. I ett långsiktigt perspektiv är det av stor vikt att investeringsnivån inte är större än kommunens möjlighet till självfinansiering. För perioden 2023–2027 är de budgeterade investeringsnivåerna på en sådan nivå att det inte är möjligt att kompensera med ett höjt driftsresultat utan kommunens grundekonomi kommer försämrats något under perioden. Denna situation är inte långsiktigt hållbar utan behöver löpande beaktas i kommande budgetarbete.

I den illustrerade investeringsnivån ingår cirka 940 mnkr för de investeringar där förstudie ännu inte är framtagen och som i investeringsplanen är markerade med "X". I diagrammet nedan är dessa 940 mnkr fördelade under åren 2024–2027 för att visa en helhetsbild.

Ett annat viktigt mått vid analys av investeringsnivåer är skattefinansieringsgraden. Den mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med de skatteintäkter som återstår när den löpande driften är hanterad. En skattefinansieringsgrad på 100 procent innebär att kommunen har skattefinansierat samtliga investeringar som är genomförda under året och att kommunens långsiktiga handlingsutrymme därmed förstärks. Alternativet till skattefinansiering är lån. Det skattefinansierade utrymmet för investeringar definieras som årets resultat plus avskrivningar. Förhållandet mellan investeringsnivån respektive avskrivnings- och resultatnivån ger en indikation på om investeringsnivån ökar kommunens skuldsättning i den grad att det indirekt minskar utrymmet för driftskostnader i verksamheten.

Den skattefinansierade delen av kommunens investeringar har de senaste åren sjunkit, vilket förklaras av att investeringsnivån ökat mer än resultatet och avskrivningarna tillsammans. Under kommande år förväntas självfinansieringsgraden åter öka för att i slutet av planperioden nå strax över 100 procent.

Nettoinvesteringar kommunen, mnkr

Kapacitet

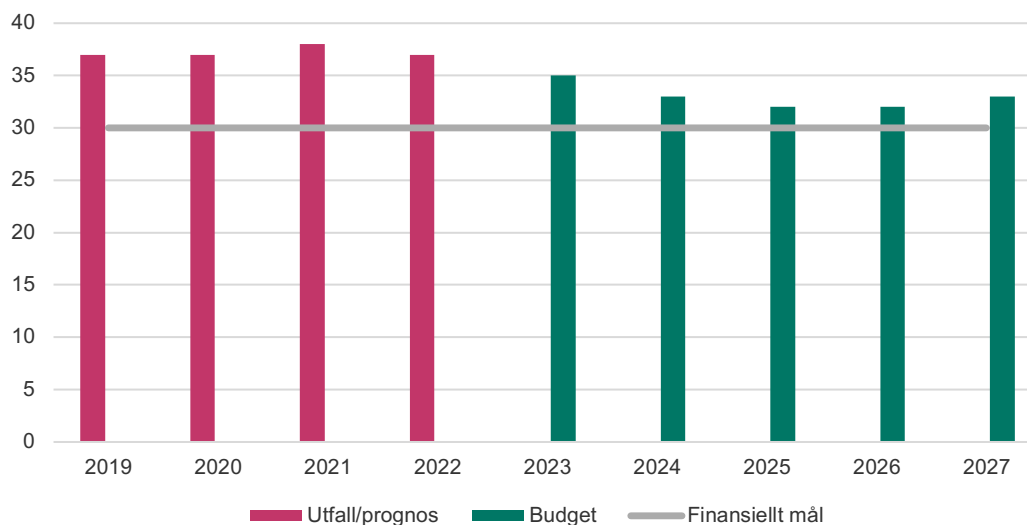
Kommunkoncernen

En viktig parameter för att avläsa kommunkoncernens långsiktiga kapacitet är att se på utvecklingen av soliditeten. Soliditeten påverkas av förändringen av tillgångar och skulder samt av hur resultatet utvecklas över tid. Det är av stor vikt att de olika bolagen som ingår i kommunkoncernen har en soliditet som följer ägardirektiven. I annat fall riskerar kommunen såsom ägare att få tillskjuta medel om bolagen får finansiella svårigheter.

Den sammanvägda bilden av kapaciteten för kommunkoncernen är att den har en god nivå. I och med att investeringsnivåer samt ägardirektiv hanteras av moderbolaget, samt kommunfullmäktige, sker en löpande uppsikt av bolagen. Det finansiella soliditetsmålet för kommunkoncernen är för kommande planperioden sänkt med 7 procentenheter och den nya nivån förväntas uppnås.

När långgivare utvärderar kommunen ser man till kommunkoncernens totala skuldsättning. Fram till år 2027 förväntas den totala låneskulden för kommunkoncernen öka till strax över 11 mdkr. Kommunens största långgivare, Kommuninvest, genomförde 2021 en fördjupad analys av kommunkoncernens ekonomi, vilken visade på vikten av att bibehålla långsiktigheten, fortsatt ha kontroll på kostnadsutvecklingen och att även fortsättningsvis möta höga investeringsnivåer med höga resultatnivåer.

Soliditet kommunkoncernen, %

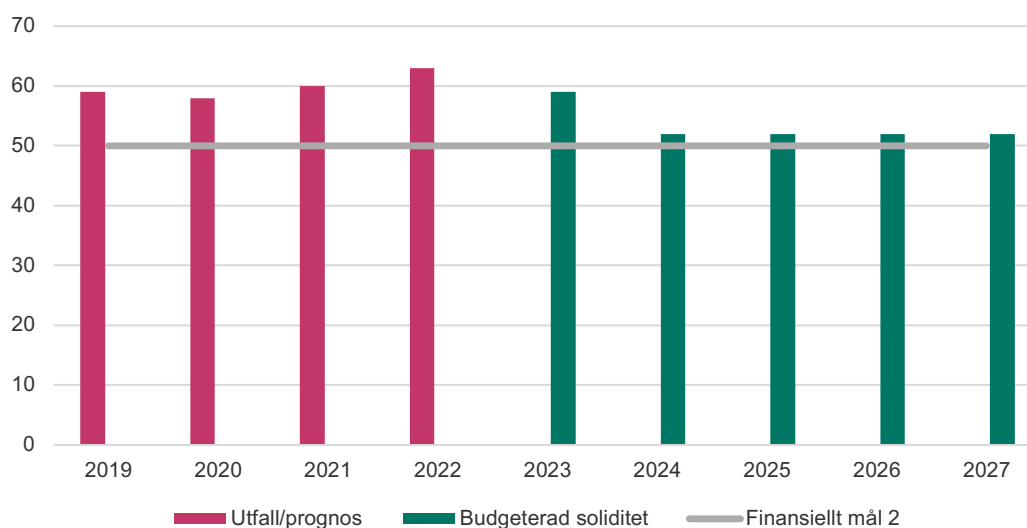
Kommunen

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet kommunen har, desto lägre är skuldsättningen. Hur soliditeten utvecklas beror därmed på två faktorer: det årliga resultatet och förändringen av tillgångarna. Vid en jämförelse med olika kommuners soliditet bör man beakta att Varbergs system med en internbank, gör att balansräkningen ökar och soliditeten, som är ett relativt mått, minskar. Det är främst soliditetens förändring som är av intresse vid en finansiell analys.

Budgeterade resultat- och investeringsnivåer innebär att soliditeten (exklusive pensionsåtagande i ansvarsförbindelse samt skulder avseende kommunala bolag) vid planperiodens slut förväntas uppgå till minst 52 procent. Det innebär en minskning av soliditeten med dryg 10 procentenheter jämfört med föregående budget och kommer sig av att investeringsnivåerna är högre än tidigare. Den planerade nivån på soliditeten är fortsatt på en god nivå men behöver löpande utvärderas för att inte minska ytterligare.

Den del av tillgångarna som finansieras med främmande kapital benämns skuldsättningsgrad och är soliditetens motsats. Under planperioden beräknas kommunens lånebehov uppgå till cirka 2,3 mdkr och den totala låneskulden vara strax över 3,5 mdkr i slutet av år 2027. Lånebehovet är en följd av de höga investeringsnivåerna och utgör inget problem så länge de finansiella målen uppnås, men innebär en kraftigt ökande räntekostnad.

Soliditet kommunen, %

Risk

Kommunkoncern

En god ekonomisk planering innebär att kommunkoncernen under ett kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Kommunkoncernen bör upprätthålla en sådan betalningsförmåga att man kan betala sina löpande utgifter utan att behöva låna kortsiktigt. Kommunen har idag en medvetet låg kassalikviditet för att inte behöva uppta nya lån för tidigt. Den låga kassalikviditeten innebär ett aktivt arbete med likviditetsplaneringen.

En av de mer övergripande riskerna för kommunkoncernen är ränteutvecklingen avseende låneskulden. Låneskulden fördelas framför allt på fastighetsbolaget, bostadsbolaget, energibolaget, vattenbolaget, hamnbolaget samt kommunen. För samtliga bolag och kommunen finns en räntepolicy som är relaterad till respektive bolags möjlighet att bära risk. I och med att räntebindningarna följer respektive räntepolicy, hålls riskfaktorn på en nivå som är ekonomiskt försvarbar. För planperioden förväntas kommunkoncernens snittränta öka från 0,72 procent till 2,67 procent, en räntehöjning som är omhändertagen i bolagens och kommunens ekonomiska planering men som tar ett allt större utrymme i budgeten.

Kommunen

Likviditet

Likviditeten beskriver kommunens kortsiktiga betalningsförmåga. Den kan visas som omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder. Om måttet är 100 procent innebär det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Ju lägre tal, desto större är risken att likviditetsbrist uppstår. År 2021 var kassalikviditeten 57 procent, om semesterlöneskulden exkluderas. Kassalikviditeten påverkas positivt av att kommunen har en outnyttjad checkkredit på 200 mnkr. Kommunen bedöms ha en god likviditet, och har dessutom möjlighet att förstärka den ytterligare om så skulle behövas.

Borgensåtagande

Borgensåtaganden är viktiga vid bedömning av kommuner ur riskperspektiv. Varbergs kommuns borgensåtagande består huvudsakligen av 500 mnkr för Varbergs Stadshus AB:s lån samt av den solidariska borgen för Kommuninvests samtliga förpliktelser som kommunen tecknat genom medlemskap i föreningen.

I nuläget överstiger Kommuninvests tillgångar dess skulder och ger med det en låg risk.

Varbergs kommun har dessutom, genom internbanken, skulder för dotterbolagen som för 2022 beräknas uppgå till cirka 4,2 mdkr. Bolagen har ett kraftigt ökat upplåningsbehov de närmaste åren och detta indirekta borgensåtagande kommer då att öka. Risken för dessa skulder får dock bedömas som liten eftersom de bolag som berörs visar gott resultat, har positivt kassaflöde och innehåller betydande övervärden. De kommunala bolagen har dessutom god följsamhet till beslutade budgetar, vilket innebär att kommunen har kontroll över deras verksamhet.

Finansiell risk

Kommunen har en relativt låg skuldsättning som dock kommer öka under planperioden. Även om nya lån upptas de kommande åren innebär detta i kombination med den outnyttjade checkräkningskrediten att den finansiella risken är låg. En förändrad ränta med en procentenhet innebär i början av planperioden en ökad eller minskad kostnad för kommunen med 15 mnkr och i slutet av planperioden 30 mnkr.

Pensionsåtagande

Pensionskostnaden i balansräkningen beräknas öka från 253 mnkr år 2022 till 483 mnkr år 2027. Den kraftiga ökningen kommer främst av hög inflation 2022 och 2023 vilken innebär att kommunen behöver värdesäkra beloppet som ska betalas ut till pensionärerna i framtiden. Den totala pensionskulden (både i balansräkning och som ansvarsförbindelse) beräknas till 1 394 mnkr år 2027, vilket är något högre än år 2022 då skulden är 1 345 mnkr. Denna skuld är beaktad vid antagande av de finansiella målen och skulden kommer att hanteras förutsatt att de finansiella målen uppnås.

Befolkningsförändring

De skatteintäkter som ingår i budgeten har beräknats utifrån förutsättningen att invånarantalet under perioden 2022–2027 ökar från 67 700 till 72 400 invånare, det vill säga en ökning med 4 700 personer. Ett ökat invånarantal innebär ökade skatteintäkter, men samtidigt ökade kostnader. Det finns dock inget direkt samband mellan ökade skatteintäkter och ökade kostnader. Det innebär att kostnadsnivåerna som ingår i budget och plan löpande måste analyseras för att det inte ska uppkomma en ekonomisk obalans.

Det är svårt att förutsäga exakt hur stor befolkningsförändringen blir mellan åren. Ett förändrat invånarantal på 100 personer innebär ökade eller minskade skatteintäkter på 10 mnkr.

Kontroll

Balanskrav och resultatutjämningsreserv (RUR)

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en ekonomi i balans det vill säga att intäkterna är större än kostnaderna. Eventuella realisationsvinster från anläggningstillgångar måste exkluderas från intäkterna. Varbergs kommun har uppfyllt balanskravet varje år sedan det infördes år 2000.

Kommunen har också utnyttjat möjligheten att avsätta delar av tidigare årsöverskott i en resultatreserv för att kunna jämna ut svängningar i intäktsnivåer mellan olika år och skapa en buffert för perioder av lågkonjunktur. Resultatreserven får enligt beslut uppgå till maximalt 10 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag, vilket motsvarar nära 500 mnkr i slutet på planeringsperioden. Vid bokslutet 2021 var resultatreserven fylld och under planperioden 2023–2027 finns ingen grund för att utnyttja resultatreserven då det budgeterade resultatet överstiger noll varje år.

Måluppfyllelse

Kommunens struktur för uppföljning av ekonomi och verksamhet ger goda förutsättningar till kontroll. Arbetet med att följa fullmäktiges fyra strategiska målområden är ett viktigt led i

kontrollarbetet. Som bilaga till budget 2023 finns en sammanställning över vilka nämndsmål som är kopplade till respektive strategiskt målområde. Denna sammanställning ger en bild av hur kommunens nämnder arbetar med de strategiska målområdena i riktning mot visionen.

Intern kontroll

Kommunfullmäktige beslutade 18 juni 2013 om intern kontroll för Varbergs kommun. Detta beslut innefattar riktlinjer och tillämpningsanvisningar för Varbergs kommun, där det bland annat anges att respektive nämnd har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom det egna verksamhetsområdet. Samtliga nämnder har antagit sina internkontrollmoment. Dessa redovisas årligen och är tillsammans med målanalysen ett redskap för kontroll av att verksamheten bedrivs enligt kommunfullmäktiges intentioner.

Kommunkoncernen

Resultaträkning kommunkoncernen, mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Ram 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	2 030,5	3 128,4	3 190,8	3 240,1	3 296,3	3 346,3
Verksamhetens kostnader	-5 134,3	-6 482,5	-6 676,7	-6 615,8	-6 791,0	-6 895,8
Avskrivningar	-536,4	-545,4	-606,7	-677,3	-731,4	-800,6
Verksamhetens nettokostnad	-3 640,2	-3 899,5	-4 092,7	-4 052,9	-4 226,1	-4 350,0
Skatteintäkter	3 256,5	3 457,8	3 656,5	3 867,9	4 025,6	4 198,9
Utjämningsbidrag inklusive fastighetsavgift	710,3	730,7	701,8	711,6	763,2	830,5
Finansiella intäkter	16,6	28,4	28,4	18,4	18,4	18,4
Finansiella kostnader	-36,6	-119,2	-176,4	-218,4	-245,8	-276,1
Resultat efter finansiella poster	306,6	198,2	117,5	326,6	335,3	421,7
ÅRETS RESULTAT	306,6	198,2	117,5	326,6	335,3	421,7

Kassaflödesanalys kommunkoncernen, mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Ram 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Den löpande verksamheten						
Årets resultat	306,6	198,2	117,5	326,6	335,3	421,7
Justering för ej likviditetspåverkande poster	545,0	696,6	697,0	694,5	755,4	825,3
Övriga likviditetspåverkande poster	8,8	-16,3	-3,8	4,3	-47,6	-35,4
Poster som redovisas i annan sektion						
Förändring periodiserade anslutningsavgifter						
Förändring kortfristiga fordringar	-0,9	-178,6	-0,9	-5,3	-39,9	-26,6
Förändring förråd och varulager	-4,6	91,8	-29,8	-20,2	-71,5	-177,4
Förändring kortfristiga skulder	27,3	28,1	-126,8	97,8	-33,3	-48,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten	882,2	819,7	653,2	1 097,6	898,4	959,1
Investeringsverksamheten						
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar						
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-1 782,7	-2 351,6	-2 112,0	-1 977,3	-1 695,9	-1 447,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar						
Förvärv av finansiella tillgångar						
Avyttring av finansiella tillgångar						
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 782,7	-2 351,6	-2 112,0	-1 977,3	-1 695,9	-1 447,2
Finansieringsverksamhet						
Nyupptagna lån	825,5	1 531,9	1 458,8	879,7	797,5	488,1
Amortering av skuld						
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	825,5	1 531,9	1 458,8	879,7	797,5	488,1
Årets kassaflöde	-75,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Likvida medel vid året början	175,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Likvida medel vid årets slut	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Förändring likvida medel	-75,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Balansbudget kommunkoncernen, mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Ram 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
TILLGÅNGAR							
Anläggningstillgångar							
Immateriella anläggningstillgångar	2,9	3,6	1,8	1,2	0,9	0,9	0,9
Materiella anläggningstillgångar							
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	8 337,8	7 594,0	9 184,7	11 082,6	11 749,4	12 539,8	13 240,0
Maskiner och inventarier	2 530,7	2 489,3	4 783,4	4 496,7	5 112,7	5 266,8	5 225,5
Finansiella anläggningstillgångar	70,2	67,2	97,2	247,2	247,2	247,2	247,2
Summa anläggningstillgångar	10 941,5	10 154,2	14 067,1	15 827,7	17 110,2	18 054,7	18 713,7
Bidrag statlig infrastruktur	210,5	228,0	346,4	328,8	311,2	293,6	276,0
Omsättningstillgångar							
Förråd m.m.	224,9	229,5	137,7	167,5	187,7	259,2	436,6
Fordringar	680,9	428,0	606,6	607,5	612,9	652,7	679,3
Kortsiktiga placeringar							
Kassa och bank	358,8	313,6	103,5	103,6	103,6	103,7	103,8
Summa omsättningstillgångar	1 264,6	971,1	847,8	878,6	904,2	1 015,6	1 219,7
SUMMA TILLGÅNGAR	12 416,6	11 353,3	15 261,2	17 035,1	18 325,7	19 364,0	20 209,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER							
Eget kapital							
Årets resultat	563,0	280,3	169,9	93,0	302,4	310,4	397,0
Resultatutjämningsreserv	382,2	361,4	418,9	418,9	458,0	478,9	502,9
Övrigt eget kapital	3 767,9	3 508,4	4 712,0	5 112,2	5 150,4	5 423,4	5 707,3
Summa eget kapital	4 713,1	4 150,1	5 300,8	5 624,0	5 910,8	6 212,7	6 607,2
Avsättningar							
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse	228,0	193,8	344,9	435,2	452,4	476,4	501,2
Andra avsättningar	321,1	325,8	480,7	476,9	481,2	433,6	398,2
Summa avsättningar	549,2	519,6	825,6	912,1	933,6	910,1	899,4
Skulder							
Långfristiga skulder	5 329,9	4 959,2	7 614,6	9 222,8	10 272,7	11 097,8	11 645,3
Kortfristiga skulder	1 824,4	1 724,3	1 520,2	1 276,2	1 208,5	1 143,4	1 057,5
Summa skulder	7 154,3	6 683,6	9 134,8	10 498,9	11 481,2	12 241,2	12 702,8
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	12 416,6	11 353,3	15 261,2	17 035,1	18 325,7	19 364,0	20 209,4

Kommunen

Resultaträkning kommunen, mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Ram 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	803,3	876,2	920,3	907,6	946,5	969,7
Verksamhetens kostnader	-4 365,9	-4 762,0	-5 001,6	-4 932,4	-5 144,2	-5 270,1
Avskrivningar	-254,6	-250,6	-272,4	-302,4	-326,6	-374,7
Verksamhetens nettokostnad	-3 817,1	-4 136,3	-4 353,7	-4 327,2	-4 524,2	-4 675,1
Skatteintäkter	3 256,5	3 457,8	3 656,5	3 867,9	4 025,6	4 198,9
Utjämningsbidrag inklusive fastighetsavgift	710,3	730,7	701,8	711,6	763,2	830,5
Finansiella intäkter	68,4	135,9	181,3	195,7	221,4	241,5
Finansiella kostnader	-34,7	-108,8	-179,6	-221,9	-255,9	-282,4
Resultat efter finansiella poster	183,4	79,2	6,2	226,2	230,0	313,4
ÅRETS RESULTAT	183,4	79,2	6,2	226,2	230,0	313,4

Kassaflödesanalys kommunen, mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Ram 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Den löpande verksamheten						
Årets resultat	183,4	79,2	6,2	226,2	230,0	313,4
Justering för ej likviditetspåverkande poster	280,8	341,1	380,3	337,2	368,2	417,1
Övriga likviditetspåverkande poster	-15,0	-25,8	-24,4	-17,0	-69,6	-57,2
Poster som redovisas i annan sektion						
Förändring periodiserade anslutningsavgifter						
Förändring kortfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring förråd och varulager	-4,6	12,4	-31,8	-20,2	-73,5	-177,4
Förändring kortfristiga skulder	-75,2	-129,2	-174,0	-17,8	-33,2	-20,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten	369,4	277,8	156,3	508,3	421,9	475,6
Investeringsverksamheten						
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar						
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-627,0	-800,4	-982,0	-861,4	-710,8	-649,3
Försäljning av materiella anläggningstillgångar						
Förvärv av finansiella tillgångar	-642,9	-1 009,3	-633,2	-526,6	-508,6	-314,4
Avyttring av finansiella tillgångar						
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 269,9	-1 809,7	-1 615,2	-1 388,0	-1 219,4	-963,7
Finansieringsverksamhet						
Nyupptagna lån	825,5	1 531,9	1 458,8	879,7	797,5	488,1
Amortering av skuld						
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	825,5	1 531,9	1 458,8	879,7	797,5	488,1
Årets kassaflöde	-75,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Likvida medel vid året början	175,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Likvida medel vid årets slut	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Förändring likvida medel	-75,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Balansbudget kommunen, mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Ram 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
TILLGÅNGAR							
Anläggningstillgångar							
Immateriella anläggningstillgångar	0,9	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Materiella anläggningstillgångar							
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	4 532,8	4 981,3	5 451,2	6 080,8	6 559,8	6 864,0	7 058,6
Maskiner och inventarier	239,3	252,6	332,6	412,6	492,6	572,6	652,6
Finansiella anläggningstillgångar	4 172,1	4 577,8	5 587,1	6 220,3	6 746,9	7 255,5	7 569,9
Summa anläggningstillgångar	8 945,1	9 812,4	11 371,8	12 714,6	13 800,2	14 693,0	15 282,0
Bidrag statlig infrastruktur	210,5	193,0	346,4	328,8	311,2	293,6	276,0
Omsättningstillgångar							
Förråd m.m.	203,6	137,0	124,6	156,3	176,6	250,0	427,4
Fordringar	457,8	352,5	352,5	352,5	352,5	352,5	352,5
Kortsiktiga placeringar							
Kassa och bank	356,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Summa omsättningstillgångar	1 017,9	589,5	577,1	608,8	629,1	702,5	879,9
SUMMA TILLGÅNGAR	10 173,5	10 594,9	12 295,2	13 652,2	14 740,5	15 689,2	16 437,9
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER							
Eget kapital							
Årets resultat	413,3	268,3	79,2	6,2	226,2	230,0	313,4
Resultatutjämningsreserv	382,2	406,7	418,9	418,9	458,0	478,9	502,9
Övrigt eget kapital	2 986,3	3 375,1	3 631,2	3 710,5	3 677,6	3 882,9	4 088,8
Summa eget kapital	3 781,8	4 050,1	4 129,3	4 135,6	4 361,7	4 591,7	4 905,1
Avsättningar							
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	228,0	253,7	326,7	417,0	434,2	458,2	482,9
Andra avsättningar	38,0	22,8	168,2	143,8	126,8	57,2	0,0
Summa avsättningar	266,0	276,5	494,9	560,8	561,0	515,4	482,9
Skulder							
Långfristiga skulder	4 530,6	4 834,8	6 366,7	7 825,6	8 705,3	9 502,7	9 990,8
Kortfristiga skulder	1 595,1	1 433,5	1 304,3	1 130,3	1 112,5	1 079,3	1 059,0
Summa skulder	6 125,7	6 268,3	7 671,0	8 955,9	9 817,8	10 582,1	11 049,9
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	10 173,5	10 594,9	12 295,2	13 652,2	14 740,5	15 689,2	16 437,9

Nämndernas driftsbudget

Överst i driftsbudgeten visas de ekonomiska ramarna för kommunens nämnder; budget 2022–2023, ram 2024 samt plan 2025–2027. Under nämndernas ramar redovisas budget för de kommundemensamma posterna och längst ned syns hur kommunens totala kostnader finansieras genom budgeterade skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto.

Till skillnad från kommunens resultaträkning innehåller driftsbudgeten interna poster (affärshändelser inom och mellan förvaltningar), både inom nämndernas ramar och inom de kommundemensamma posterna. Förändringen av nämndernas ramar mellan olika år består till stor del av beräknad kompensation för kostnadsökningar eller justering av interna kapitalkostnader (som avskrivningar och ränta). Skillnaderna kan också bero på bokföringstekniska justeringar mellan nämnder. Förskole- och grundskolenämndens, utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens samt socialnämndens ramar justeras även för demografiska förändringar.

Förutsättningar för driftsbudget 2023-2027

- Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas utifrån den prognos som SKR presenterade i cirkulär 22:28. Beräkningen baseras på kommunens senast beslutade befolkningsprognos och befolkningens förväntade storlek och sammansättning per den 1 november året före budgetåret. Befolkningsutvecklingen under 2022 har varit något högre än vad nu gällande befolkningsprognos anger. Detta har tagits hänsyn till i beräkningen av skatteintäkterna. För år 2023 baseras skatteintäkterna på en befolkningsstorlek om 67 750 personer per den 1 november 2022.
- Kommunen använder prisindex för kommunal verksamhet (PKV) från SKR för att ta hänsyn till förväntade prisökningar i budgeten. Detta index består av två sammanvägda uppräkningsstal, dels prognos för arbetskraftskostnadens förändring, dels prognos för prispförändring av övrig förbrukning. Nämndernas nettokostnader vid det senaste bokslutet används som underlag för beräkningen. För planperioden används PKV enligt SKR:s cirkulär 22:28. För 2023 förväntas arbetskraftskostnaden öka med 6,6 procent och kostnaderna för övrig förbrukning med 3,8 procent. I arbetskraftskostnadens förändring inkluderas ökade pensionskostnader genom nytt pensionsavtal, AKAP-KL, samt skuldförändringar som en konsekvens av hög inflation och justerat prisbasbelopp. Nämnderna har kompenserats för de ökade kostnader som det nya pensionsavtalet genererar. Skuldförändringen är budgeterad centralt.
- Även kommande lönerörelser är budgeterad centralt under kommunstyrelsen för att fördelas till nämnderna enligt utfall. Kompensation till nämndernas ges för tillsvidareanställd personal, personal med tidsbegränsad anställning enligt skollagen samt semestervikarier inom socialtjänstens verksamhetsområden. Kompensation för prisökningen på övrig förbrukning har tillförts respektive nämnds ram.
- Förskole- och grundskolenämndens ram och en övervägande del av utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ram och socialnämndens ram justeras för demografiska förändringar enligt den senast beslutade befolkningsprognosen. Justeringen baseras dels på genomsnittligt antal barn och elever i förskola, grundskola och gymnasieskola under budgetåret, dels på genomsnittligt antal äldre under budgetåret.
- Förskole- och grundskolenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt socialnämnden får kompensation för ökade kapital- och lokalkostnader i den barn-, elev- eller äldrepeng som ingår i den normala volymjusteringen.

- För övriga nämnder avsätts medel för tillkommande drifts- kapital- och lokalkostnader för de investeringar som beslutas av fullmäktige. Medlen placeras tillfälligt hos kommunstyrelsens post för ofördelade medel, för att föras över till berörd nämnd när investeringen är genomförd och objektet tas i bruk. På liknande sätt minskas nämndernas ramar i takt med att kapitalkostnader minskar för äldre investeringar.
- Drifts- och kapitalkostnader vid exploatering tillförs nämnderna vid driftsättning.
- I nämndernas ramar ingår ett årligt krav på omställning om 1 % för åren 2023-2027.
- Den centralt budgeterade pensionskostnaden för pensionsutbetalningar följer de prognoser som KPA beräknat för Varbergs kommun.
- En central regleringspost har avsatts för ökade personalskulder (pensions-, semester- och övertidsskuld). Dessa medel ska kompensera för den värdeökning som löneökningar och inflation medför.
- Internräntans nivå är beräknad till 1,5 %.
- Justering av nämndernas ramar avseende interna intäkter/kostnader som inte påverkar nämndernas handlingsutrymme bemyndigas av ekonomikontoret att verkställa.

Omställning och anpassning av verksamheten

Genom fullmäktiges budgetbeslut hösten 2020 beslutades om koncernövergripande åtgärder för omställning och anpassning av verksamheten. Sammantaget förväntas åtgärderna medföra 89 mnkr i minskade nettokostnader för kommunen under perioden 2021–2025, 37 mnkr har hanterats genom tidigare budgetbeslut och 52 mnkr kvarstår att hantera under perioden 2023–2025.

Anpassningsåtgärderna ska genomföras inom följande områden:

Effektiva processer och arbetssätt

Åtgärder för att utveckla arbetssätt och arbetsmetoder inom kommunkoncernen genom standardisering och användning av ny teknik. Digital automatisering av processer, exempelvis robotisering, samt kategoristyrd upphandling och begränsning av valbart sortiment vid inköp, är två viktiga åtgärder.

Ändamålsenlig organisering

Ökat samarbete och förändringar i hur arbetet organiseras inom kommunkoncernen medför att resurser kan användas på ett mer effektivt sätt. Ingående åtgärder är samordning av vaktmästeri mellan kommunens nämnder samt en kommungemensam bemanningsenhet.

Samarbete och standardisering inom de samhällsbyggande verksamheterna

Inom kommunkoncernen är det flera nämnder och bolag som på olika sätt bidrar till kommunens roll som samhällsbyggare. Förtydligande av roller, samverkande processer samt standardisering och bättre nyttjande av fastigheter och lokaler skapar utrymme för ekonomiska anpassningar.

Ökade kommunala intäkter

Den huvudsakliga finansieringen av kommunens verksamheter sker genom skatteintäkter, utjämning och statsbidrag. Men även taxor, avgifter och försäljningsintäkter är viktiga inkomstkällor. Under planperioden planeras för åtgärder som möjliggör ökade intäkter från exploateringsverksamheten.

Driftsbudget 2023 - 2027, mnkr	Budget 2022	Ram 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunfullmäktige, valnämnden, kommunens revisorer	-6,4	-6,6	-6,7	-6,0	-7,1	-7,1
Överförmyndarnämnden	-5,8	-6,1	-6,3	-6,5	-6,8	-6,8
Kommunstyrelsen	-181,9	-205,2	-207,8	-207,3	-206,3	-205,4
Förskole- och grundskolenämnden	-1 435,0	-1 515,4	-1 530,6	-1 538,4	-1 547,2	-1 560,0
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	-354,5	-371,4	-380,3	-388,1	-402,0	-414,9
Socialnämnden	-1 299,0	-1 407,5	-1 454,2	-1 483,2	-1 518,4	-1 553,1
Byggnadsnämnden	-26,1	-31,6	-26,5	-25,4	-23,2	-22,1
Miljö- och hälsoskydds nämnden	-12,0	-12,4	-12,2	-11,9	-11,6	-11,4
Hamn- och gatunämnden	-144,2	-157,2	-162,0	-162,3	-162,6	-162,9
Kultur- och fritidsnämnden	-166,2	-187,5	-189,2	-190,4	-191,9	-193,5
Service nämnden	-33,2	-31,4	-31,3	-31,1	-31,0	-30,8
Summa nämndernas ramar	-3 664,2	-3 932,3	-4 007,3	-4 050,6	-4 108,1	-4 168,0
Externa poster						
Kommungemensamma kostnader	-53,6	-33,2	-46,0	-46,4	-47,0	-47,6
Bidrag till kommunförbundet Räddningstjänsten Väst	-69,8	-73,7	-76,5	-77,9	-80,0	-82,2
Pensionsutbetalningar inkl. löneskatt	-81,8	-86,5	-85,5	-82,1	-82,9	-85,4
Ökning pensions- och semesterlöneskuld	-5,0	-55,0	-75,0	-5,0	-5,0	-5,0
Avsättning ökade lönekostnader	-48,5	-58,6	-118,5	-182,0	-256,6	-333,2
Avskrivningar	-254,6	-250,6	-272,4	-302,4	-326,6	-374,7
Exploateringsintäkter	113,8	87,8	41,6	96,6	49,7	47,9
Interna poster						
Interna kapitalkostnader	308,8	305,1	334,4	373,4	402,9	461,8
Kommunstyrelsens ofördelade medel						
Ökade drifts-, hyres- och kapitalkostnader efter genomförda investeringar	-52,3	-29,5	-61,4	-93,2	-113,0	-131,1
Kommunstyrelsen medel för oförutsedda händelser	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Verksamhetens nettokostnad	-3 817,1	-4 136,3	-4 376,7	-4 379,6	-4 576,6	-4 727,5
Skatteintäkter	3 256,5	3 457,8	3 656,5	3 867,9	4 025,6	4 198,9
Generella statsbidrag	710,3	730,7	701,8	711,6	763,2	830,5
Finansnetto	33,7	27,0	1,7	-26,2	-34,6	-40,9
Uppdrag anpassning			23,0	52,4	52,4	52,4
Resultat	183,4	79,2	6,2	226,2	230,0	313,4

Förändring av nämndernas ramar 2022-2023

Tabellen nedan visar hur nämndernas ramar förändrats mellan 2022 och 2023. Prioriteringar presenteras i kommande avsnitt om prioriteringar och uppdrag.

Nämndernas ramar 2023 förändring sedan budget 2022, mnkr	Budget 2022	Omställning 1 %	Justering löneökningar 2022	Justering för förändrade hyres- och kapitalkostnader samt drift för färdigställda investeringar	Inflation (uppr enl PKV övr kostn 3,8 %)	Nytt pensionsavtal	Demografi	Omställning och anpassning av verksamheten	Teknisk justering	Politiska prioriteringar	Budget 2023
Kommunfullmäktige, valnämnden, kommunens revisorer	6,4	-0,1			0,3				0,0	0,0	6,6
Överförmyndarnämnden	5,8		0,0		0,1		0,1		0,0		6,1
Kommunstyrelsen	181,9	-1,8	2,0	2,5	1,5	2,2		-0,2	13,1	4,1	205,2
Förskole- och grundskolenämnden	1 435,0	-14,3	25,7	0,9	23,4	20,0	13,2	-0,3	1,8	10,0	1 515,4
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	354,5	-3,5	4,4	0,4	8,0	4,2	3,6	-0,4	0,2		371,4
Socialnämnden	1 299,0	-13,0	20,4	0,8	20,4	18,5	24,5	-0,6	2,5	35,0	1 407,5
Byggnadsnämnden	26,1	-0,3	1,6	0,3	-1,0	1,0		-0,1	0,1	4,0	31,6
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	12,0	-0,1	0,4	0,0	-0,2	0,3		0,0	0,0		12,4
Hamn- och gatunämnden	144,2	-1,4	1,2	9,1	2,6	1,4		-0,1	0,2		157,2
Kultur- och fritidsnämnden	166,2	-1,7	1,4	15,2	5,0	1,7		-0,1	0,3	-0,5	187,5
Servicenämnden	33,2	-0,3	0,3	0,1	0,2	0,3			-2,3		31,4
Summa nämndernas ramar	3 664,2	-36,6	57,4	29,2	60,5	49,4	41,4	-1,7	15,9	52,6	3 932,3

Prioriteringar och uppdrag

I driftsbudgeten har nämndernas ramar justerats enligt de förutsättningar som beskrivits i föregående kapitel samt utifrån de förändringar som redan fattade beslut har medfört. I de förändrade ramarna ingår även ett antal satsningar som kommunfullmäktige har valt att prioritera. Nedan presenteras vilka dessa satsningar är och hur de fördelas mellan nämnderna. Här anges även ett antal uppdrag till nämnder och bolag att arbeta med under planperioden.

Prioriteringar, mnkr	2023	2024	2025	2026	2027
Kommunfullmäktige, valnämnden, kommunens revisorer	0,0	-0,1	-0,8	1,0	-0,1
Ökade kostnader i samband med val	0,0	-0,1	-0,8	1,0	-0,1
Kommunstyrelsen	4,1	3,6	0,5		
Personal- och kompetensförsörjning	2,5	2,5			
Resurser att möta en växande kommun	1,4	1,4			
Digitaliserad översiktsplan		-1,0			
Systemtjänster ekonomiområdet	-0,3	-0,3	-0,5		
För ett ännu bättre företagsklimat i Varberg	-0,5				
Färdtjänst	1,0	1,0	1,0		
Förskole- och grundskolenämnden	10,0				
Tidiga insatser för barn och elever i behov av stöd	10,0				
Socialnämnden	35,0				
Insatser för kvalitetssäkring av verksamheten	20,0				
Insatser för kvalitetssäkring av verksamheten med speciellt fokus på hemtjänsten	10,0				
Nya bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning	5,0				
Byggnadsnämnden	4,0	-4,0		-1,0	
Digitalisering av detaljplaner	1,0	-2,0			
Detaljplaner landsbygd				-1,0	
Öppna geodata	1,0				
System Lantmäteri	2,0	-2,0			
Hamn- och gatunämnden		4,5			
Förändring hamnverksamhet		4,5			
Kultur- och fritidsnämnden	-0,5				
Återstart kultur och fritid	-0,5				
Summa prioriteringar	52,6	4,0	-0,3	-0,1	-0,1
Akkumulerat		56,6	56,3	56,2	56,2

Till alla kommunens nämnder

Uppdrag

Översyn och prioritering av föreslagna investeringar för att säkerställa en god ekonomisk hushållning

De samlade investeringsbehov som lyfts av nämnderna i underlagen till Budget 2023–2027 medför, om de genomförs, en betydande försämring av kommunens ekonomiska ställning. De föreslagna investeringarna leder samtidigt till kraftigt stigande hyres- och kapitalkostnader, vilka kommer uppta en allt större del av nämndernas ekonomiska ramar.

Samtliga nämnder får i uppdrag att senast den 28 februari 2023 återkomma till kommunstyrelsens arbetsutskott med:

1. Ett justerat förslag till investeringsplan. I den justerade planen ska det totala investeringsbehovet under åren 2023–2027 för löpande investeringar och investeringar med prioritet 2 och prioritet 3, minskas med 50 procent jämfört med nämndens underlag till budget 2023–2027.
2. En beskrivning av hur nämnden under planperioden och åren därefter planerar att hantera de ökade hyres- och kapitalkostnader som den justerade investeringsplanen innebär. Beskrivningen ska även belysa hur nämnden planerar kompetensförsörja den växande verksamheten.

Riktade statsbidrag

Statens budget innehåller ett stort antal så kallade riktade statsbidrag till kommunsektorn. Dessa bidrag är till belopp omfattande, men uppfattas samtidigt ofta som besvärliga att söka på grund av omfattande byråkrati. Till sin karaktär är de dessutom ofta ettåriga och kan därför vara svåra att planera en fortsättning för utan att inskränka på annan prioriterad verksamhet. Av denna anledning ligger alltid erhållna riktade statsbidrag utanför den ordinarie budgetramen och får snarare ses som projekt under en tidsbegränsad period. Dock är det som ovan sagts ansevärliga pengar som finns att söka. Det är därför viktigt att alla nämnder och bolag håller sig uppdaterade kring vilka bidrag som finns att söka och gör så där det bedöms vara hanterbart.

EU-finansiering

Kommuner har möjlighet att söka, driva och utveckla projekt med finansiering av medel från EU. Ansökningar är möjliga inom områden som tangerar eller ligger i linje med kommunens uppdrag. Det är därför viktigt att alla nämnder och bolag håller sig uppdaterade kring vilken finansiering som finns att söka och gör så där det bedöms vara relevant.

Kommunfullmäktige, valnämnden, kommunens revisorer

Prioriteringar

Ökade kostnader i samband med val

Kommunfullmäktige och valnämnden tillförs medel för ökade kostnader i samband med val 2024 och 2026.

Kommunstyrelsen

Uppdrag

Trygghetsvärdar/Fältassistenter

Varberg är en trygg kommun och skall så förbli. Trygghet är viktigt för kommunen och att arbeta proaktivt med trygghet i samråd med polis, invånare och näringsliv är en prioriterad fråga. För att se över olika former av trygghetsvärdar och kostnader ger vi kommunstyrelsen i uppdrag att utreda införandet av kommunala trygghetsvärdar/fältassistenter i Varberg

Nedregården – Kommunalt Naturresevat

Naturen är grunden till vårt välbefinnande och är en av våra största attraktions-krafter. Närhet till en levande natur och en frisk miljö är avgörande för hälsa och välbefinnande. Med avsikten att göra Nedregårdens kommunala skyddsområde till ett Kommunalt Naturresevat ger vi kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheter och förutsättningar för detta.

Revidering av Trafikstrategin

Den snabba elektrifieringen av fordonsflottan vi nu ser gör att vi måste omvärdera vår syn på bilen som en miljöbov. Vi ger därför kommunstyrelsen i uppdrag att revidera trafikstrategin med utgångspunkten att fossilfria bilresor räknas som hållbara transporter och ges samma status som gång, cykel och kollektivtrafikresor. Vi vill ha rörelsefrihet i kommunen och valfrihet där vi satsar på väg, järnväg, cykelväg och kollektivtrafikresor.

Upphandling och inköp

Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa kategoristyrkt arbetssätt avseende upphandling, med bredare avtalsområden och mer tvärfunktionellt samarbete kring upphandling över förvaltnings- och bolagsgränserna. I uppdraget ingår även att utbilda förvaltningar och bolag i inköps- och upphandlingsfrågor samt att ta fram system och arbetssätt för en utvecklad avtalsuppföljning.

Samarbete och standardisering inom de samhällsbyggande verksamheterna

Kommunstyrelsen får i uppdrag att planera, utreda och efter beslut genomföra förändringar av organisering och processer inom samhällsbyggnadsområdet. Arbetet ska generera minskade nettokostnader för kommunen om 1,5 mnkr årligen från år 2021 och ytterligare 13 mnkr årligen senast år 2025.

Ökade exploateringsintäkter

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder så att kommunens exploateringsintäkter blir högre än vad som hittills planerats för pågående projekt. Åtgärderna ska generera ökade intäkter för kommunen om 3 mnkr årligen från år 2021 och ytterligare 11 mnkr årligen senast år 2025.

Översyn av omställningskrav

Kommunstyrelsen får i uppdrag att göra en översyn av modellen för det årliga omställningskrav på 1 procent, som ingår i nämndernas ramar genom Budget 2023, plan 2024–2027. Översynen ska beskriva några alternativa modeller och konsekvenserna av dessa för kommunens nämnder. Utgångspunkten för översynen är att modellerna ska ge samma ekonomiska effekt för kommunkoncernen som helhet, som den modell som tillämpas genom Budget 2023, plan 2024–2027.

Effektiva kommunala bolag

Kommunstyrelsen får i uppdrag att hantera utdelning från bolagen på 25 mnkr för år 2023 och 2024, därefter 15 mnkr årligen från år 2025.

Prioriteringar

Personal- och kompetensförsörjning

Kommunstyrelsen tillförs resurser för att säkra personal- och kompetensförsörjningen, bland annat av särskilt svårrekryterade personalgrupper inom kommunen. Kommundirektören får i uppdrag att, i samråd med förvaltningschefgruppen, besluta om hur och till vilka specifika grupper medlen används.

Resurser för att möta en växande kommun

Resursförstärkning för att möta ökade behov av stöd och utveckling inom kommunstyrelsens verksamheter. Satsningen inkluderar framtagande av översiktsplan och fördjupad översiktsplan för staden.

Digitaliserad översiktsplan

Kommunstyrelsen tillfördes 1 mnkr genom Budget 2022 för att digitalisera den översiktsplan som tas fram under planperioden. Satsningen avslutas år 2024.

Systemtjänster ekonomiområdet

Kommunstyrelsen tillfördes 1,1 mnkr genom Budget 2022 för upphandling och införande av systemtjänster inom ekonomiområdet. Satsningen avslutas successivt under åren 2023–2025.

För ett ännu bättre företagsklimat i Varberg

För att ytterligare förbättra företagsklimatet och dialogen mellan kommun och näringsliv gjordes en extra satsning genom Budget 2022 för ökad service, tillgänglighet och bemötande från både tjänstepersoner och politiker. Satsningen avslutas 2023.

Färdtjänst

Ökat antal färdtjänstresor medför ökade kostnader. Nämnden tillförs resurser för att möta det förändrade behovet.

Förskole- och grundskolenämnden

Prioriteringar

Tidiga insatser för barn och elever i behov av stöd

Nämnden tillförs resurser för tidiga insatser för barn och elever i behov av stöd.

Socialnämnden

Prioriteringar

Insatser för kvalitetssäkring av verksamheten

Nämnden tillförs resurser för att kvalitetssäkra och fortsatt utveckla verksamheten.

Insatser för kvalitetssäkring av verksamheten med speciellt fokus på hemtjänsten

Nämnden tillförs resurser för insatser som kvalitetssäkrar verksamheten, med speciellt fokus på hemtjänsten.

Nya bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning

Nämnden tillförs resurser för inrättande av nya bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning.

Byggnadsnämnden

Prioriteringar

Digitalisering av detaljplaner

Nämnden tillförs resurser för att anpassa verksamheten enligt ny förordning om att standardisera och digitalisera arbetet med detaljplaner.

Detaljplaner landsbygd

Nämnden tillfördes 1 mnkr genom Budget 2022 för ökad planberedskap avseende byggrätter för bostäder och verksamheter i mindre orter och samhällen i hela kommunen. Satsningen avslutas år 2026.

Öppna geodata

Nämnden tillförs resurser för uppbyggnad, utbildning och publicering av öppna geografiska data.

System Lantmäteri

Tillfällig ramförstärkning för införande av nytt handläggningssystem.

Hamn- och gatunämnden

Prioriteringar

Förändring hamnverksamhet

Nämnden tillförs resurser för att kompensera för ekonomiska effekter vid förändrad hamnverksamhet.

Kultur- och fritidsnämnden

Prioriteringar

Återstart kultur och fritid

För att stödja återstarten efter pandemin tillfördes nämnden 0,5 mnkr för ökad dialog, stöd och gemensam utveckling tillsammans med föreningar, organisationer och andra bidragande aktörer. Satsningen avslutas 2023.

Servicenämnden

Uppdrag

Interna tjänster

Servicenämnden får i uppdrag att effektivisera processer och arbetssätt för kommunens interna tjänster, såsom verksamhetsbilar, mediakostnader, administrativa processer samt IT-system och IT-verktyg. Åtgärderna ska generera minskade kostnader för kommunens köpande nämnder med 2,5 mnkr årligen från år 2021 och ytterligare 9,4 mnkr årligen senast år 2025.

Investeringar

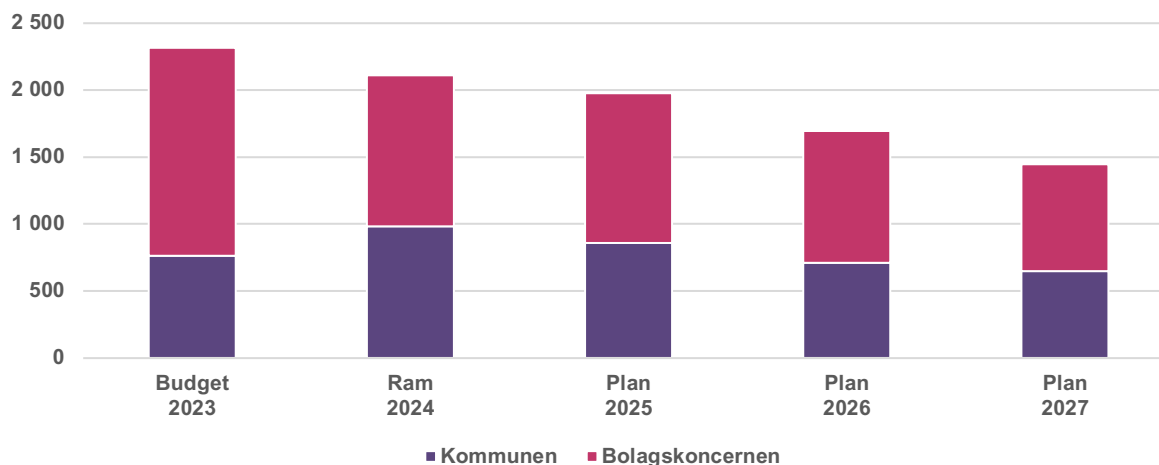
Sammanfattande beskrivning

Varberg växer och utvecklas och med en ökande befolkning kommer ett allt större behov av bland annat bostäder, infrastruktur och verksamhetslokaler. Kommunkoncernens investeringsplan rymmer flera investeringsprojekt för att öka kapaciteten i förskolor, skolor och boenden. Till detta kommer investeringar i bland annat nyproduktion av bostäder, hamnanläggningar, vattentorn och vattenledningar, elnät, gator och cykelvägar. Allt för en hållbar samhällsutveckling.

Kommunkoncernen

Kommunkoncernen förväntas investera för 9,6 mdkr under kommande planperiod. De kommunala bolagen står för 5,6 mdkr av investeringsutgifterna. Mer om bolagens investeringar finns att läsa i avsnitt *Investeringsplan per bolag* på sidan 68.

Kommunkoncernens planerade investeringsutgifter 2023-2027, mnkr

Kommunen

Kommunens finansiella mål medger en genomsnittlig investeringsnivå om 690 mnkr per år. Det sammanlagda investeringsutrymmet för planperioden är 4 mdkr för kommunen. I investeringsplanen finns projekt för vilka förstudierna ännu inte är klara och där kalkylerna är osäkra. Dessa investeringar är markerade med "x". I tabellen nedan framgår det investeringsutrymme som är avsatt för dessa projekt.

Område	Projekt-kalkyl/löpande investering	Prognos utfall t.o.m 2022	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2023 exklusive överföring	Ram 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Skolfastigheter	1 159,3	41,0		184,1	423,1	381,3	131,8	10,1
Förskolor	96,4	12,1	14,3	32,6	36,4	1,0	0,0	0,0
Omsorgsverksamhet	49,3	18,8	5,2	21,0	4,3	0,0	0,0	0,0
Idrotts- och fritidsanläggningar	313,9	39,4	4,5	94,6	93,1	67,7	14,7	0,0
Övriga förvaltningsfastigheter	65,7	7,1	0,6	41,3	29,6	13,0	13,5	13,5
Offentlig plats	192,8	74,7	4,0	46,1	34,5	41,2	24,0	14,0
Gång- och cykelvägar	70,5	40,1	6,1	20,0	13,4	23,3	15,0	15,0
Gator och vägar	348,2	67,1	6,9	84,9	89,8	73,9	52,2	43,6
Hamnanläggningar	214,8	163,0	-41,3	86,9	8,2	2,0	2,0	2,0
Inventarier och IT	80,5	1,7	8,0	63,7	69,6	63,0	62,6	62,8
Mark- och fastighetsförvärv	15,0	15,0	8,5	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Reinvesteringar i fastigheter	75,0			75,0	65,0	60,0	60,0	75,0
Totalsumma	2 681,4	480,0	16,8	765,2	882,0	741,4	390,8	251,0
Investeringsmedel för kommande projekt utan förstudie (x)					100,0	120,0	320,0	400,0

Skolfastigheter

Flera projekt planeras som rör grundskoleplatser i kommunen. Det handlar dels om att anpassa befintliga lokaler så att de bättre stödjer verksamheternas behov, dels om nya grundskoleplatser.

Förskolor

Det pågår byggnation av en ny förskola i Trönningenäs. Nya förskolor planeras även på flera andra platser i kommunen under planperioden.

Omsorgsverksamheter

Under planperioden kommer det att byggas boenden för personer med funktionsnedsättning. Det kommer även att påbörjas planering för ytterligare ett särskilt boende för äldre.

Idrotts- och fritidsanläggningar

Under kommande år avsätts medel för att möta arenakraven på Varberg Energi Arena, nya idrottshallar och utbyte av konstgräsplaner.

Övriga förvaltningsfastigheter

I gruppen övriga förvaltningsfastigheter ingår bland annat om- och nybyggnation av räddningsstationer.

Offentlig plats

Flera projekt pågår och det planeras för utveckling av kommunens offentliga platser. Det handlar bland annat om investeringar i lekplatser, mötesplatser och olika former av tillgänglighetsåtgärder. Men även om större projekt exempelvis utveckling av kommunens badplatser och Apelviken som destination.

Gång- och cykelvägar samt gator och vägar

Hamn- och gatunämnden genomför flera projekt för att främja hållbart resande. Exempel på detta är cykelvägar och kollektivtrafikåtgärder. Det pågår ombyggnation av korsningar samt renovering och gestaltning av broar på olika håll i kommunen. Arbetet syftar till att uppnå ett bättre trafikflöde, ge ökad säkerhet för oskyddade trafikanter och en bättre miljö.

Hamnanläggningar

Farehamnen byggs ut för att ersätta den äldre handelshamnen som försvinner för att lämna plats för den nya stadsdelen Västerport. Kommunens del av projektet omfattar muddring, markförstärkning och markuppfyllnad. Hallands Hamnar AB ansvarar för järnväg, infartsgata, terminalyta, kajer, skogspir, yta för pappersmassa samt utrustning och installationer.

Inventarier och IT

De medel som i budget avsätts för inköp av inventarier ska dels användas till färdigställda anläggningar, dels till mindre verksamhetsinvesteringar.

Inom området ingår även inköp av datorer och mobiltelefoner för intern uthyrning till kommunens förvaltningar. Även investeringar i IT-infrastruktur såsom servrar och nätverksutrustning inkluderas.

Mark- och fastighetsförvärv

Kommunfullmäktige avsätter årligen medel till förvärv av strategisk mark, för framtida exploateringar eller för inlösen vid infrastrukturella projekt.

Reinvesteringar i fastigheter

Från och med 2018 redovisas periodiskt underhåll av fastigheter som reinvesteringar. I investeringsbudgeten har därför en årlig utgiftspost om cirka 70 mnkr avsatts under planperioden.

Investeringsplan per nämnd

Investeringsplanen visar alla kommunens pågående och planerade investeringar, sorterade under respektive ansvarig nämnd. Nybyggnationer är samlade under kommunstyrelsen, som i egenskap av fastighetsägare är ansvarig för samtliga byggprojekt, oavsett vilken verksamhet som berörs.

Investeringarna är uppdelade i fem olika kategorier:

- Påbörjade projekt är investeringar som redan är igångsatta.
- Projekt kända sedan tidigare budget har ännu inte påbörjats, men finns med i den långsiktiga planen.
- Nya projekt med slutförd förstudie har beslutats under 2022 och finns med i budget för första gången.
- Nya projekt under förstudie/åtgärdsval är investeringar där förstudie eller åtgärdsval pågår.

- Nya projekt utan förstudie är investeringar där förstudie inte har påbörjats.

Investeringar där förstudie ännu inte är framtagen är markerade med "x" i planen. För att klara kommunens finansiella mål för perioden 2019-2027 är en genomsnittlig investeringsnivå om 690 mnkr per år möjlig. Denna nivå är vägledande vid prioritering av investeringar markerade med "x" i investeringsplanen. Varje projekt presenteras också närmare i löpande text i avsnittet efter tabellen.

Ansvarig nämnd/projekt	Projekt-kod	Projekt-kalkyl/löpande investering	Prognos utfall t.o.m 2022	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2023 exklusive överföring	Ram 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunstyrelsen		1 524,8	67,5	28,5	344,0	563,9	403,3	133,5	8,0
Påbörjade projekt:	-								
Ram för mindre investeringar	31125	1,0			1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Turistinformation	31302	3,0		2,5	0,5				
Anpassningar arenakrav Varberg energi Arena (tidigare Påskbergsvallen), etapp 2	34026	56,0	20,8	-1,3	36,5				
Aktivitetspark skate	34041	18,1	15,2	-0,9	3,8				
Muddring i Galtabäckens hamn	31304	3,0	0,1	1,4	1,5				
Konstgräsplan med omklädningsrum, Väröbacka	34003	31,5	3,4	6,6	15,0	6,5			
Förskoleplatser område Nordväst, Trönningenäs	32355	40,6	12,1	14,3		14,2			
Löpande ram för projektkomplettering		5,0			5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Ny gruppbostad Limabackavägen	37501	28,0	8,8	5,2	14,0				
Värö räddningsstation	39115	24,6	6,3	1,4	16,9				
Prisjustering infrastruktur		58,4			24,0	15,5	11,1	5,8	2,0
Nya projekt med slutförd förstudie:									
Skällinge räddningsstation	39113	24,9	0,8	-0,8	9,9	15,0			
Grundskoleplatser Norra Kusten område Väröbacka/Limabacka, kapacitetshöjande åtgärder	32603	122,0			24,4	73,2	24,4		
Grundskola och grundsärskola, exklusive idrottshall, område Centrum Håsten	32628	513,2			77,0	205,3	179,6	51,3	
Idrottshallar ny grundskola Håsten	32628	113,6			22,7	56,8	34,1		
Ny grundskola, exklusive idrottshall område Nordväst	32629	298,7			14,9	104,6	119,5	59,7	
Idrottshall ny grundskola område Nordväst	32629	71,5			3,6	28,6	28,6	10,7	
Kapacitetshöjande åtgärder, grundskoleplatser, område Nordväst, Trönninge	32621	63,9			44,7	19,2			
Förskoleplatser område Nordväst, Blåshammar	32626	47,9			28,7	19,2			
Nya projekt utan förstudie	-								
Lokalanpassningar kvarteret Renen		x				x	x		

Ansvarig nämnd/projekt	Projekt-kod	Projekt-kalkyl/löpande investering	Prognos utfall t.o.m 2022	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2023 exklusive överföring	Ram 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunstyrelsen stadsutveckling		29,0	1,0	0,0	3,0	4,0	11,0	10,0	0,0
Projekt med tidigare beslut:									
Kvalitet i stationsområdet Varberg	38141	7,0	1,0		2,0	3,0	1,0		
Parkeringslösningar för stationsområde Varberg		2,0			1,0	1,0			
Utveckling av före detta spårområde Väst kustbanan		20,0					10,0	10,0	
Nya projekt under förstudie									
Stationsområde Värö	31401	x							x
Nya projekt utan förstudie									
Stationsområde Varberg stad		x				x	x		
Stationsområde - finansiering från Trafikverket		x				x	x		
Förskole- och grundskolenämnden		144,0	29,5	0,0	21,4	23,4	59,8	25,2	14,7
Påbörjade projekt:									
Ram för mindre investeringar	36101	4,5			4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Verksamhetsanpassning lokaler	36130	35,0	27,5		5,0	2,5			
Förskoleplatser område Nordväst Trönningenäs, inventarier	32355	1,6				1,2	0,4		
Projekt kända sedan tidigare budget									
Utemiljö satsningar förskola och grundskola	36151	22,0	2,0		5,0	2,5	2,5	5,0	5,0
Satsningar inomhusmiljö förskola och grundskola	36152	3,0			3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Nya projekt med slutförd förstudie									
Grundskoleplatser område Norra Kusten Väröbacka/Limabacka kapacitetshöjande åtgärder, inventarier	32603	4,0				3,0	0,5	0,5	
Grundskoleplatser område Centrum Håsten, inventarier	32628	24,5					19,6	4,9	
Grundskoleplatser område Centrum Håsten, inventarier	32628	15,3					12,2	3,1	
Ny grundskola, exklusive idrottshall område Nordväst, inventarier	32629	21,2					14,8	4,2	2,2
Kapacitetshöjande åtgärder, grundskoleplatser Nordväst Trönninge, inventarier	32621	6,6				5,0	1,6		
Förskoleplatser område Nordväst, Blåshammar inventarier	32626	2,4				1,8	0,6		
Projekt under förstudie									

Ansvarig nämnd/projekt	Projekt-kod	Projekt-kalkyl/löpande investering	Prognos utfall t.o.m 2022	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2023 exklusive överföring	Ram 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Förskoleplatser centrum Borgasgård	32356	x				x	x	x	
Förskoleplatser centrum Borgasgård, inventarier		x				x	x	x	
Förskoleplatser område Norra Kusten Väröbacka/Limabacka	32358	x				x	x	x	
Förskoleplatser område Norra Kusten Väröbacka/Limabacka, inventarier	32358	x				x	x	x	
Förskoleplatser område Nordväst Trönninge		x				x	x	x	
Förskoleplatser område Nordväst Trönninge, inventarier		x						x	x
Nya projekt utan förstudie									
Förskoleplatser Centrum	x	x						x	x
Förskoleplatser Centrum, inventarier	x	x							x
Förskoleplatser område Sydväst	x	x						x	x
Förskoleplatser område Sydväst, inventarier	x	x							x
Förskoleplatser område Nordväst		x							x
Förskoleplatser område Nordväst, inventarier		x							x
Förskoleplatser centrum, utökad kapacitet, omsorg på obekvämt arbetstid		3,9			3,9				
Grundskoleplatser centrum, utökning av elevplatser		x				x	x	x	x
Grundskoleplatser centrum, utökning av elevplatser, inventarier		x				x	x	x	x
Rolfstorp grundskola tillbyggnad, exklusive idrottshall		x				x	x	x	x
Rolfstorp grundskola tillbyggnad, exklusive idrottshall, inventarier		x				x			x
Ny grundskola område Sydväst, exklusive idrottshall		x						x	x
Ny grundskola område Sydväst, exklusive idrottshall, inventarier		x							x
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden		32,8	11,5	2,0	12,8	7,8	6,3	2,8	2,8
Påbörjade projekt:									
Ram för mindre investeringar	39101	2,8		2,0	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Verksamhetsanpassning lokaler	39130	30,0	11,5		10,0	5,0	3,5		
Nya projekt utan förstudie									
Ny gymnasieskola		x			x	x	x	x	x
Ny gymnasieskola, inventarier		x						x	x

Ansvarig nämnd/projekt	Projekt-kod	Projekt-kalkyl/löpande investering	Prognos utfall t.o.m 2022	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2023 exklusive överföring	Ram 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Socialnämnden		25,1	10,0	0,1	10,8	8,1	3,8	3,8	3,8
Påbörjade projekt:	-								
Ram för mindre verksamhetsinvesteringar	37100	3,8		0,1	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Verksamhetsanpassning lokaler	37130	15,0	10,0		5,0				
- Projekt kända sedan tidigare budget	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ny gruppbostad, Limabackavägen, inventarier	-	0,7				0,7			
Nya projekt med slutförd förstudie									
Kyla i särskilt boende		5,0			2,0	3,0			
Servicebostäder Bua, inventarier		0,6				0,6			
Nya projekt utan förstudie	-								
Servicebostäder, inventarier	x	x							
Särskilt boende Nordväst	-	x						x	x
Särskilt boende Nordväst, inventarier	-	x							x
Ny gruppbostad LSS 1	-						x	x	
Nya projekt under förstudie	-								
Renovering Lindgården		x				x			
Byggnadsnämnd		4,8	0,0	0,0	1,8	4,8	1,8	1,8	1,8
Påbörjade projekt:	-								
Ram för verksamhetsinvestering	33101	1,8			1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Nya projekt med slutförd förstudie									
Nytt system, kommunala lantmäteriet		3,0				3,0			
Miljö- och hälsoskyddsnämnd		0,2	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Nya projekt med slutförd förstudie	-								
Ram för verksamhetsinvestering		0,2			0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Hamn- och gatunämnd		530,8	180,9	17,0	129,1	123,4	119,8	78,9	74,1
Påbörjade projekt:	-								
Ombyggnad av korsningar och gator	35003	95,6	46,1	3,5	7,5	9,4	9,4	9,4	10,3
Löpande investeringar park/allmän plats	35901	10,5		4,9	10,5	11,5	11,5	11,5	11,5
Utveckling av badplatser fas 2	35033	21,8	5,8	5,4	4,2	4,2	2,2		
Gröna huvudstråk (enligt grönstrategi)	35044	13,0	11,0		2,0				
Löpande trafikinvesteringar	35900	18,0			18,0	14,5	14,5	14,5	14,5

Ansvarig nämnd/projekt	Projekt-kod	Projektkalkyl/löpande investering	Prognos utfall t.o.m 2022	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2023 exklusive överföring	Ram 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Platsskapande insatser och attraktiv byggtid	35048	4,5	3,0		1,0	0,5			
Socitetsparkens upprustning	35021, 39221	14,5	0,9				13,6		
Ram för mindre verksamhetsinvesteringar	35101	2,0			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Cykel - inre tvärstråk	35139	29,0	25,0		4,0				
Gång- och cykelväg, Södra Näsvägen	35142	4,8	3,8		1,0				
Utformning av Lassabackadeponin	35150	32,9	18,8	-5,0	13,6	5,0	0,5		
Arbetsmaskiner	35160	1,5			1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Löpande cykelinvesteringar	35601	12,0		5,4	12,0	12,0	15,0	15,0	15,0
Belysning i Derome	35036	2,0	0,3	0,7	1,0				
Servicebyggnad fästningsområdet	35037	9,0	0,3	0,7	3,5	4,5			
Mindre generalplaneinvesteringar	35038, 3924	5,0		4,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Apelviken, etapp 1-3	31232	54,3	44,8	-2,0	8,8	2,7			
Östra Hamnvägen, etapp 1-4	38210	100,0	8,3	-0,5	10,8	36,0	27,9	17,5	
Korsning Getterövägen	38331	14,1	10,6	2,0	0,8	0,7			
Projekt med tidigare beslut									
Anslutningar omkring Varbergs station	38142	27,0	2,0	-2,0	13,4	7,6	6,0		
Nya projekt med slutförd förstudie:									
Prins Julians lekplats	35151	0,9	0,2		0,1	0,6			
Västsvenska paketet, cykel - extern finansiering	35181								x
Stadsnära skogar		17,5			2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Gång- och cykelväg Veddige-Derome		4,2				0,6	3,6		
Anslutningar stationsområdet, etapp 2	35182	23,6							11,8
Reinvestering broar Göingegården		4,5			4,5				
Gång- och cykelväg Stråvalla (Löftaån-Lycketorpsvägen), väg 845		5,5				0,8	4,7		
Skällinge räddningsstation, utbyggnad väg		3,2			1,6	1,6			
Projekt under förstudie:									
Masshanteringsstation	x	x			x	x			
Trafikplats Träslövsvägen/Västkustvägen	x	x				x			
Badhusplatsen	x	x				x	x	x	
Infrastruktur, grundskola Nordväst		x						x	x
Infrastruktur, grundskola Håsten		x				x	x		
Infrastruktur, ny konstgräsplan samt utökad kapacitet grundskola Väröbacka		x			x	x			

Ansvarig nämnd/projekt	Projekt-kod	Projekt-kalkyl/löpande investering	Prognos utfall t.o.m 2022	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2023 exklusive överföring	Ram 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Infrastruktur, Peder Skrivares skola		x						x	x
Nya projekt utan förstudie									
Teaterplatsen	x	x					x	x	
Reinvestering broar 2024-2027		x				x	x	x	x
Gång- och cykelväg utmed Syllingevägen (väg 850), etapp 1-2		x							x
Hamninvesteringar		211,8	162,9	-42,7	85,4	8,2	2,0	2,0	2,0
Påbörjade projekt:									
Löpande hamninvesteringar	35802, 35807	2,0			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Farehamnen övergripande	38350, 35851, 35852, 35853	203,8	161,6	-42,7	78,7	6,2			
Naturvallen	38390	6,0	1,3		4,7				
Kultur- och fritidsnämnden		35,1	0,2	1,1	18,0	7,0	11,5	8,9	3,7
Påbörjade projekt:									
Ram för mindre verksamhetsinvesteringar	34101	3,0			3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Konst på landsbygd	34104	0,7		0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Projekt med tidigare beslut:									
Konstgräsplan och omklädning Väröbacka, inventarier	34003	0,5			0,2	0,2			
Nya projekt med slutförd förstudie:									
Konstnärlig gestaltning, beslutade byggprojekt		8,1	0,2	0,5	1,3	2,1	2,8	1,2	
Veddige simhall, inventarier och lokalanpassning		1,0			1,0				
Idrottshallar ny grundskola Håsten, AV-utrustning och inventarier	32628	5,0				1,0	4,0		
Idrottshallar ny grundskola område Nordväst, AV-utrustning och inventarier	32629	5,0					1,0	4,0	
Reinvestering av konstgräsplaner Varbergs kommun		11,8			11,8				
Projekt utan förstudie									
Idrottshall ny gymnasieskola	39105	x				x	x	x	
Idrottshall ny gymnasieskola, AV-utrustning och inventarier	39105	x				x	x	x	
Idrottshall ny gymnasieskola, konstnärlig gestaltning	39105							x	x

Ansvarig nämnd/projekt	Projekt-kod	Projekt-kalkyl/löpande investering	Prognos utfall t.o.m 2022	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2023 exklusive överföring	Ram 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Idrottshall vid Ankarskolan		x				x			
Idrottshall vid Ankarskolan, AV-utrustning och inventarier		x				x			
Idrottshall ny grundskola område Sydväst		x							x
Idrottshall ny grundskola område Sydväst, AV-utrustning och inventarier		x							x
Idrottshall ny grundskola område Sydväst, konstnärlig gestaltning		x						x	x
Tillbyggnad Rolfstorp skola, kultur- och fritidsnämndens behov		x					x	x	x
Lokal för andra sporter i Varberg		x				x	x	x	x
Utveckling av Sjöareossen		x				x	x		
Maskinhall Övrevi IP		x				x			
Servicenämnd		128,2	1,5	2,3	123,7	116,3	107,0	108,7	125,0
Påbörjade projekt:	-								
Inventarier kök och matsalar	32107	3,2			3,2	3,3	3,4	3,5	3,6
Utveckling IT	32126	2,0			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
IT-infrastruktur	32135	8,3			8,3	8,5	8,7	8,9	9,1
Verksamhetsutveckling övrig	32136	3,2			3,2	3,3	3,4	3,5	3,6
Myndighetskrav fastighet	32190	3,0			3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Anpassning fastighet	32220	5,0			5,0	5,0	5,0	5,5	5,5
Reinvesteringar fastighet (inklusive energieffektivisering fastighet)	32900	75,0			75,0	65,0	60,0	60,0	75,0
Intern uthyrning IT-enheter (mobiltelefoner)	32124	6,7			6,7	9,0	8,8	9,1	9,5
Intern uthyrning IT-enheter (datorer)	32125	8,6		2,3	8,6	15,5	10,5	11,5	11,5
Utökad infrastruktur laddstolpar	32127	1,2			1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Ismaskiner	32128	3,0	1,5		1,5				
Nya projekt utan slutförd förstudie:	-								
Intern uthyrning skrivare		7,0			4,0	0,5	1,0	0,5	1,0
Inventarier stadshus C		2,0			2,0				
SUMMA INVESTERINGAR		2 666,4	465,0	8,3	750,2	867,0	726,4	375,8	236,0
Markförvärv	31220	15,0	15,0	8,5	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
SUMMA INVESTERINGAR, INKL MARKFÖRVÄRV		2 681,4	480,0	16,8	765,2	882,0	741,4	390,8	251,0
Medfinansiering									
Norra stationsbron	38145	27,0	7,0		6,0	12,0	2,0		
Medfinansiering Värö station		x			x	x	x	x	x

Kommentarer till nämndernas investeringsplan

Kommunstyrelsen

Ram för mindre investeringar

I samband med flytten till de nya delarna av stadshus A har lokalerna rustats med mer flexibla arbetsplatser. Det återstår mindre kompletteringar som säkerställer en god arbetsmiljö.

Turistinformation

Digitala motorvägsskyltar och utveckling av behovsanpassad turistinformation.

Anpassningar arenakrav Varberg Energi Arena (tidigare Påskbergsvallen), etapp 2

Varbergs Bois herrlag gick upp i Allsvenskan i slutet av 2019. För att laget ska tillåtas spela på sin hemarena krävs en ombyggnation. Ombyggnationen sker i två etapper. Etapp 1 genomfördes våren 2020 och fokuserade på säkerhet och att öka kapaciteten för publikflöden vid entréer och toaletter. Nu pågår etapp två som innebär byggnation av nya läktare och serviceutrymmen.

Aktivitetspark skate

I anslutning till Varbergs idrottshall ska en aktivitetspark för skate byggas, med streetyta och parkterrain med en bowl tillsammans med gott om plats för umgänge. Anläggningen beräknas vara färdigställd vid årsskiftet 2022/2023.

Muddring i Galtabäcks hamn

Varbergs kommun arrenderar ut hamnen i Galtabäck som småbåtshamn. Inseglingdjupet i rännan är så pass grunt att det finns behov av att genomföra en underhållsmuddring. En sådan genomfördes senast 2009.

Konstgräsplan med omklädningsrum, Väröbacka

Projektet omfattar både ny konstgräsplan och tillbyggnad av idrottshall med omklädningsrum.

Förskoleplatser område Nordväst, Trönningenäs

Projektet omfattar en ny förskola i Trönningenäs med 80 platser fördelat på fyra avdelningar. Förskolan förväntas stå klart tidigast våren 2024.

Löpande ram för projektkomplettering

Används till behov av mindre kompletteringar i redan färdigställda och avslutade fastighetsinvesteringar.

Ny gruppbostad Limabackavägen

Ny gruppbostad i Väröbacka med sex lägenheter i två separata huskroppar, samt tillhörande gemensamhetsytor, personalutrymmen och utemiljö. Byggnaden förväntas färdigställas under 2023.

Värö räddningsstation

Befintlig station i Värö är i sådant skick att en omfattande om- och tillbyggnation krävs för att uppnå ändamålsenliga lokaler. I stället för en ombyggnation föreslås en byggnation av en ny räddningsstation (likt Tvååkers räddningsstation) på den angränsande fastigheten, samt beräknat behov av inventarier.

Prisjustering infrastruktur

Rådande omvärldsläge med stigande priser och materialbrist gör att de projektkalkyler som tagits fram för kommunens infrastrukturinvesteringar är osäkra. Medel avsätts under kommunstyrelsen för att hantera avvikelser som uppstår under planperioden.

Skällinge räddningsstation

Räddningsstationen i Skällinge uppfyller inte dagens lokalbehov och är även i stort behov av underhåll och större ytor. Befintlig tomt ger begränsat utrymme för fortsatt utveckling av räddningsstationen varpå det kan bli aktuellt med en nybyggnation.

Grundskoleplatser Norra kusten område Väröbacka/Limabacka, kapacitetshöjande åtgärder

Kapacitetshöjande åtgärder för omställning till F-9 skola. Det finns behov av större kök, fler klassrum och grupperum, större och säkrare angöring, nya p-platser samt bättre anpassad utemiljö.

Grundskola och grundsärskola, exklusive idrottshall, område Centrum Håsten

Ny grundskola med kapacitet för 750 elever samt grundsärskola med behov av 100 platser, för att möta behovet utifrån aktuell befolkningsprognos. Genomförande planeras under år 2023–2025.

Idrottshallar ny grundskola Håsten

Förskole- och grundskolenämnden planerar för nybyggnation av en grundskola på Håsten. Till denna planeras för en fullstor, delbar idrottshall samt lokaler för omklädning med mera och kompletterande idrottsyta för att klara behovet av idrottstimmar för skola och föreningsliv.

Ny grundskola exkl. idrottshall, område Nordväst

Ny F-9 grundskola i det nya upptagningsområdet enligt beslutad Skolorisationsutredning 2021. Skolan beräknas utifrån en kapacitet på minst 650 platser. Det pågår ett arbete med att ta fram en detaljplan för skolfastigheten.

Idrottshall ny grundskola, område Nordväst

Förskole- och grundskolenämnden planerar för nybyggnation av en grundskola i område Nordväst. Till denna planeras för en fullstor, delbar idrottshall samt lokaler för omklädning med mera och viss kompletterande verksamhetsyta för att klara behovet för skola, verksamhet och föreningsliv.

Kapacitetshöjande åtgärder, grundskoleplatser, område Nordväst, Trönninge

Tillbyggnad av befintlig grundskola för att möta behovet av platser till följd av fortsatt bostadsexploatering i upptagningsområdet. Tillbyggnad ska ge ytterligare kapacitet för 200 elever i syfte att skapa en jämn indelning mellan de olika stadierna i grundskolan, med inriktning årskurs F-9.

Förskoleplatser, område Nordväst, Bläshammar

En ny förskola i Bläshammar planeras byggas under år 2023–2024. Behov av förskoleplatser inom upptagningsområdet är större än nuvarande kapacitet, på grund av att det byggs bostäder i område Trönningenäs och Bläshammar.

Lokalanpassningar kvarteret Renen

Under 2021 genomfördes en utredning kring behoven av underhålls- och investeringsåtgärder på fastigheten. Detta i syfte att möjliggöra ett fortsatt bevarande. Utökade investerings- och underhållskostnader avsätts.

Stadsutveckling

Kvalitet i stationsområde Varberg

Trafikverket bygger området runt den nya Järnvägsstationen i Varberg som kommunen kommer att äga och förvalta. I dagsläget är det inte fastställt i avtal vilka materialval som ingår i utformningen av området. Här kan det även bli aktuellt med en medfinansiering om kommunen önskar en annan kvalitet än vad Trafikverket planerar för.

Parkeringslösningar för stationsområde Varberg

Utformningen av parkeringslösningar för stationsområdet är ännu inte avtalat med Trafikverket. Kommunen bör därför ha en avsatt investering för att kunna säkerställa kvaliteten på parkeringarna.

Utveckling av före detta spårområde Västkustbanan

När Varbergstunneln står klar kommer Trafikverket att riva befintliga spår och järnvägsutrustning och lämna över största delen av marken till kommunen. Under 2021-2022 genomförs en utredning med påföljande förstudie om hur spårområdet kan nyttjas i framtiden. Delar av sträckningen kan bli väg eller cykelväg, vissa delar kanske kommer att regleras till andra fastigheter via försäljning eller liknande.

Stationsområde Värö

Under 2021 har en avsiktsförklaring avseende Värö station tecknats mellan Trafikverket, Region Halland och Varbergs kommun. Avsiktsförklaringen innebär att parterna är överens om att genomföra projektet tillsammans och att kommunen kommer att finansiera projektet. Genomförandet av stationen kan ses som två delar. En del är medfinansiering av Trafikverkets spårarbeten och en del är kommunala investeringar i stationsområde, parkering och anslutningar. I dagsläget finns bara en grov uppskattning av vilket resursbehov det medför.

Stationsområde Varbergs stad

Enligt avtal med Trafikverket överläts byggnation av Stationsområde Varbergs stad till Varbergs kommun. Trafikverket står för finansieringen.

Förskole- och grundskolenämnden

Ram för mindre investeringar

Ram för mindre investeringar är en löpande investeringspost avsett för beräknat behov av inventarier och lokalanpassningar i verksamheten.

Verksamhetsanpassning lokaler

Budgetposten ska inrymma kapacitetshöjande åtgärder i fastigheter där avsteg från fastighetsinvesteringsprocessen måste göras. Detta kan exempelvis innefatta anskaffande av moduler, förstudiearbete, projekteringskostnader och genomförande av om- och tillbyggnation av fastigheter.

Förskoleplatser område Nordväst Trönningenäs, inventarier

Beräknat behov av inventarier för fyra avdelningar.

Utomhusmiljösatsningar, förskola och grundskola

Stort behov av att utveckla utemiljöer på befintliga förskolor och grundskolor.

Satsningar inomhusmiljö, förskola och grundskola

Det finns ett stort behov av att byta ut uttjänta inventarier i befintliga förskolor och grundskolor. Uppskattningsvis bör 10 procent av klassrummen bytas ut årligen under en 10 års period.

Grundskoleplatser område Norra Kusten Väröbacka/Limabacka kapacitetshöjande åtgärder, inventarier

Beräknat behov av inventarier.

Grundskoleplatser område Centrum Håsten, inventarier

Beräknat behov av inventarier.

Grundskoleplatser område Centrum Håsten, inventarier

Beräknat behov av inventarier.

Ny grundskola exklusive idrottshall område Nordväst, inventarier

Beräknat behov av inventarier.

Kapacitetshöjande åtgärder, grundskoleplatser område Nordväst Trönninge, inventarier

Beräknat behov av inventarier.

Förskoleplatser område Nordväst, Bläshammar, inventarier

Beräknat behov av inventarier.

Förskoleplatser Centrum Borgsgård

Ny förskola i Borgsgård med kapacitet för minst 160 barn i enlighet med åtgärdsval, samt beräknat behov av inventarier. Förstudie pågår och genomförandet planeras ske 2023–2024 med inflyttning i slutet av år 2024.

Förskoleplatser område Norra kusten Väröbacka/Limabacka

Ersättare för nuvarande Limabacka förskola. Ny förskola planeras för 160 barn. Budget för beräknat behov av inventarier sätts även av.

Förskoleplatser område Nordväst Trönninge

Förskola med plats för omsorg på obekvämt arbetstid. Förstudie och byggnation planeras att genomföras tillsammans med kommunens byggnation av särskilt boende. Budget för beräknat behov av inventarier sätts även av.

Förskoleplatser Centrum

Behov av ytterligare förskoleplatser i centrumområdet, flertalet äldre enheter står i behov av att ersättas eller renoveras och kompletteras med nya enheter, samt beräknat behov av inventarier.

Förskoleplatser Sydväst

Utökad kommunal service till följd av planprogram för Östra Träslövsläge och Gamla Köpstad. Bedömt behov till senare del av planperioden och bortom planperioden. Det finns även beräknat behov av inventarier.

Förskoleplatser område Nordväst

Åtgärdsval genomförs utifrån beslutad förskoleutredning. Den innehåller förslag till lösningar som ska täcka framtida behov av förskoleplatser i kommunen. Område Nordväst är ett särskilt prioriterat område.

Förskoleplatser Centrum, utökad kapacitet omsorg på obekvämt arbetstid

Det planeras för en ny enhet som bedöms vara färdig 2027. I väntan på den nya enheten behövs utökad kapacitet och förhöjd kvalitet på befintlig enhet.

Grundskoleplatser Centrum, utökning av elevplatser

Utökning av elevplatser samt inventarier på befintliga grundskolor i centrumområdet, samt andra åtgärder, till exempel skärpta myndighetskrav på fastigheter.

Rolfstorp grundskola, tillbyggnad exklusive idrottshall

I linje med skolorganisationen tillskapas en permanent F-9-enhet, ersättning för moduler. Behov av genomförande inom 5–10 år.

Ny grundskola område Sydväst, exklusive idrottshall

Utökad kommunal service till följd av planprogrammet för Östra Träslövsläge och Gamla Köpstad. Behovet bedöms till den senare delen av planperioden och bortom planperioden.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Ram för mindre investeringar

Ram anpassad för mindre verksamhetsinvesteringar som nämnden ansvarar för och fördelar.

Verksamhetsanpassning lokaler

Budgetposten ska inrymma kapacitetshöjande åtgärder i fastigheter där avsteg från fastighetsinvesteringsprocessen måste göras. Detta kan exempelvis innefatta anskaffning av moduler, förstudiearbete, projekteringskostnader och genomförande av om- och tillbyggnation av fastigheter. Avser främst åtgärder i Peder Skrivares skola med utökat behov av lektions-salar, idrottsundervisning och kapacitet i matsal.

Ny gymnasieskola

Behov av 1 000 nya gymnasieplatser samt beräknat behov av inventarier. Förstudie pågår.

Socialnämnden

Ram för verksamhetsinvesteringar

Löpande investeringsbudget som återkommer varje år som ska användas till mindre investeringar inom socialnämndens ansvarsområde.

Verksamhetsanpassning lokaler

För att underlätta och snabba upp omställningar mellan och inom verksamheter behöver socialnämnden ha ett investeringsutrymme (5 mnkr per år under tre år) som nämnden kan disponera utefter att behoven uppstår.

Ny gruppboestad, Limabackavägen, inventarier

Beräknat behov av inventarier.

Kyla i särskilt boende

Förbättra inomhusklimatet genom åtgärder för att sänka temperaturen under varma perioder på särskilda boenden för äldre.

Servicebostäder Bua, inventarier

Inventarier till tio servicebostäder.

Servicebostäder, inventarier

Inventarier till nya servicebostäder.

Särskilt boende, Nordväst

Den demografiska utvecklingen medför allt fler äldre i Varbergs kommun och ett ökat behov av särskilda boendeplatser. I en första etapp planeras ett boende i område nordväst år 2027-2028 samt beräknat behov av inventarier.

Ny gruppboestad LSS 1

Behov av ytterligare gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättningar.

Renovering Lindgården

Boendet är i behov av renovering samt anpassningar inför nuvarande och framtida behov. Utrymmena för boende och personal är inte ändamålsenliga och lokalerna är eftersatta underhållsmässigt.

Byggnadsnämnden

Ram för verksamhetsinvesteringar

Ram anpassad för mindre verksamhetsinvesteringar som nämnden ansvarar för och fördelar.

Nytt system, kommunala lantmäteriet

Nytt handläggningsstöd för kommunala lantmäterimyndigheten. Förstudie genomförd av Lantmäteriet, innebär en investering om maximalt 3 mkr, med start år 2024.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Ram för verksamhetsinvestering

Ram anpassad för mindre verksamhetsinvesteringar som nämnden ansvarar för och fördelar.

Hamn- och gatunämnden

Ombyggnad av korsningar och gator

Inom Varbergs kommun finns ett antal korsningar som är i behov av ombyggnad för att erhålla bättre trafikflöde, ökad säkerhet för oskyddade trafikanter, och bättre miljö. Projektet omfattar åtta korsningsåtgärder:

- Kattegattvägen-Södra vägen (klar)
- Träslösvägen-Österängsvägen (klar),
- Magasinsgatan-Sveagatan (klar)
- Västkustvägen-Strandbackavägen (klar)
- Österleden-Ölandsgatan
- Österleden-Träslösvägen
- Träslösvägen-Västkustvägen
- Rosenfredsgatan-Ringvägen.

I projektet ingår även att bygga om och rusta upp ett antal gator i Varbergs tätort för att förbättra trafiksäkerheten och gestaltningen på gatorna. De aktuella gatorna är:

- Slottsgatan/Fästningsgatan/Platsgatan
- Träslösvägen (Karlbergsvägen - Österleden)
- Trädlyckevägen (Håstensgatan - Västkustvägen)
- Bandholtzgatan
- Kattegattsvägen

Löpande investeringar park/allmän plats

Löpande investeringar inom park/allmän plats är mindre investeringar gällande stadsdels/tätortslekplatser, mindre lekplatser, mötesplatser, motionsspår, ungdomshäng på landsbygd, trädförnyelse, smärre centrumåtgärder och tillgänglighetsåtgärder.

Utveckling av badplatser fas 2

Projektet syftar till att arbeta vidare med upprustning och standardhöjning av kommunens badplatser, i enlighet med Badplatsriktlinjens intentioner. Åtgärdsförslaget innebär att utvecklingen av badplatserna fortsätter i en andra fas genom standardhöjning av ytterligare sex badplatser, samt mindre punktinsatser på flera badplatser samtidigt. Tanken är att vartannat delprojekt sker i centralorten och vartannat på landsbygden. Utvecklingen av kommunens badplatser föreslås förbättra tillgängligheten till badplatserna och skapa fler rekreativa värden vilket gynnar kommunens kust- och strandliv som helhet men även olika aktiviteter kopplade till vatten.

Gröna huvudstråk (enligt grönstrategi)

I kommunens grönstrategi lyfts behovet av sammanhållande gröna och blå stråk mellan viktiga grönområden och målpunkter såsom stadskärnan, havet och kusten. Projektet syftar till att stärka Varbergs gröna huvudstruktur så att stråken blir ett attraktivt val för såväl rekreation som för gångtrafik samt att stråken ska bidra med viktiga ekosystemtjänster.

Under 2023 kommer projektering för Bergsgatan avslutas och även anläggas. Projektet kommer bredda befintliga växtbäddar och arbeta med att förbättra dagvattenhanteringen.

Löpande trafikinvesteringar

Löpande trafikinvesteringar är mindre investeringar gällande gator, vägar och gång- och cykelvägar. Det kan till exempel vara beläggningsarbeten, kollektivtrafikåtgärder, trafikmiljöåtgärder, belysning eller cykelrelaterade investeringar. I budgetmedel för år 2023 inkluderas beläggningsarbete på Österleden.

Platsskapande insatser och attraktiv byggtid

Under stadsutvecklingsprojektens byggtid kommer centrala Varberg påverkas på ett sätt som kan uppfattas som negativt för boende och besökare. Projektet ska på strategiskt viktiga punkter i staden jobba platsskapande och vända något negativt till något spännande och positivt. Genom att skapa en stad som upplevs som attraktiv och spännande under byggtiden kan projektet samtidigt skapa nya rörelsemönster och vanor hos människor som kommer bidra till att den nya stadsdelen Västerport blir en självklar del av Varberg. Exempel på insatser är stadsodling, mindre lekplatser, aktivitetsytor och popup-parker.

Societetsparkens upprustning

Projektet består dels av mindre punktinsatser som utfördes under 2021/2022, dels av en restaurering av parken som planeras utföras år 2025. Societetsparken är en av Varbergs främsta parker med stor betydelse för identiteten som kurortsstad och med många aktiviteter. Samtidigt fungerar parken som en betydelsefull social plats i staden, och flertalet arrangemang och evenemang tar plats i parken under året. Under åren har Societetsparken genomgått ett stort antal småskaliga renoveringar som tillsammans har resulterat i att parken har förlorat stora delar av sin historiska karaktär och identitet. Parken är idag sliten och har stora underhållsbehov vad gäller såväl ytskikt, växtmaterial med mera. Befintliga scenförutsättningar kan inte tillgodose dagens krav från artister på akustisk och logistik.

Ram för mindre verksamhetsinvesteringar

Ram för mindre verksamhetsinvesteringar under året.

Cykel – inre tvärstråk

Projektets syfte är att skapa ett sammanbyggt och attraktivt cykelvägnät som Varbergs boende och besökare ska vilja cykla på och på så sätt minska de korta bilresorna. Projektet omfattar nybyggnation och ombyggnation av gång- och cykelväg utmed Västkustvägen med en sträcka på cirka 4 000 m.

Gång- och cykelväg, Södra Näsvägen

Det som kvarstår i projektet är att bygga ut den tredje etappen, sträckan Kullervägen - Skördevägen. Just nu pågår ett arbete med ny detaljplan intill Södra Näsvägen. Planen omfattar nya bostäder, skola och förskola. Syftet är också att möjliggöra en utbyggnad av gång- och cykelväg på den aktuella sträckan.

Utformning av Lassabackadeponin

Projektets syfte är att i samband med sluttäckningen av Lassabackadeponiområdet skapa ett attraktivt rekreativt område och utflyktsmål. Lassabackadeponin är ett välbesökt rekreativt område som har en unik placering nära centrum i Varberg direkt angränsande till Getteröns naturreservat. På området finns flera aktiva verksamheter där Getteröns naturum är den största. Det finns stor potential i området att bli ett stadsnära friluftsområde för invånarna. Få andra städer kan erbjuda ett så lättillgängligt rikt naturområde nära centrum. Det är värdefullt och viktigt att ha kvar stora naturområden i nära anslutning till staden som förtätas alltmer för att behålla Varbergs kvaliteter som en god livsplats.

Naturum är en turistattraktion men det kan bli så mycket mer attraktivt för en bredare grupp om naturområdet görs mer tillgängligt och blir mer intressant att utforska. Det finns stor potential att nyttja området för social hållbarhet som mötesplats dit olika Varbergsbor kan åka tillsammans med tillresta besök samt för kunskapspridning och dialog med invånare avseende miljö och hållbara livsstilar.

Arbetet med att anlägga det nya naturområdet påbörjades hösten 2022 och beräknas vara klart hösten 2023. Därefter sker etableringsskötsel. Kärven, det nya fågel- och utsiktstornet, har beviljats bygglov. Upphandling av byggnation planeras hösten 2022 och planen är att tornet ska vara klart till sommaren 2024. Prins Julians lekplats planeras att byggas våren 2024.

Arbetsmaskiner

Förvaltningen behöver löpande byta ut vissa av sina arbetsmaskiner till exempel gräsklippare, sopmaskiner och traktorer.

Löpande cykelinvesteringar

Projektets syfte är att skapa ett sammanbyggt och attraktivt cykelvägnät som Varbergs boende och besökare ska vilja cykla på och på så sätt minska de korta bilresorna. Projektet kopplar i hög utsträckning till den nyligen beslutade cykelplanen.

Under 2023 kommer förvaltningen arbeta med delsträckan Värnamovägen-Österängsvägen. Det är en del av det yttre tvärstråket längs med Österleden. Förvaltningen kommer även arbeta med delprojektet Västkustvägen-Lindbergsvägen som är en sträcka längs Värnamovägen (mellan Lassabackarondellen och Lugnetrondellen). Den ska koppla samman Arbetspendlarstråk Trönninge med tvärstråket längs Västkustvägen. Under 2023 kommer det även att utvecklas ett stråk från det nya stationsområdet via Bergsgatan och vidare genom Brunnsberg mot Håstensskolan.

Belysning Derome

Syftet med projektet är att skapa en trygg och upplyst miljö för allmänheten i Derome.

Servicebyggnad fästningsområdet

Projektet avser tillskapande av en byggnad med servicefunktioner kopplat till fästningsbadet och strandpromenaden i första hand men även till badhusviken och fästningsområdet i ett större perspektiv. I byggnaden ska det finnas toaletter och omklädningsmöjligheter. För att förbättra arbetsmiljön för förvaltningens badvakter på Fästningsbadet inrymmer byggnaden även enklare personalutrymme för dem. Som service till de badande på Fästningsbadet förses byggnaden även med utvändigt utomhusdusch. Byggnaden är tänkt att placeras på triangelytan där fästningspiren angör strandpromenaden. I projektkostnaden ingår teknisk försörjning i form av VA-ledningar med mera placerade i strandpromenaden från anslutningspunkt utanför Tullhuset. För genomförandet behöver en ny detaljplan tas fram.

Mindre generalplaneinvesteringar

En viktig fråga för kommunen under de kommande åren är hanteringen och finansieringen av generalplaneinvesteringar. Generalplaneinvesteringar kan beskrivas som kostnader som uppstår vid ny exploatering och härrör från sådana anläggningar som inte enbart betjänar det nya området. Det rör sig vanligtvis om trafikaneläggningar, parker och VA-anläggningar som kommer att nyttjas även av andra områden. För att ha en väl fungerande samhällsbyggnadsprocess krävs att kommunen arbetar fram en modell, metod och ett arbetssätt för att hantera dessa generalplaneinvesteringar. Ett sätt att lösa hanteringen och finansieringen av de mindre generalplaneinvesteringarna är att hamn- och gatunämnden har ett löpande projekt för att finansiera mindre behov som uppstår.

Ett aktivt delprojekt är ombyggnaden av Södra vägen. Projektet syftar till att bygga om och förbättra för att bland annat få en fungerande gata efter att en bostadsexploatering skett på en del av Södra vägen. Samt att ersätta och möjliggöra för den biotopskyddade allén som delvis tagits ner, bredda växtbäddar, tydliggöra grönstråket med mera.

Apelviken, etapp 1–3

Projekt för att skapa norra Europas ledande surfdestination, med möjlighet till rekreation över större delar av året samt med förbättrad kvalitet på vatten och med skydd av befintliga naturvärden.

Projektet omfattar utveckling av strandpromenaden med cykelbana, låg belysning, möblering och dagvattenhantering samt anläggande av surftorg med surfparkering. Vidare utvecklas strandpromenaden, parkeringslösningar och utformande med ökad trygghet och tillgänglighet.

Östra Hamnvägen, etapp 1–4

Projekteringen för den del som berör Västerport etapp 1 är i det närmaste klar. Byggnation kommer ske i etapper och färdigställandet kommer ske efter att arbetet med Varbergstunneln är klart år 2024, för att undvika att vägen förstörs direkt av tunga transporter. Övriga etapper av vägen kommer att påbörjas i slutet av planperioden och byggas ut i samband med den fortsatta exploateringen av Västerport för att sedan ansluta med Getterövägen.

Korsning Getterövägen

Trafikanslutningen omfattar en ny cirkulationsplats mellan Östra Hamnvägen och Getterövägen. Denna lösning är reglerad i miljödomstol och detaljplan. En förstudie togs fram under hösten 2020. Projektet beräknas färdigställas 2024.

På grund av stigande materialpriser samt tillkommande insatser för hantering av förorenad mark har kalkylen räknats upp.

Anslutningar omkring Varbergs station

Den framtida sträckningen av Väst kustbanan genom Varberg påverkar det kommunala vägnätet och innebär att anpassningar behöver göras till exempel avseende höjder och sträckning. Detta gäller främst de vägar som ansluter till det framtida stationsområdet. En del av anpassningskostnaderna

kommer att täckas av Trafikverkets projektmedel men merparten av anslutningarna kommer att bekostas av kommunen.

Prins Julians lekplats

I samband med prins Julians dop överlämnades en gåva från länet. Doggåvan var en lekplats som kommer placeras vid Naturum på Getterön. Lekplatsen kommer ha fågeltema där huvudattraktionen är en stor naturtrogen havsörn i trä.

Västsvenska paketet, cykel – extern finansiering

Varbergs kommun har blivit beviljade medel från Västsvenska paketet för kvalitetshöjande åtgärder för cyklister i det nya stationsområdet. De kvalitetshöjande åtgärderna kommer bland annat att omfatta cykelgarage, självservicestation, cykelboxar, effektivare nyttjande av markparkering och större avstånd mellan cykelställen.

Stadsnära skogar

De stadsnära skogarna behöver utvecklas så de bättre kan stå emot klimatförändringar och ett ökat besöksstryck. I flera av de stadsnära skogarna i Varbergs centralort har många träd dött eller är döende. Med stor sannolikhet är orsaken att klimatet har blivit mer extremt med längre perioder av torka på sommaren, vilket har försvagat träden och blötare och mildare vintrar, vilket har gynnat skadeinsekter och svampsjukdomar hos några av de vanligaste träden. Skogarna innehåller inte den artvariationen de skulle behöva för att öka motståndskraften mot klimatförändringarna.

Vidare behöver de stadsnära skogarna skyddas mot nya exploateringar och rustas upp och kompletteras med utrustning så de kan ta emot och underlätta för fler besökare. I vissa skogar saknas till exempel tydliga skyltar och entréer och det är långt mellan sittplatserna

Gång- och cykelväg, Veddige-Derome

Gång- och cykelväg mellan Veddige och Derome längs med statlig väg. Kommunen kommer medfinansiera projektet.

Anslutningar stationsområdet etapp 2

Det nya stationsområdet som nu håller på att växa fram kommer också att påverka de befintliga angränsande gatorna och omgivande kvarter. Det är viktigt att det nya stationsområdet knyts an till den befintliga bebyggelsen för att få en helhet och samhörighet med Varbergs centrum. Stationsområdets mark kommer att höjas cirka en meter, vilket medför att anpassningar behöver göras på anslutande gator för att gatans funktioner ska kunna behållas.

Reinvestering, broar Göingegården

Standardhöjande åtgärder på två bilbroar vid Göingegården. Åtgärderna måste göras inom den närmsta tiden. Projektering är i stort sett klar då broarna projekterats tillsammans med redan utförda åtgärder inom projektet Renovering och gestaltning av broar. Reinvesteringen innebär att tätskikt ska läggas (broarna saknar idag helt tätskikt), räcken och kantbalkar ska bytas samt att isskydd ska monteras på den ena bron.

Gång- och cykelväg Stråvalla (Löftaån-Lycketorpsvägen), väg 845

Gång- och cykelväg mellan Löftaskog och Frillesås längs med statlig väg. Kommunen kommer medfinansiera projektet.

Skällinge räddningsstation, utbyggnad väg

Förlängning av Skutevägen i samband med att Räddningsstation byggs. Genomförande i enlighet med tidigare beslutad detaljplan.

Masshanteringsstation

Syftet med projektet är att tillskapa och säkerställa ytor för förvaltningens och kommunens masshantering och etablera en masshanteringsstation och på så sätt ge förutsättningar att arbeta ekonomiskt och hållbart med ett cirkulärt arbetssätt kring massor och material.

Masshanteringsstationen ska kunna ta emot massor och material som kan förädlas och bli resurs i nya projekt. Stationen ska kunna ta emot massor och material från både egen regi verksamhet och upphandlad verksamhet inom förvaltningen. Stationen bör även kunna ta emot massor och material från övriga delar av kommunkoncernen. Massor och material som inte kan återanvändas, med eller utan förädling, ska inte tas emot av anläggningen.

Trafikplats Träslövsvägen/Västkustvägen

Den bro som idag utgör den planskilda korsningen Västkustvägen/Träslövsvägen är en av de broar med störst behov av reinvestering. Reinvesteringen innefattar bland annat byte av tätskikt och övergångskonstruktioner, utbyte av en stor del av bronns grund- och ytavlopp, lagning av betong- och armeringsskador samt impregnering av en stor del av bronns betongytor. Kostnaderna för dessa åtgärder bedöms inte rymmas inom den budget som är avsatt för projektet reovering och gestaltning av broar. Med anledning av detta föreslås därför att reinvesteringen på denna bro bryts ut till ett eget projekt.

Projektet syftar till att säkerställa den framtida trafiksäkerheten och framkomligheten för trafikplats Västkustvägen/Träslövsvägen. Detta ska göras genom att ställa det behov av reinvestering som krävs för den befintliga bron mot eventuella alternativa lösningar som på sikt kan vara mer ekonomiskt fördelaktiga.

Badhusplatsen

Syftet med förstudien är att ta fram en vision för områdets allmänna ytor samt skapa förutsättningar för att utveckla och bevara den öppna ytan som badhusplatsen och dess omnejd utgör genom säkerställande av allmän platsmark i arbetet med kommande detaljplan.

Infrastruktur, grundskola Nordväst

Investeringar i infrastruktur i samband med att kommunen bygger en ny grundskola i nordväst.

Infrastruktur, grundskola Håsten

Investeringar i infrastruktur i samband med att kommunen bygger en ny grundskola på Håsten.

Infrastruktur, ny konstgräsplan samt utökad kapacitet grundskola Väröbacka

Investeringar i infrastruktur i samband med att kommunen anlägger en ny konstgräsplan samt utökad kapacitet grundskola Väröbacka.

Infrastruktur, Peder Skrivare skola

Investeringar i infrastruktur i samband med att kommunen bygger ut gymnasieskolan Peder Skrivares skola.

Teaterplatsen

Investeringen avser den offentliga plats som idag används som parkeringsplats nära Varbergs teater. Projektet har tidigare varit en del av nämndens investeringsbudget, men pausades/utgick som en följd av tunnelprojektet. Området behöver få en mer stadsmässig utformning för att den ska bli trivsam att vistas på. Ett stråk för rörelse och folkliv ger bättre förutsättningar för handel och verksamheter.

Reinvestering, broar 2024-2027

Vart sjätte år görs en huvudinspektion av kommunens broar. Inspektionen söker eventuella skador vilket leder fram till ett paket av åtgärder som behöver genomföras för att säkerställa broarnas

funktion och livslängd. En ny huvudinspektion görs under år 2022 varpå en förstudie för åtgärder 2024-2027 tas fram.

Gång- och cykelväg utmed Syllingevägen (väg 850), etapp 1-2

Expansion hos Södra tillsammans med Ringhals genererar ett ökat trafikflöde på Syllingevägen av såväl arbetspendling som tung trafik och risken för cyklister och gående är påtaglig. Därför finns det ett stort behov av att bygga en ny gång- och cykelbana mellan Veddige och Väröbacka.

Hamninvesteringar

Löpande hamninvesteringar

Löpande hamninvesteringar är investeringar som behövs för att underhålla och utveckla fritids- och fiskehamnarna i Varberg och Träslövsläge.

Farehamnen övergripande

Investeringar i den nya skogshamnen i form av muddring, markuppfyllnad och markförstärkning.

Hamnbassängen muddras till elva meters djup och deponering av muddermassorna sker till havs enligt miljödom. Markhöjning genomförs med bergmassor från tunnelprojektet och uppfyllnad till terrass ingår i denna investering. Avtal finns mellan Varbergs kommun och Trafikverket för övertagande av bergmassor.

Markförstärkande åtgärder i form av multicementpelare genomförs för att säkra stabiliteten och hantera sättningar i området närmast kaj.

Naturvallen

Vallen är till för ljus- och bullerskydd mot Getteröns fågelområde när den nya hamnen är i drift. Den är utformad som en naturvall med gångväg och utkiksplatser mot hamnen och fågelområdet.

Kultur- och fritidsnämnden

Ram för mindre verksamhetsinvesteringar

Ram för mindre verksamhetsinvesteringar som nämnden ansvarar för och fördelar.

Konst på landsbygd

För användning till mindre konstnärliga gestaltningar, speciellt riktat mot serviceorter.

Konstgräsplan och omklädning Väröbacka, inventarier

Utrustning för skötsel av konstgräsplan samt inventarier i tillbyggda funktioner

Konstnärlig gestaltning, beslutade byggprojekt

I nio fastighetsinvesteringar finns medel avsatta för konstnärlig gestaltning. Posterna överförs efter beslut till kultur- och fritidsnämnden.

- Bua förskola (projektet avslutas under 2022)
- Aktivitetspark skate
- Borgsgård förskola
- Limabacka förskola
- Bläshammar förskola

- Trönningenäs förskola
- Väröbacka skola och konstgräsplan
- Grundskola och idrottshallar Håsten
- Grundskola och idrottshall område Nordväst

Veddige simhall, inventarier och lokalanpassning

En förstudie har genomförts för underhållsinsatser som krävs för att bibehålla simhallen i ytterligare 25 år. Reinvestering sker och finansieras av servicenämnden genom dess förvaltning med avsatta underhållsmedel. En lokal ställs om till flexomklädning med klädskap, RWC och dusch. Anläggningen kommer upprustas med nya inventarier.

Idrottshallar ny grundskola Håsten, AV-utrustning och inventarier

AV-utrustning och inventarier i idrottshallarna för att skapa goda förutsättningar för skol- och föreningsidrott i anläggningen samt samlingsplats och logi.

Idrottshall, ny grundskola område Nordväst, AV-utrustning och inventarier

AV-utrustning och inventarier i idrottshallarna för att skapa goda förutsättningar för skol- och föreningsidrott i anläggningen samt samlingsplats och logi.

Reinvestering av konstgräsplaner Varbergs kommun

Reinvesteringsmedel för utbyte av konstgräsplaner samt miljöinsatser på Veddige IP.

Idrottshall ny gymnasieskola

Utökning av antalet gymnasieplatser planeras på Peder Skrivares gymnasium. Nybyggnation av bland annat en fullstor, delbar idrottshall samt lokaler för omklädningsrum med mera, för att klara behovet för framtidens gymnasieskola och föreningsliv.

Idrottshall ny gymnasieskola, AV-utrustning och inventarier

AV-utrustning och inventarier i idrottshall för att skapa goda förutsättningar för skol- och föreningsidrott i anläggningen samt i samlingslokal, aktivitetsytor och eventuellt logi.

Idrottshall ny gymnasieskola, konstnärlig gestaltning

Avsättning av medel för konstnärlig gestaltning.

Idrottshall vid Ankarskolan

Kompletterande idrottshall vid Ankarhallen som dockas till omklädningsbyggnaden för att klara skolidrotten i Ankarskolan och föreningars behov av ytterligare träningstider framöver. Genomförande önskvärt åren 2023–2024. Omklädningsbyggnaden, som stod klar 2018, är förberedd för att docka en ytterligare idrottshall med bland annat läktare.

Idrottshall vid Ankarskolan, AV-utrustning och inventarier

AV-utrustning och inventarier i idrottshall för att skapa goda förutsättningar för skol- och föreningsidrott i anläggningen samt i samlingslokal, aktivitetsytor och eventuellt logi.

Idrottshall, ny grundskola område Sydväst

En fullstor, delbar idrottshall samt ytterligare idrotts/aktivitetslokaler kan behövas, beroende på elevantal, i en ny grundskola i område Sydväst. Utöver det krävs ytor för omklädning för att klara behovet för skola och föreningsliv.

Idrottshall, ny grundskola område Sydväst, AV-utrustning och inventarier

AV-utrustning och inventarier i idrottshall för att skapa goda förutsättningar för skol- och föreningsidrott i anläggningen samt i samlingslokal, aktivitetsytor och ev. logi.

Idrottshall ny grundskola område Sydväst, konstnärlig gestaltning

Avsättning av medel för konstnärlig gestaltning.

Tillbyggnad Rolfstorps skola (kultur- och fritidsnämndens behov)

Skolan har behov av fler elevplatser och en tillbyggnad kommer ske. Idrottshall och bibliotek är idag integrerad i skolbyggnaden. Ett gemensamt arbete kommer att göras med en ny detaljplan som stödjer förskole- och grundskolenämnden, kultur- och fritidsnämnden samt socialnämndens behov av framtida lokaler för skola, bibliotek, omsorg, idrott samt samlingslokaler i serviceorten.

Lokal för andra sporter i Varberg

För att kunna erbjuda bra lokaler för kommunens föreningar inom de sporter som har andra inriktningar än de idrotter som utförs i kommunens idrottshallar kan satsningar behövas. Behov finns bland annat inom kampsport, skytte och skateboard.

Utveckling av Sjöaremsen

Befintlig banbädd på Sjöaremsen behöver ersättas. En dialog förs för att säkerställa fortsatt funktionalitet vid anläggande och skötsel av is så att rätt satsning görs. En energieffektiv anläggning krävs för att hålla en hållbar isbana.

Maskinhall Övrevi IP

Befintlig maskinhall har ett kraftigt eftersatt underhåll och det finns risk att byggnaden måste stängas. Behovsanalys är beslutad av kultur- och fritidsnämnden och uppdraget ligger för närvarande på samhällsutvecklingskontoret för vidare steg enligt fastighetsinvesteringsprocessen.

Servicenämnden

Inventarier kök och matsalar

Avser löpande upprustning av utrustning i kök och matsalar.

Utveckling IT

Projektet avser beredskap för snabba insatser vad gäller IT-investeringar för att täcka nya behov i kommunens olika verksamheter. Nyttjas löpande när behov uppstår.

IT-infrastruktur

Underhåll och utbyte av befintliga servrar och nätverksutrustning samt utökning i samband med att verksamheten växer.

Verksamhetsutveckling, övrig

Generellt investeringsprojekt som har till syfte att säkerställa att serviceförvaltningen utan längre tidsfördröjning kan anpassa verksamheten för att tillgodose kunders krav i samband med utveckling av nya tjänster och önskemål.

Myndighetskrav fastighet

Generellt projekt som har som syfte att tillgodose krav på större åtgärd i fastighet för att uppfylla lagar, förordningar och allmänna råd. Projektet är betydelsefullt för att snabbt kunna tillmötesgå krav på större åtgärd kopplat till fastighet.

Anpassning fastighet

Avsett för mindre anpassningsåtgärder i fastighet. Nyttjas när hyresgäst Anpassningar uppstår från kommunens förvaltningar alternativt från extern hyresgäst.

Reinvesteringar fastighet (inklusive energieffektivisering fastighet)

Planerat underhåll enligt underhållsplan av kommunens fastigheter samt energieffektiviseringsåtgärder.

Renen, Veddige simhall och Lindgården är tre stora reinvesteringsobjekt som ska genomföras inom ett par år. Vissa beslut återstår innan projekten kan starta.

Intern uthyrning IT-enheter (mobiltelefoner och datorer)

IT-avdelningen ansvarar för inköp av kommunens samlade behov av mobiltelefoner och datorer, för att sedan hyra ut till förvaltningarna. Till detta krävs löpande investering för inköp av enheter att hyra ut.

Utökad infrastruktur laddstolpar

För att nå målet med en fossilfri fordonsflotta 2030 krävs ytterligare investeringar i infrastrukturen gällande laddstolpar för elbilar. Investeringsanslaget används till att tillgodose kommunens verksamheter med utbyggnad av laddstolpar.

Ismaskiner

Inköp av ismaskiner som krävs för drift av kommunens isbanor. En ismaskin kommer anskaffas 2022 och en under 2023 eller 2024.

Intern uthyrning skrivare

Intern tjänst för hantering av skrivare och kopiatorer. Gammal utrustning kommer bytas ut och ny köpas in.

Inventarier stadshus C

Uppskattat behov för inköp av inventarier för ombyggnad av stadshus C. Inventarier inklusive IT-utrustning för kontorslokaler, konferensrum samt gemensamma utrymmen. Under år 2023 kan vissa inventarier behöva köpas in för att iordningställa de evakueringslokaler som verksamheterna flyttar in i. Dessa inventarier kommer sedan nyttjas i stadshus C.

Övriga investeringar

Markförvärv

Investeringsbudgeten för markförvärv används för löpande inköp av mark som i längden ska säkra kommunens markinnehav för framtida planläggning.

Medfinansiering

Under planperioden kommer Varbergs kommun att medfinansiera anläggningar som byggs och ägs av Trafikverket. Anläggningarna ingår inte i kommunens investeringsplan men specificeras ändå här för att tydliggöra att medel behöver avsättas.

Norra stationsbron

Norra stationsbron planeras att gå över järnvägstråget mellan Birger Svensson väg och Östra Hamnvägen strax norr om den framtida stationen. Den behövs bland annat för att minimera och avlasta trafiken i stationsområdet och utanför stationsbyggnaden. Bron kommer att vila på tråkantens och behöver anläggas i samband med byggnationen av den övriga järnvägsanläggningen.

Värö station

Under 2021 har en avsiktsförklaring avseende Värö station tecknats mellan Trafikverket, Region Halland och Varbergs kommun. Avsiktsförklaringen innebär att parterna är överens om att genomföra projektet tillsammans och att kommunen kommer att finansiera projektet.

Investeringsplan per bolag

Investeringsplanen visar bolagskoncernens pågående och planerade investeringar, sorterade under respektive bolag.

Investeringsbudget koncern, mnkr, Projekt	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Totalt 2023– 2027
Varbergs Bostads AB	328,0	346,0	290,0	236,3	396,3	643,8	515,9	357,0	2 149,3
Varberg Energikoncernen AB	120,2	131,9	129,0	261,3	147,2	132,6	94,6	89,5	725,2
Varbergs Fastighets AB	46,2	125,2	103,5	207,7	64,1	56,8	176,3	150,0	654,8
Hallands Hamnar Varberg AB	28,3	182,0	55,0	461,0	226,0	50,0	50,0	50,0	837,0
Varberg Vatten AB	217,4	370,6	352,0	384,9	296,4	232,7	148,3	151,4	1 213,7
Koncernen totalt	740,1	1 155,7	929,5	1 551,2	1 130,0	1 115,9	985,1	797,9	5 580,0

Varbergs Bostads AB

Investeringsbudget, mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Nyproduktion	126,3	291,3	542,8	414,9	256,0
Renovering och underhåll	106,0	104,0	100,0	100,0	100,0
Investeringar maskiner och inventarier	4,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Summa	236,3	396,3	643,8	515,9	357,0

Varberg Energikoncernen AB

Investeringsbudget, mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Elnät	32,1	37,0	31,0	29,0	29,0
Entreprenad	3,5	3,6	4,0	4,3	4,5
Energimarknad	137,0	17,3	17,3	17,3	17,3
Fjärrvärme	61,9	64,1	55,3	21,0	15,1
Gasnät	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Gemensamma anläggningar	9,4	9,9	9,6	9,6	14,1
IT	17,3	15,3	15,3	13,3	9,3
Summa	261,3	147,2	132,6	94,6	89,5

Varbergs Fastighets AB

Investeringsbudget, mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Parkering	8,7	6,0	1,0	121,7	0,0
Hotell, restaurang, nöje	19,5	3,0	27,8	11,6	0,0
Kontor	135,0	25,0	5,0	5,0	65,0
Skola	0,0	5,0	5,0	0,0	0,0
Underhåll	13,0	13,0	15,0	15,0	15,0
Övrigt	31,5	12,1	3,0	23,0	70,0
Summa	207,7	64,1	56,8	176,3	150,0

Hallands Hamnar Varberg AB

Investeringsbudget, mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Hamnprojekt	413,0	176,0	0,0	0,0	0,0
Maskiner	48,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Summa	461,0	226,0	50,0	50,0	50,0

Varberg Vatten AB

Investeringsbudget, mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Vatten	20,0	8,3	4,3	2,0	3,0
Avlopp	44,8	32,8	30,9	4,9	2,5
Omvandlingsområden	29,5	47,3	7,1	3,0	3,8
Servisledning	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Exploatering	49,3	92,9	63,1	64,3	72,0
Större projekt	211,9	86,1	97,2	44,0	40,0
Reinvestering ledningsnät	24,3	24,0	25,0	25,0	25,0
Återvinning och avfall	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Summa	384,9	296,4	232,7	148,3	151,4

Exploateringar

Kommunens exploateringsverksamhet handlar om att anskaffa, bearbeta och iordningställa mark på platser där människor ska kunna bo och bedriva verksamhet.

I exploateringsbudgeten ingår både områden som ägs av kommunen och områden som ägs av privata exploatörer. Privatägda tomter ingår när kommunen enligt tecknade avtal och mot betalning har tagit fram planer, och i en del fall anlägger vägar och grönytor. Vid en exploatering omvandlas råmark till områden för bostäder eller verksamhet. Det medför investeringar i infrastruktur för såväl VA- och energiförsörjning som allmän plats, det vill säga gator, cykelvägar och grönområden. Primärkommunens budget omfattar enbart investeringar i allmän plats eftersom VA-kollektiv eller energiöverföring ägs och sker via bolag.

Intäkter vid exploatering

Om kommunen äger markområdet som exploateras, kommer kvartersmarken att anvisas till byggtreprenör eller säljas som småhustomter. Försäljningen genererar då intäkter till kommunen. Om markområdet i stället ägs av privat exploatör kommer denne att sälja kvartersmarken. Allmän plats kan anläggas av kommunen mot ersättning från exploatören, eller anläggas av exploatören enligt kommunala anvisningar. Den exploateringsersättning som kommunen erhåller behandlas som en intäkt i kommunens resultat när anläggningarna är färdigställda.

Både när kommunen äger marken och när en privat exploatör äger marken övergår ofta allmän plats till kommunen och hamn- och gatuförvaltningen för framtida drift och skötsel. Anläggningarna kommer även att generera kapitalkostnader i form av avskrivningar och ränta under sin nyttjandetid.

Exploateringsbudget 2023–2027

Exploateringsverksamheten har en betydande påverkan på den kommunala budgeten. Det råder osäkerhet kring när de olika projekten ger resultatpåverkan. Ett överklagande eller en förändring i efterfrågan kan fördröja genomförandet av ett projekt och framtida försäljningar eller debiteringar med flera år. Ändå är det viktigt att arbeta med en långsiktig exploateringsplan. Exploateringsplanen för åren 2023-2027 är gjord efter de förutsättningar som nu är kända. Med rådande omvärldsläge syns redan en stigande prisbild för kommunens projekt. Det kommer påverka exploateringskalkylerna framöver och kan få påverkan på genomförandetiden av projekten.

Den största förändringen som har skett sedan budget 2022 är att Mark- och miljödomstolen har upphävt detaljplanen för Västerport etapp 1. Kommunen har beslutat att överklaga domen. Resultat och tidplan för projektet är osäker och kan se olika ut beroende på domstolens utfall samt hur man senare väljer att gå vidare i projektet. Budgeten utgår från tidigare kända förutsättningar men samtliga resultateffekter för Västerport är flyttade till 2027 och därefter. Det innebär en minskad positiv resultateffekt på 188 mnkr för perioden 2022–2026 jämfört med tidigare budgeterat.

Under åren 2023 – 2027 beräknas kommunal markanvisning och tomtförsäljning inbringa en nettointäkt på nära 150 mnkr. De enskilt största projekten är verksamhetsområde Holmagårde och Östra Kvarnagården. Den tidsmässiga fördelningen av intäkterna är beroende av efterfrågan på verksamhetsmark.

Under planperioden beräknas även kommunen kunna debitera 106 mnkr i exploateringsersättning. Dessutom beräknas kommunen ta över allmän plats som byggts av extern exploatör till ett värde av 50 mnkr. Detta avser allmän plats i Arboretum, Pilgatan etapp 3 samt Trönningenäs.

De kostnader som kommer att belasta kommunen under planperioden avser främst restvärdesavskrivning på kajen och inlösen av Södras Magasin i projekt Västerport etapp 2. Dessa kostnader uppstår när hamnverksamheten flyttar till den nya Farehamnen och platsen börjar exploateras för bostäder.

Samtidigt medför exploateringsverksamheten under den här tiden att anläggningar i form av allmän plats kommer tillföras till kommunens balansräkning till ett totalt värde av nära 360 mnkr. De största delarna avser gator kring nya stationsområdet, Blåshammar, Trönningenäs samt Östra Kvarnagården. Dessa anläggningar kommer att öka avskrivningarna med drygt 10 mnkr. Skötsel och drift av dessa anläggningar beräknas medföra en ökad driftskostnad med 11 mnkr. Parkeringshus/garage i kv. Falkenbäck kommer öka hyreskostnaderna med ca 4,5 mnkr.

Nedan redovisas exploateringsbudgeten som helhet samt specificerat för de större objekten. Objekt som har en mindre påverkan under planperioden summeras längst ner i tabellen. Detta avser främst objekt som avslutas tidigt under planperioden. Nettoresultatpåverkan är exklusive avskrivningar och räntekostnader.

Exploateringar 2023-2027 mnkr	Total kalkyl	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
11200 Västerport övergripande - test						
Kassaflöde	-	-	-	9,0	-	-
Investeringar	-	-	-	-	-	-
Nettoresultatpåverkan	-	-	-	-	-	-
11210 Västerport etapp 1						
Kassaflöde	84,2	0,1	0,1	0,1	25,0	27,7
Investeringar	130,5	-	-	-	-	-
Nettoresultatpåverkan	214,7	-	-	8,0	-	27,5
11220 Västerport etapp 2						
Kassaflöde	226,1	0,1	0,1	0,1	1,5	-8,6
Investeringar	415,0	-	-	-	-	-
Nettoresultatpåverkan	641,1	-	32,0	-	-	-
11240 Norra Västerport C						
Kassaflöde	1,2	-	-	-	-	-
Investeringar	-	-	-	-	-	-
Nettoresultatpåverkan	1,2	-	-	-	-	-
11250 Värö utvecklingsområde						
Kassaflöde	2,2	0,7	0,5	-	-	-
Investeringar	-	-	-	-	-	-
Nettoresultatpåverkan	2,2	-	-	-	-	-
11500 Anslutningar stationsområdet						
Kassaflöde	0,1	15,4	15,4	6,3	6,3	6,3
Investeringar	30,7	15,3	14,6	0,7	0,7	0,7
Nettoresultatpåverkan	30,6	-	-	9,1	6,2	6,2
11505 Omgestaltning Birger Svenssons väg						

Exploateringar 2023-2027 mnkr	Total kalkyl	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kassaflöde	-	-	-	-	-	-
	10,3	-	-	8,6	8,6	3,9
Investeringar	25,1	-	-	-	-	-
Nettoresultatpåverkan	14,8	-	-	-	-	7,0
11506 Norra vägen						
Kassaflöde	0,6	4,6	4,6	-	-	-
Investeringar	4,6	-	4,6	0,1	0,1	0,1
Nettoresultatpåverkan	5,2	-	4,6	-	-	-
11509 Kv. Falkenbäck						
Kassaflöde	23,6	-	3,2	-	-	-
Investeringar	2,3	-	3,2	0,1	0,1	0,1
Nettoresultatpåverkan	25,9	-	-	-	-	-
11510 Kv. Malmen						
Kassaflöde	0,8	0,1	0,0	3,1	-	-
Investeringar	3,7	-	-	-	3,7	0,3
Nettoresultatpåverkan	4,5	-	-	-	-	-
11516 Kv. Ekorren						
Kassaflöde	-	-	-	-	-	-
	0,1	0,0	1,5	2,7	4,4	4,7
Investeringar	4,4	-	-	-	4,4	0,1
Nettoresultatpåverkan	4,2	-	-	-	4,2	-
11534 Postmästen 14, 16						
Kassaflöde	-	-	-	-	-	-
	7,0	2,3	2,3	2,3	-	-
Investeringar	6,9	-	-	-	6,9	0,2
Nettoresultatpåverkan	0,1	-	-	-	-	-
11536 Adjunkten 6						
Kassaflöde	6,8	15,2	-	-	-	-
Investeringar	16,2	-	16,2	0,4	0,4	0,4
Nettoresultatpåverkan	23,0	21,5	-	-	-	-
11537 Rektorn 1 m fl						
Kassaflöde	2,2	3,2	-	-	-	-
Investeringar	3,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultatpåverkan	5,1	3,0	-	-	-	-
11549 Tärnan 8 m fl						
Kassaflöde	14,6	0,1	-	-	-	-
Investeringar	4,1	4,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Nettoresultatpåverkan	18,7	3,9	-	-	-	-
11555 Östra Träslöv						
Kassaflöde	-	-	-	-	-	-
	33,3	2,0	1,9	-	-	-
Investeringar	29,4	-	-	-	-	-

Exploateringar 2023-2027 mnkr	Total kalkyl	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Nettoresultatpåverkan	- 3,9	-	-	-	-	-
11565 Kv. Alunskiffern						
Kassaflöde	19,4	- 0,9	- 3,7	- 3,7	-	-
Investeringar	14,1	-	7,9	0,1	6,1	0,1
Nettoresultatpåverkan	33,5	-	-	-	-	-
11580 Breared Jonstaka						
Kassaflöde	- 3,9	-	-	- 1,0	- 2,0	- 0,9
Investeringar	-	-	-	-	-	-
Nettoresultatpåverkan	- 3,9	-	-	-	-	-
11593 Östra Träslövsläge/Gamla Köpstad						
Kassaflöde	65,6	- 1,5	- 2,0	28,5	- 0,5	- 0,5
Investeringar	287,5	-	-	-	-	-
Nettoresultatpåverkan	353,1	-	-	25,3	-	-
11702 Södra Trönninge planområde						
Kassaflöde	- 418,0	- 2,4	- 2,4	- 0,4	- 1,2	- 100,8
Investeringar	392,1	-	-	-	-	-
Nettoresultatpåverkan	- 26,0	- 3,1	- 3,1	-	-	-
11703 Bläshammar översikt						
Kassaflöde	2,5	-	- 0,9	17,8	4,4	-
Investeringar	22,6	-	22,6	0,6	0,6	0,6
Nettoresultatpåverkan	25,1	-	-	-	-	-
11704 Trönningenäs inre delen (planprogram)						
Kassaflöde	4,6	- 2,5	0,2	- 2,0	6,1	-
Investeringar	42,0	-	-	28,1	- 0,7	- 0,7
Nettoresultatpåverkan	46,6	6,4	9,5	-	6,1	-
11706 Pilgatan etapp 3						
Kassaflöde	- 0,3	- 0,0	0,0	-	-	-
Investeringar	20,5	-	20,5	0,5	0,5	0,5
Nettoresultatpåverkan	20,2	-	20,5	-	-	-
11714 Hansagård/Grönningegård						
Kassaflöde	0,0	-	-	-	-	-
Investeringar	22,0	19,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Nettoresultatpåverkan	22,0	2,5	-	-	-	-
11718 Bläshammar 2:12 (Skanska/etapp 2)						
Kassaflöde	- 0,1	-	-	-	-	-
Investeringar	7,9	7,9	0,2	0,2	0,2	0,2
Nettoresultatpåverkan	7,9	-	-	-	-	-
11720 Bläshammar etapp 3						
Kassaflöde	- 18,0	-	- 14,2	- 3,6	-	-

Exploateringar 2023-2027 mnkr	Total kalkyl	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Investeringar	13,6	-	13,6	0,3	0,3	0,3
Nettoresultatpåverkan	4,5	-	-	-	4,5	-
11722 Trönningenäs B						
Kassaflöde	0,2	1,0	5,0	6,5	-	0,2
Investeringar	56,2	-	-	-	-	56,2
Nettoresultatpåverkan	56,0	-	-	31,4	23,9	0,7
11726 Trönningenäs C6						
Kassaflöde	0,1	-	-	-	-	-
Investeringar	29,0	-	-	29,0	0,7	0,7
Nettoresultatpåverkan	28,9	-	-	28,9	-	-
11806 Bua hamnplan						
Kassaflöde	17,1	8,8	5,6	-	2,6	-
Investeringar	18,5	-	-	18,5	0,5	0,5
Nettoresultatpåverkan	1,5	-	2,5	-	0,3	-
11824 Detaljplan Stråvalla-Löftaskog						
Kassaflöde	8,2	3,4	3,2	0,5	-	-
Investeringar	7,3	-	-	-	7,3	0,0
Nettoresultatpåverkan	0,9	0,5	0,1	-	-	-
11904 Östra Kvarnagården						
Kassaflöde	0,3	13,5	6,1	7,6	3,1	9,4
Investeringar	22,5	-	22,5	0,4	0,4	0,4
Nettoresultatpåverkan	22,2	1,0	3,5	8,4	2,6	6,5
11913 Holmagärde östra						
Kassaflöde	34,2	49,3	21,9	2,6	-	-
Investeringar	67,1	1,3	2,2	1,3	1,3	1,3
Nettoresultatpåverkan	101,3	41,6	20,8	-	-	-
11919 Cirkulation norra stadsdelen						
Kassaflöde	5,8	0,1	2,5	8,4	2,4	-
Investeringar	19,2	-	-	-	-	19,2
Nettoresultatpåverkan	13,4	-	2,6	-	10,8	-
11946 Himle verksamhetsområde						
Kassaflöde	183,6	0,5	0,8	19,5	55,0	55,0
Investeringar	344,6	-	-	-	-	-
Nettoresultatpåverkan	161,0	-	-	-	-	-
Övriga mindre exploateringar under planperioden						
Kassaflöde	11,5	0,2	3,0	1,9	0,1	0,1
Investeringar	119,1	14,6	1,3	6,4	0,8	1,4
Nettoresultatpåverkan	107,6	5,3	6,6	1,5	-	-
Total						

Exploateringar 2023-2027 mnkr	Total kalkyl	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kassaflöde	-	-	-	-	-	-
	236,4	12,4	31,8	20,2	73,5	177,4
Investeringar	2					
	181,7	62,8	128,8	79,7	22,3	66,6
Varav verksamhetsmark		-			-	
	453,4	1,3	24,7	0,9	1,7	17,6
Nettoresultatpåverkan	1					
	945,3	87,8	41,6	96,6	49,7	47,9

Nämndernas och bolagens förutsättningar

I Varbergs kommunkoncern finns politiskt styrda nämnder samt hel- och delägda bolag som har ansvar för olika verksamhetsområden. Till varje nämnd och bolag finns en förvaltning eller organisation vars arbete bedrivs av tjänstepersoner. Tillsammans ansvarar nämnder och bolag för den samhällsservice som kommunen tillhandahåller sina invånare. I det här kapitlet ges en sammanfattande bild per nämnd och bolag av ansvarsområden, uppdrag, prioriteringar, mål och ekonomiska förutsättningar. Utöver detta finns också ett antal uppdrag som riktar sig till alla kommunens nämnder och bolag. Dessa framgår på sidan 39.

Kommunfullmäktige, kommunrevisionen, valnämnden

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Här sitter 61 folkvalda politiker som fått invånarnas förtroende att bestämma vilka mål och riktlinjer kommunen ska arbeta efter. De fattar beslut om budget, kommunalskatt och avgifter, godkänner årsredovisningen och beslutar om ledamöter i de politiska nämnderna.

Kommunrevisionen

Kommunrevisionen kontrollerar att kommunens verksamhet sköts utifrån invånarnas intressen och att skattepengarna förvaltas på ett säkert och effektivt sätt. Varje år gör revisorerna en löpande oberoende granskning av all verksamhet inom kommunstyrelsen och övriga nämnder. Granskning sker på uppdrag av kommunfullmäktige och redovisas delvis genom revisionsberättelsen som ingår i årsredovisningen.

Valnämnden

Valnämnden ansvarar för planering och genomförande av val och folkomröstningar. Varje kommun ska enligt vallagen ha en valnämnd.

Prioriteringar

- Ökade kostnader i samband med val.

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	6,4	6,6	6,7	6,0	7,1	7,1

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet med uppdrag att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Tillsynen ska tillgodose kommuninvånarnas behov av rättssäkerhet och service samt motverka rättsförluster för barn och vuxna personer som inte själva kan tillvarata sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person.

Varbergs kommun och Falkenbergs kommun har sedan 2015 en gemensam överförmyndarnämnd. Från 1 januari 2023 planeras för en gemensam nämnd där även Marks kommun ingår.

Nämndsmål 2020-2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument:

- Nämndens verksamhet ska präglas av hög tilltro, god service samt goda möjligheter till digital kontakt.

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	5,8	6,1	6,3	6,5	6,8	6,8

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens angelägenheter och bevakar frågor som kan påverka kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Den har det övergripande ansvaret för att mål och riktlinjer som kommunfullmäktige beslutat om följs. Kommunstyrelsen har även tillsyn över kommunens övriga nämnder och styrelser. Det är kommunstyrelsen som ser till att kommunen utför de uppgifter som enligt lag är en plikt för kommunen att sköta och uttalar sig i alla frågor som ska beslutas av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ansvarar bland annat för att lämna förslag till budget och leder budgetarbetet för hela kommunen. Andra ansvarsområden är ekonomistyrning och redovisning, personalfrågor, övergripande samordning och planering.

Uppdrag

Upphandling och inköp

Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa kategoristyrkt arbetssätt avseende upphandling, med bredare avtalsområden och mer tvärfunktionellt samarbete kring upphandling över förvaltnings- och bolagsgränserna. I uppdraget ingår även att utbilda förvaltningar och bolag i inköps- och upphandlingsfrågor samt att ta fram system och arbetssätt för en utvecklad avtalsuppföljning.

Samarbete och standardisering inom de samhällsbyggande verksamheterna

Kommunstyrelsen får i uppdrag att planera, utreda och efter beslut genomföra förändringar av organisering och processer inom samhällsbyggnadsområdet. Arbetet ska generera minskade nettokostnader för kommunen om 1,5 mnkr årligen från år 2021 och ytterligare 13 mnkr årligen senast år 2025.

Ökade exploateringsintäkter

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder så att kommunens exploateringsintäkter blir högre än vad som hittills planerats för pågående projekt. Åtgärderna ska generera ökade intäkter för kommunen om 3 mnkr årligen från år 2021 och ytterligare 11 mnkr årligen senast år 2025.

Prioriteringar

- Personal- och kompetensförsörjning
- Resurser för att möta en växande kommun
- Digitaliserad översiktsplan
- Systemtjänster ekonomiområdet
- För ett ännu bättre företagsklimat i Varberg

- Färdtjänst

Nämndsmål 2020-2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument

- Leda och samordna för måluppfyllelse
- Hållbarhet i fokus
- Ett livskraftigt näringsliv och kommunen som stark destination
- Nyttänkande och utveckling i roll och uppdrag

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	181,9	205,2	207,8	207,3	206,3	205,4
Investeringsbudget, inkl. stadsutveckling och markförvärv	115,1	362,0	582,9	429,3	158,5	23,0

Förskole- och grundskolenämnden

Förskole- och grundskolenämnden ansvarar för förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem. Nämndens förvaltning, förskole- och grundskoleförvaltningen, arbetar bland annat med att leda och samordna strategisk planering, uppföljning och bereda beslutsunderlag inom olika områden. På förvaltningen finns också stöd i form av specialtjänster, expedition och nämndadministration. Verksamheternas ansvar är att utbilda barn och elever och stärka deras självförtroende så att de lämnar sin skolgång med de rätta förutsättningarna för att uppnå sina drömmar.

Nämndsmål 2020-2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument

- Skola för alla
- Motivation för lärande
- Tillit för förbättring

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	1 435,0	1 515,4	1 530,6	1 538,4	1 547,2	1 560,0
Investeringsbudget	17,6	21,4	23,4	59,8	25,2	14,7

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde omfattar skolformerna gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna samt det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar. Nämnden är även verksamhetsansvarig för Campus Varberg som omfattar yrkeshögskolan, högre utbildning i samarbete med andra lärosäten (högskola/universitet) samt Alexandersoninstitutet. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens

ansvarsområde omfattar arbetsbefrämjande åtgärder och integrationsfrågor som ingår i det kommunala uppdraget.

Nämndsmål 2020-2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument

- Vi rustar individer för framtiden genom att möjliggöra ett livslångt lärande för alla
- Gemensamma mötesplatser för utbildning och arbetsliv stärker elevers och studenters valkompetens och näringslivets utveckling
- Utbildning och insatser som leder till arbete, studier och goda möjligheter att försörja sig

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	354,5	371,4	380,3	388,1	402,0	414,9
Investeringsbudget	2,8	12,8	7,8	6,3	2,8	2,8

Socialnämnden

Socialnämndens uppdrag är att hjälpa invånare som av olika skäl behöver stöd i sin vardag. Social och ekonomisk trygghet, jämlika villkor och möjlighet att delta aktivt i samhällslivet ska främjas genom omsorg, assistans, rådgivning och andra insatser från nämndens förvaltning, socialförvaltningen.

Socialnämndens verksamhetsområde är mångfacetterat och omfattar bland annat omsorg om äldre, hälso- och sjukvårdsinsatser och insatser till personer med funktionsnedsättning. Dessutom ansvarar nämnden för stöd, rådgivning och andra insatser till barn, ungdomar och vuxna.

Prioriteringar

- Insatser för kvalitetssäkring av verksamheten
- Nya bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning

Nämndsmål 2020–2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument

- Insatser ska utformas så att personer med psykisk ohälsa upplever ökad trygghet och meningsfullhet.
- Socialnämnden ska bidra till att den psykiska hälsan hos ungdomar/unga vuxna ska stärkas.
- Personer som bor på särskilt boende ska uppleva ökad trygghet och nöjdhet med sitt boende.
- Patientsäkerheten och känslan av trygghet ska öka för personer inom kommunal hälso- och sjukvård.
- Socialförvaltningens behov av kompetens och personal ska stärkas och tryggas.

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	1 299,0	1 407,5	1 454,2	1 483,2	1 518,4	1 553,1

Investeringsbudget	8,8	10,8	8,1	3,8	3,8	3,8
--------------------	-----	------	-----	-----	-----	-----

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden ansvarar för stadsbyggnadsfrågorna i Varbergs kommun och är den nämnd som fullgör kommunens skyldigheter enligt plan- och bygglagen, förutom översiktlig planering. Det betyder att nämnden tar beslut om hur kommunens olika markområden ska användas och hur bebyggelse i olika områden ska uppföras, förändras eller bevaras. Nämndens förvaltning, stadsbyggnadskontoret, arbetar bland annat med detaljplanering, bygglovsfrågor, kontroll och tillsyn enligt plan- och bygglagen, rådgivning kring bebyggelse och gestaltning, mätning och framställning av kartor samt landskaps- och fastighetsinformation. I organisationen ingår också den kommunala lantmäterimyndigheten, som bland annat ansvarar för fastighetsbildning och olika slags förändringar i fastighetsbeståndet. Förvaltningens personal bistår även kommunstyrelsen när det gäller översiktlig planering och andra utredningar av övergripande karaktär.

Prioriteringar

- Digitalisering av detaljplaner
- Detaljplaner landsbygd
- Öppna geodata
- System Lantmäteri

Nämndsmål 2020-2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument

- Alla ska få ett professionellt bemötande, tydliga besked och bästa möjliga vägledning utifrån sina förutsättningar och behov.
- Vi ska värna om en god, varierad och hållbar gestaltning genom att tillämpa ett helhetstänkande kring planering och byggande.
- I kontakten med näringslivet ska vi vara kreativa, lyhörda och lösningsorienterade.
- Vi ska utveckla och underhålla samarbetsformer och teknik som bidrar till ett hållbart stads- och samhällsbyggande.
- Vi ska ha ett ledarskap och medarbetarskap som främjar både individens och verksamhetens utveckling.

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	26,1	31,6	26,5	25,4	23,2	22,1
Investeringsbudget	1,8	1,8	4,8	1,8	1,8	1,8

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utövar tillsyn inom främst miljöbalkens och livsmedelslagens område. Nämnden har även ansvar för tillsynsvägledning och rådgivning i viss utsträckning inom samma områden. Vidare sker ett aktivt deltagande i kommunens samhällsbyggnadsarbete.

Nämndsmål 2020-2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska verka för att utveckla tillsyn och samarbete för att skydda vattenområden.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska erbjuda tydlighet och gott bemötande i personliga möten.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska verka för att utveckla digitalisering och kvalitetsarbete.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska erbjuda god och attraktiv arbetsmiljö med målet att erhålla ett gott arbetsresultat.

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	12,0	12,4	12,2	11,9	11,6	11,4
Investeringsbudget	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Hamn- och gatunämnden

Hamn- och gatunämnden ansvarar för frågor gällande kommunala gator, vägar, parker och grönområden, hamnar, industrispår samt Varbergs flygplats. I ansvaret ingår utveckling, planering, anläggning och drift. Nämnden säkerställer att infrastrukturen möjliggör säkra, effektiva och hållbara resor och transporter, bland annat genom utveckling och underhåll av kommunala gator, vägar samt gång- och cykelvägar. Nämnden sköter även övervakning av parkeringsplatser samt fattar myndighetsbeslut inom trafikområdet. I nämndens ansvar ingår också utveckling, gestaltning och drift av kommunens parker, grönområden, lek- och badplatser, motionsspår och andra offentliga rum. I nämndens uppdrag ingår även ansvar för Varbergs och Träslövsläges hamn och farleder, gästverksamhet för båt och husbil.

Prioriteringar

- Förändring hamnverksamhet

Nämndsmål 2020-2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument:

- Tydligt barnperspektiv i arbetet med utformningen av trygga och inkluderande offentliga miljöer
- Utveckla hållbara offentliga gröna och blå miljöer
- Ökad andel hållbara resor och transporter
- Ökad nöjdhet med service genom kommunikation i en växande kommun
- Attraktiv och kreativ stadsmiljö under stadsutvecklingsprojektets genomförandetid
- Utvecklingsorienterad organisation genom nytänkande, samarbete och hållbarhet

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	144,2	157,2	162,0	162,3	162,6	162,9
Investeringsbudget inkl. hamninvesteringar	128,4	214,5	131,6	121,8	80,9	76,1

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden erbjuder och främjar verksamhet inom kultur- och fritidsområdet. I nämndens ansvar ingår att stödja föreningar med bidrag och information, erbjuda anläggningar att driva verksamhet i och organisera olika aktiviteter, framför allt för barn, unga och personer med funktionsnedsättningar. Till kultur- och fritidsområdet hör bland annat föreningsverksamhet, bibliotek, utställningar, inköp av konst och konstnärlig gestaltning, kulturarrangemang samt kulturskolan och ungdomsgårdar.

Prioriteringar

- Återstart Kultur och Fritid

Nämndsmål 2020-2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument:

- Prioritera särskilt utsatta människor och grupper inom alla verksamhetsområden
- Aktiviteter skapas för och av människor i hela kommunen
- Ha digitalisering i fokus både internt och externt

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	166,2	187,5	189,2	190,4	191,9	193,5
Investeringsbudget	14,5	18,0	7,0	11,5	8,9	3,7

Servicenämnden

Servicenämndens uppdrag är att leverera interna tjänster som behövs i kommunens verksamhet. På förvaltningen finns cirka 400 anställda som serverar alla nämnder med tjänster inom IT, telefoni, kost, städ, fordon och fastighetsskötsel.

Uppdrag

Interna tjänster

Servicenämnden får i uppdrag att effektivisera processer och arbetssätt för kommunens interna tjänster, såsom verksamhetsbilar, mediakostnader, administrativa processer samt IT-system och IT-verktyg. Åtgärderna ska generera minskade kostnader för kommunens köpande nämnder med 2,5 mnkr årligen från år 2021 och ytterligare 9,4 mnkr årligen senast år 2024.

Nämndsmål 2020-2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument

- I kontakt med servicenämnden ska invånare, besökare och näringsidkare på ett enkelt sätt hitta information och få bästa möjliga bemötande och service.

- Servicenämnden ska arbeta aktivt för att minska klimatpåverkan.
- Servicenämnden ska ge medarbetarna utvecklingsmöjligheter samt utveckla arbetssätt med stöd av ny teknik.
- Servicenämnden ska erbjuda en genomtänkt serviceleverans och vara det självklara valet för sina kunder.

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	33,2	31,4	31,3	31,1	31,0	30,8
Investeringsbudget	114,6	123,7	116,3	107,0	108,7	125,0

Varbergs Stadshus AB

Varbergs Stadshus AB har i uppdrag att äga och förvalta aktier i Varbergs kommuns bolag.

I koncernen ingår Varberg Energi AB, Varbergs Bostads AB, Varbergs Fastighets AB, Hallands Hamnar Varberg AB, Arena Varberg AB och Varberg Vatten AB.

De kommunala bolagen har till uppgift att erbjuda service och tjänster till invånarna. Bolagen har tillkommit för att tillgodose kommunala behov och utgör därför en del av den kommunala organisationen. Moderbolaget har ingen egen verksamhet utan fungerar endast som ägare till dotterbolagen i syfte att uppnå samordning och effektivisering inom kommunkoncernen.

Ekonomiska riktlinjer och mål enligt ägardirektivet

Bolaget ska med beaktande av koncernbolagens egenart och ekonomiska ställning verka för en sund och effektiv hantering av kommunens tillgångar.

Ekonomi

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	4,9	-17,0	-20,1	-21,0	-22,2	-22,0

Varbergs Bostads AB

Varbergs Bostads AB har i uppdrag att främja bostadsförsörjningen i kommunen. Bostadsbolaget ska verka för att det byggs både hyres- och bostadsrätter och bidra till att möta behoven för människor i olika livssituationer.

I uppdraget ingår att ta hänsyn till miljön, ta boendesocialt ansvar och främja kundernas boendekvalitet.

Ekonomiska riktlinjer och mål enligt ägardirektivet

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer. Mot bakgrund av den omfattande nyproduktionen bolaget står inför fastställs de ekonomiska målen för perioden 2018–2030 enligt nedan.

- Bolagets soliditet ska som lägst uppgå till 20 procent.
- Bolaget ska som snitt under perioden generera en avkastning på totalt kapital om minst två 2 procent.

Ekonomi

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	56,7	47,9	47,2	41,9	37,4	30,6
Investeringsbudget	346,0	236,3	396,3	643,8	515,9	357,0
Avkastning på totalt kapital	2,9 %	3,1 %	3,1%	2,9%	2,9%	3,0%

Varberg Energi AB

Varberg Energi-koncernen består av moderbolaget Varberg Energi AB med verksamheterna elnät, gasnät, fjärrvärme, entreprenad, IT, Inforgi och belysning, samt det helägda dotterbolaget Varberg Energimarknad AB. Dotterbolagets verksamheter är elhandel, gashandel samt elproduktion.

Varberg Energi AB har i uppdrag att främja god försörjning till sina kunder inom respektive verksamhet. Bolaget ska också bidra till utvecklingen av ett långsiktigt hållbart samhälle.

Ekonomiska riktlinjer och mål enligt ägardirektivet

Bolaget ska vara kommunens instrument för en kostnadseffektiv utbyggnad av fjärrvärme, gas, el och alternativa energislag samt datakommunikation med stor tillgänglighet för kommunens invånare.

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässiga, etiska och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer:

- Bolagets soliditet, ska i genomsnitt uppgå till 30 procent.
- Bolagets resultat, ska i genomsnitt uppgå till minst 50 mnkr per år.

Ekonomi

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	73,0	97,4	102,1	103,6	109,2	110,5
Investeringsbudget	131,9	261,3	147,2	132,6	94,6	89,5
Soliditet	41,0 %	37,8 %	39,7 %	42,1 %	44,6 %	46,9 %

Arena Varberg AB

Arena Varberg AB:s uppdrag är att tillhandahålla lokaler och koncept samt arrangera attraktiva arrangemang för kommunen, medborgarna och näringslivet i Varberg.

Ekonomiska riktlinjer och mål enligt ägardirektivet

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer. Bolagets självförsörjningsgrad i förhållande till kostnader i lagd budget, ska över tid, uppgå till minst 45 procent.

Ekonomi

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	-11,8	-12,6	-12,3	-12,0	-11,6	-10,9
Självförsörjningsgrad	42,8 %	45,3 %	48,1 %	50,3 %	52,7 %	55,4 %

Varbergs Fastighets AB

Varbergs Fastighets AB har i uppdrag att bygga, utveckla och förvalta samhällsnyttiga och attraktiva fastigheter i Varbergs kommun. Bolaget ska också på uppdrag av kommunstyrelsen genomföra projektering och byggnation av kommunala investeringsprojekt.

Bolaget ska dessutom verka för en god parkeringssituation genom att bedriva parkeringshusverksamhet.

Ekonomiska riktlinjer och mål enligt ägardirektivet

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer.

- Bolagets soliditet ska uppgå till lägst 5 procent.
- Bolagets resultat ska uppgå till lägst 3 mkr per år.

Ekonomi

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	13,5	13,7	14,7	9,8	9,1	10,7
Investeringsbudget	125,2	207,7	64,1	56,8	176,3	150,0
Soliditet	10,4 %	10,3 %	10,5 %	11,2 %	11,0 %	10,7 %

Hallands Hamnar Varberg AB

Hallands Hamnar Varberg AB tillhandahåller hamn-, stuveri- och logistiktjänster och har i uppdrag att utveckla hamnverksamheten i Varbergs kommun.

Tillsammans med Hallands Hamnar Halmstad AB ska bolaget genom det gemensamt ägda bolaget Hallands Hamnar AB också stärka den regionala utvecklingen, verka för ökad kostnadseffektivitet och kundnytta samt utveckla hamnarna till moderna och attraktiva arbetsplatser.

Ekonomiska riktlinjer och mål enligt ägardirektivet

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer.

- Bolagets soliditet bör uppgå till lägst 20 procent.
- Bolagets resultat ska över tiden uppgå till minst 0 mkr per år.

Ekonomi

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	2,2	-10,2	-20,0	-20,6	-15,2	-9,4
Investeringsbudget	183,0	461,0	226,0	50,0	50,0	50,0
Soliditet	25,0 %	12,0 %	35,0 %	35,0 %	35,0 %	35,0 %

Varberg Vatten AB

Varberg Vatten AB har i uppdrag att inom Varbergs kommun äga och hyra de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna och att vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsverksamheten, VA. Bolaget ansvarar också för den kommunala avfallshanteringen.

Driften sköts genom bolaget Vatten och Miljö i Väst AB (Vivab) som ägs till hälften av Varberg Vatten AB och till hälften av Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB.

Ekonomiska riktlinjer och mål enligt ägardirektivet

Bolaget ska med beaktande av den kommunala självkostnadsprincipen och en god ekonomisk hushållning verka för att dess taxefinansierade verksamhet ska finansiera underhåll och erforderliga investeringar.

Ekonomi

Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftsbudget	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsbudget	370,6	384,9	296,4	232,7	148,3	151,4

Den röda tråden

Bilaga till Budget 2022, Plan 2023–2026

På sidan 12 i budgetdokumentet beskrivs kommunens styrmodell och de fyra strategiska målområden och prioriterade mål som kommunfullmäktige beslutat ska styra arbetet i kommunkoncernen. Kommunens nämnder och bolag har beslutat om egna mål som ska bidra till utveckling och måluppfyllelse inom de strategiska målområdena, nedan redovisas nämndernas mål. Bolagens mål redovisas i respektive affärsplan.

Kommunstyrelsen

- Leda och samordna för måluppfyllelse.

Förskole- och grundskolenämnden

- Skola för alla.
- Motivation för lärande.

Byggnadsnämnden

- Alla ska få ett professionellt bemötande, tydliga besked och bästa möjliga vägledning utifrån sina förutsättningar och behov.

Hamn- och gatunämnden

- Tydligt barnperspektiv i arbetet med utformningen av trygga och inkluderande offentliga miljöer.

Kultur- och fritidsnämnden

- Prioritera särskilt utsatta människor och grupper inom alla verksamhetsområden.

Servicenämnden

- I kontakt med servicenämnden ska invånare, besökare och näringsidkare på ett enkelt sätt hitta information och få bästa möjliga bemötande och service.

Socialnämnden

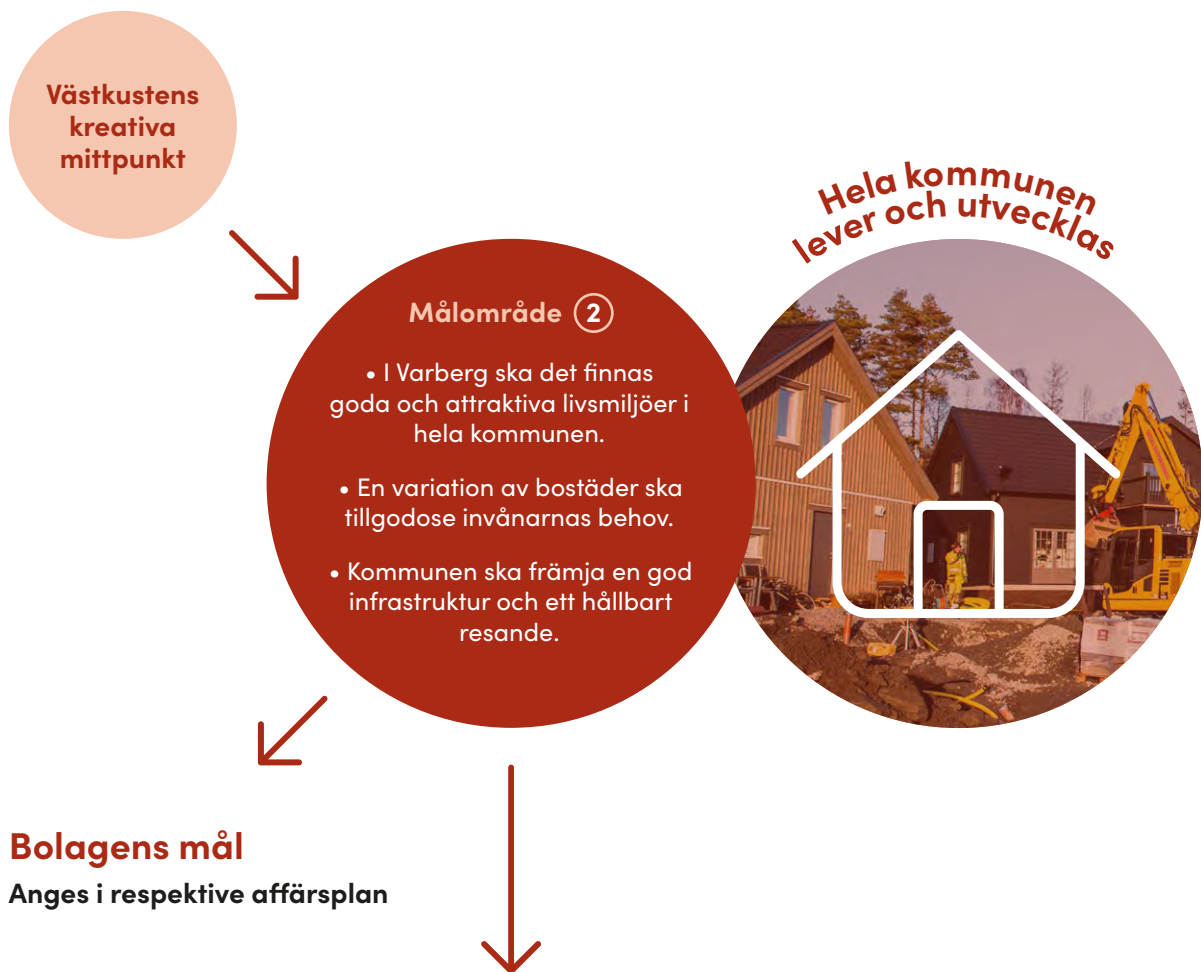
- Insatser ska utformas så att personer med psykisk ohälsa upplever ökad trygghet och meningsfullhet.
- Socialnämnden ska bidra till att den psykiska hälsan hos ungdomar/unga vuxna ska stärkas.
- Personer som bor på särskilt boende ska uppleva ökad trygghet och nöjdhet med sitt boende.
- Patientsäkerheten och känslan av trygghet ska öka för personer inom kommunal hälso- och sjukvård.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

- Vi rustar individer för framtiden genom att möjliggöra ett livslångt lärande för alla.
- Gemensamma mötesplatser för utbildning och arbetsliv stärker elevers och studenters valkompetens och näringslivets utveckling.

Överförmyndarnämnden

- Nämndens verksamhet ska präglas av hög tilltro, god service samt goda möjligheter till digital kontakt.

Nämndernas mål

Kommunstyrelsen

- Leda och samordna för måluppfyllelse.
- Hållbarhet i fokus.

Byggnadsnämnden

- Vi ska värna om en god, varierad och hållbar gestaltning genom att tillämpa ett helhetstänkande kring planering och byggande.

Hamn- och gatunämnden

- Utveckla hållbara offentliga gröna och blå miljöer.
- Ökad andel hållbara resor och transporter.

Kultur- och fritidsnämnden

- Aktiviteter skapas för och av människor i hela kommunen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

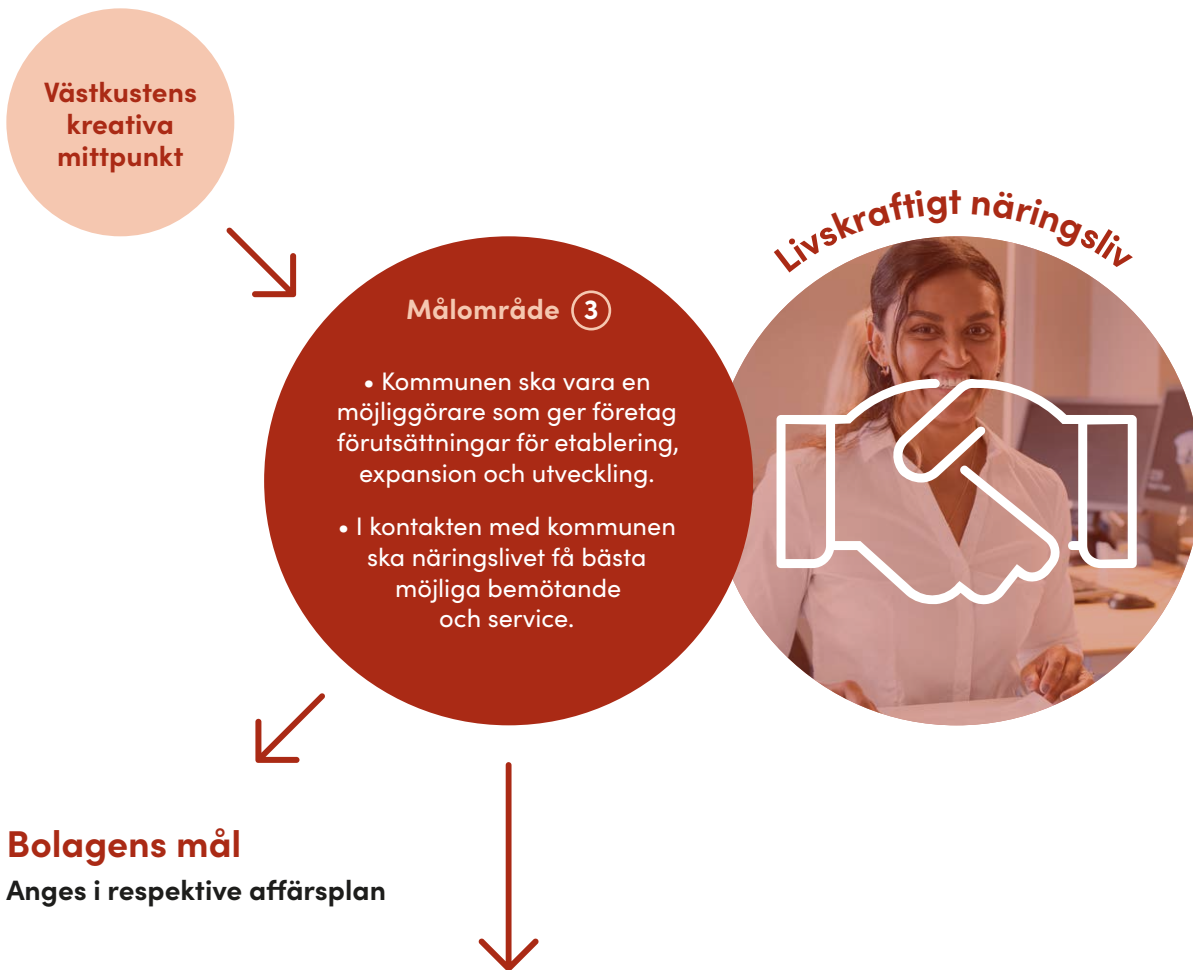
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska verka för att utveckla tillsyn och samarbete för att skydda vattenområden.

Servicenämnden

- Servicenämnden ska arbeta aktivt för att minska klimatpåverkan.

Socialnämnden

- Personer som bor på särskilt boende ska uppleva ökad trygghet och nöjdhet med sitt boende.

Nämndernas mål

Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> • Leda och samordna för måluppfyllelse. • Ett livskraftigt näringsliv och kommunen som stark destination.
Förskole- och grundskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Motivation för lärande.
Byggnadsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • I kontakten med näringslivet ska vi vara kreativa, lyhörda och lösningsorienterade.
Hamn- och gatunämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad nöjdhet med service genom kommunikation i en växande kommun. • Attraktiv och kreativ stadsmiljö under stadsutvecklingsprojektets genomförandetid.
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska erbjuda tydlighet och gott bemötande i personliga möten.
Servicenämnden	<ul style="list-style-type: none"> • I kontakt med servicenämnden ska invånare, besökare och näringsidkare på ett enkelt sätt hitta information och få bästa möjliga bemötande och service.
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Utbildning och insatser som leder till arbete, studier och goda möjligheter att försörja sig. • Gemensamma mötesplatser för utbildning och arbetsliv stärker elevers och studenters valkompetens och näringslivets utveckling.

Nämndernas mål

Kommunstyrelsen

- Leda och samordna för måluppfyllelse.
- Hållbarhet i fokus.
- Nytänkande och utveckling i roll och uppdrag.

Förskole- och grundskolenämnden • Tillit för förbättring.

Byggnadsnämnden

- Vi ska utveckla och underhålla samarbetsformer och teknik som bidrar till ett hållbart stads- och samhällsbyggande.
- Vi ska ha ett ledarskap och medarbetarskap som främjar både individens och verksamhetens utveckling.

Hamn- och gatunämnden

- Utvecklingsorienterad organisation genom nytänkande, samarbete och hållbarhet.

Kultur- och fritidsnämnden

- Ha digitalisering i fokus både internt och externt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska verka för att utveckla digitalisering och kvalitetsarbete.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska erbjuda god och attraktiv arbetsmiljö med målet att erhålla ett gott arbetsresultat.

Servicenämnden

- Servicenämnden ska ge medarbetarna utvecklingsmöjligheter samt utveckla arbetssätt med stöd av ny teknik.
- Servicenämnden ska erbjuda en genomtänkt serviceleverans och vara det självklara valet för sina kunder.

Socialnämnden

- Socialförvaltningens behov av kompetens och personal ska stärkas och tryggas.